

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

NÓGRÁD MEGYEI ELLENŐRZÉSI IRODA – SALGÓTARJÁN

SZÁMVEVŐI JELENTÉS

*Pásztó Város Önkormányzata gazdálkodási rendszerének
2009. évi ellenőrzéséről*

2009. november

3. Önkormányzati és Területi Ellenőrzési Igazgatóság
Nógrád Megyei Ellenőrzési Iroda
3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.
Telefonszám/faxszám: 06-32-520-680 / 06-32-520-689

Iktatószám: V-3001-4/12/2009.
Témaszám: 933
Vizsgálat-azonosító szám: V0468

Az ellenőrzést végezték:

Lakatos József
számvevő, csoportvezető
(2, 3 ellenőrzési programpontok)

Szilágyi Nándorné
számvevő
(1, 4 ellenőrzési programpontok)

BEVEZETÉS	13
I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	17
II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	29
1. Az Önkormányzat költségvetési és pénzügyi helyzete	29
1.1. A tervezett költségvetési bevételek és kiadások alapján a költségvetési egyensúly, a költségvetési hiány oka, finanszírozásának tervezett módja és a költségvetési hiány megállapításának szabályszerűsége	29
1.2. A teljesített költségvetési bevételek és kiadások alapján a pénzügyi egyensúly, a pénzügyi hiány oka, finanszírozásának módja és hatása a pénzügyi helyzet alakulására az eladósodás, valamint a fizetőképesség szempontjából	32
2. Az Önkormányzat felkészültsége az európai uniós források igénylésére és felhasználására, valamint az elektronikus közszolgáltatási feladatok ellátására	39
2.1. Az európai uniós források igénybevételére és a várható támogatás felhasználására történt felkészülés szabályozottságának, szervezettségének eredményessége	39
2.1.1. Az európai uniós forrásokra történő pályázatok benyújtására vonatkozó döntések összhangja a fejlesztési célkitűzésekkel	39
2.1.2. Az európai uniós forrásokhoz kapcsolódóan a pályázatfigyelés, a pályázatkészítés, valamint az európai uniós támogatással megvalósuló fejlesztés lebonyolítása belső rendjének szabályozottsága, a végrehajtás személyi, szervezeti feltételei, az ellenőrzési feladatok meghatározása	45
2.1.3. A fejlesztési feladat lebonyolításánál a feladatellátás rendjére, az ellenőrzési feladatok teljesítésére, valamint a felelősségi szabályokra vonatkozó előírások betartása	47
2.2. Az elektronikus közszolgáltatás feltételeinek kialakítása, a közérdekű gazdálkodási adatok elektronikus közzététele	51
3. A költségvetési gazdálkodás belső kontrolljai	54
3.1. A szabályozottság kockázata a költségvetés tervezési, gazdálkodási, beszámolási és a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzési feladatoknál	54
3.2. A belső kontrollok működése az önkormányzati források szabályszerű felhasználásában, a költségvetési tervezés, gazdálkodás, beszámolás folyamataiban	56
3.3. A belső ellenőrzési kötelezettség teljesítése, javaslatainak hasznosulása	59
4. Az ÁSZ korábbi ellenőrzési javaslatai alapján készített intézkedési terv végrehajtása, eredményessége	62

4.1. Az Önkormányzat gazdálkodási rendszerének átfogó ellenőrzése során tett javaslatok végrehajtására tervezett intézkedések megvalósulása	62
4.2. A zárszámadáshoz kapcsolódó (állami hozzájárulások, támogatások igénylésének és felhasználásának ellenőrzése), valamint a további vizsgálatok esetében a megállapítások, javaslatok alapján tett intézkedések	68

ZÁRADÉK	71

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	13

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	17

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	29

1. Az Önkormányzat költségvetési és pénzügyi helyzete	29
1.1. A tervezett költségvetési bevételek és kiadások alapján a költségvetési egyensúly, a költségvetési hiány oka, finanszírozásának tervezett módja és a költségvetési hiány megállapításának szabályszerűsége	29
1.2. A teljesített költségvetési bevételek és kiadások alapján a pénzügyi egyensúly, a pénzügyi hiány oka, finanszírozásának módja és hatása a pénzügyi helyzet alakulására az eladósodás, valamint a fizetőképesség szempontjából	32
2. Az Önkormányzat felkészültsége az európai uniós források igénylésére és felhasználására, valamint az elektronikus közszolgáltatási feladatok ellátására	39
2.1. Az európai uniós források igénybevételére és a várható támogatás felhasználására történt felkészülés szabályozottságának, szerveztségének eredményessége	39
2.1.1. Az európai uniós forrásokra történő pályázatok benyújtására vonatkozó döntések összhangja a fejlesztési célkitűzésekkel	39
2.1.2. Az európai uniós forrásokhoz kapcsolódóan a pályázatfigyelés, a pályazatkészítés, valamint az európai uniós támogatással megvalósuló fejlesztés lebonyolítása belső rendjének szabályozottsága, a végrehajtás személyi, szervezeti feltételei, az ellenőrzési feladatok meghatározása	45
2.1.3. A fejlesztési feladat lebonyolításánál a feladatellátás rendjére, az ellenőrzési feladatok teljesítésére, valamint a felelősségi szabályokra vonatkozó előírások betartása	47

2.2. Az elektronikus közszolgáltatás feltételeinek kialakítása, a közérdekű gazdálkodási adatok elektronikus közzététele	51
3. A költségvetési gazdálkodás belső kontrolljai	54
3.1. A szabályozottság kockázata a költségvetés tervezési, gazdálkodási, beszámolási és a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzési feladatoknál	54
3.2. A belső kontrollok működése az önkormányzati források szabályszerű felhasználásában, a költségvetési tervezés, gazdálkodás, beszámolás folyamataiban	56
3.3. A belső ellenőrzési kötelezettség teljesítése, javaslatainak hasznosulása	59
4. Az ÁSZ korábbi ellenőrzési javaslatai alapján készített intézkedési terv végrehajtása, eredményessége	62
4.1. Az Önkormányzat gazdálkodási rendszerének átfogó ellenőrzése során tett javaslatok végrehajtására tervezett intézkedések megvalósulása	62
4.2. A zárszámadáshoz kapcsolódó (állami hozzájárulások, támogatások igénylésének és felhasználásának ellenőrzése), valamint a további vizsgálatok esetében a megállapítások, javaslatok alapján tett intézkedések	68
ZÁRADÉK	71

MELLÉKLETEK

1. számú Az Önkormányzat gazdálkodását meghatározó adatok, mutatószámok (1 oldal)
2. számú Az önkormányzati vagyon alakulása (1 oldal)
- 2/a. számú Az önkormányzati kötelezettségek alakulása (1 oldal)
3. számú Az Önkormányzat 2006-2009. évi költségvetési előirányzatainak és 2006-2008. évi pénzügyi teljesítéseinek alakulása (1 oldal)
4. számú Tanúsítvány az európai uniós forrásokkal támogatott célok és programok 2006-2009. évi tervezett és teljesített adatairól (1 oldal)
5. számú Adatlap az európai uniós forrással támogatott Pásztó Polgármesteri hivatal akadálymentesítése fejlesztésről (3 oldal)
6. számú Az ellenőrzés során átadott munkatáblák, munkalapok és megfelelőségi tesztek jegyzéke (3 oldal)

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Törvények

Áht.	az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény
Eisztv.	az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. Törvény
Kbt.	a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. Törvény
Ötv.	a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény
Számv. tv.	a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény

Rendeletek

Ámr.	az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet
Ber.	a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló 193/2003. (XI. 26.) Korm. rendelet
Vhr.	az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet
18/2005. (XII. 27.) IHM rendelet	a közzétételi listákon szereplő adatok közzétételéhez szükséges közzétételi mintákról szóló 18/2005. (XII. 27.) Korm. rendelet
2006. évi költségvetési rendelet	Pásztó Város Önkormányzat Képviselő-testülete 3/2006. (II. 15.) rendelete a város 2006. évi költségvetéséről
2007. évi költségvetési rendelet	Pásztó Város Önkormányzat Képviselő-testülete 7/2007. (II. 23.) rendelete a város 2007. évi költségvetéséről
2008. évi költségvetési rendelet	Pásztó Város Önkormányzat Képviselő-testülete 3/2008. (II. 22.) rendelete a város 2008. évi költségvetéséről
2009. évi költségvetési rendelet	Pásztó Város Önkormányzat Képviselő-testülete 4/2009. (II. 17.) rendelete a város 2009. évi költségvetéséről
2006. évi zárszámadási rendelet	Pásztó Város Önkormányzat Képviselő-testülete 13/2007. (IV. 20.) rendelete az önkormányzat 2006. évi költségvetési zárszámadásáról és egyszerűsített beszámoló jóváhagyásáról
2007. évi zárszámadási rendelet	Pásztó Város Önkormányzat Képviselő-testülete 10/2008. (IV. 19.) rendelete az önkormányzat 2007. évi költségvetési zárszámadásáról és egyszerűsített beszámoló jóváhagyásáról
2008. évi zárszámadási rendelet	Pásztó Város Önkormányzat Képviselő-testülete 11/2009. (IV. 24.) rendelete az önkormányzat 2008. évi költségvetési zárszámadásáról és egyszerűsített beszámoló jóváhagyásáról

SzMSz	Pásztó Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 8/2003. (III. 29.) rendelete az Önkormányzat és szervei szervezeti és működési szabályzatáról (módosítva a 13/2005. (VII. 4.), 22/2006. (X. 20.), 10/2007. (III. 30.) és 14/2007. (V. 25.) rendeletekkel).
Hivatali SzMSz	Pásztó Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 8/2003. (III. 29.) rendeletének 6. sz. melléklete a Polgármesteri hivatal szervezeti és működési szabályzatáról

Szórövidítések

ÁROP	ÚMFT Államreform Operatív program
ÁSZ	Állami Számvevőszék
CKÖ	Pásztó Város Cigány Kisebbségi Önkormányzata
EKOP	ÚMFT Elektronikus Közigazgatási Operatív Program
e-közigazgatás	elektronikus közigazgatás
EU Önerő Alap támogatás	a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXXXVII. törvény – 5. számú mellékletének 12. pontja alapján – központi költségvetési hozzájárulást biztosít a helyi önkormányzatok és jogi személyiségű társulásaik számára, azok európai uniós fejlesztési célú pályázataikhoz szükséges saját forrás kiegészítésére
ÉMOP	ÚMFT Észak-magyarországi Operatív Program
EURIBOR	Európai irányadó bankközi kamatláb, melynek értékét a 64 legfontosabb európai bank hitelkínálatának kamatlábai alapján a Reuters ügynökség számolja ki és teszi közzé egy meghatározott eljárásnak megfelelően
FEUVE	folyamatba épített, előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzés
Gazdasági program	Pásztó Város Önkormányzata gazdasági programja, melyet a Képviselő-testület a 227/2003. (XI. 6.) számú határozatával fogadott el, felülvizsgálva a 72/2007. (III. 29.) és a 89/2009. (III. 26.) számú határozatokkal
GVOP	NFT Gazdasági Versenyképesség Operatív Program
HEFOP	NFT Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program
Informatikai stratégia	Pásztó Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatalának 2005-2012 évekre vonatkozó informatikai stratégiája, melyet a Képviselő-testület 167/2004. (XI. 11.) számú határozatával fogadott el
IPESZ	Pásztó Város Önkormányzatának Intézmények Pénzügyi és Ellátó Szervezete
IT	informatikai technológia
jegyző	Pásztó Városi Önkormányzat címzetes főjegyzője
KEOP	ÚMFT Környezet és Energia Operatív Program

Képviselő-testület	Pásztó Város Önkormányzatának Képviselő-testülete
Kiadmányozási szabályzat	Pásztó Város Önkormányzata polgármesteri-jegyzői együttes utasítás a költségvetési gazdálkodást érintő kiadmányozási rend szabályozására, mely 2007. 01. 01-én lépett hatályba
Margit Kórház	Pásztó Város Önkormányzatának Margit Kórháza
NFT	Nemzeti Fejlesztési Terv
NFÜ	Nemzeti fejlesztési Ügynökség
ÖNHIKI	önhibáján kívül hátrányos helyzetben lévő önkormányzatok támogatása
Önkormányzat	Pásztó Város Önkormányzata
Pályázati szabályzat	Szabályzat az uniós támogatások lebonyolításának, elszámolásának rendjéről, melyet a jegyző 2009. 01. 01.-i hatállyal adott ki
Pénzügyi bizottság	Pásztó Város Önkormányzatának Pénzügyi Bizottsága
PM	Pénzügyminisztérium
polgármester	Pásztó Város Önkormányzatának polgármestere
Polgármesteri hivatal	Pásztó Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala
Polgármesteri hivatal akadálymentesítése fejlesztési feladat	ÉMOP-2007-4.2.2 Utólagos akadálymentesítés az önkormányzati feladatokat ellátó intézményekben intézkedés keretében európai uniós támogatásban részesült „Pásztó Polgármesteri hivatal akadálymentesítése” címmel benyújtott fejlesztési feladat (projekt)
Szakmai teljesítésigazolási és kötelezettségvállalási szabályzat	A szakmai teljesítés igazolásának és kötelezettségvállalások nyilvántartásának szabályzata, melyet a jegyző 2008. 07. 01-i hatállyal adott ki
TÁMOP	ÚMFT Társadalmi Megújulás Operatív Program
Társulás	Pásztó Kistérség Többcélú Társulása
TIOP	ÚMFT Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program
ÚMFT	Új Magyarország Fejlesztési Terv
Városgazdálkodási Kft.	Pásztói Városgazdálkodási Kft.
Városgazdálkodási osztály	Pásztó Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatalának Városgazdálkodási Osztálya
vagyongazdálkodási rendelet	Pásztó Város Önkormányzatának az önkormányzat vagyontárgyak köréről, valamint az ezzel kapcsolatos rendelkezési jog gyakorlásának szabályairól szóló 11/2004. (IV. 30.) számú rendelete
VÁTI Kht.	VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Közhasznú Társaság

ÉRTELMEZŐ SZÓTÁR

1. elektronikus szolgáltatási szint	Az 1044/2005. (V. 11.) Korm. határozat alapján olyan információs, tájékoztató szolgáltatás, amely csak általános információkat közöl az adott ügygel kapcsolatos teendőkről és a szükséges dokumentumokról.
2. elektronikus szolgáltatási szint	Az 1044/2005. (V. 11.) Korm. határozat alapján olyan egyirányú kapcsolatot biztosító szolgáltatás, amely az 1. szinten túl biztosítja az adott ügy intézéséhez szükséges dokumentumok, nyomtatványok letöltését, és azok ellenőrzéssel, vagy ellenőrzés nélküli elektronikus kitöltését, amely esetben a dokumentumok benyújtása hagyományos úton történik.
3. elektronikus szolgáltatási szint	Az 1044/2005. (V. 11.) Korm. határozat alapján olyan kétirányú kapcsolatot biztosító szolgáltatás, amely közvetlen, vagy ellenőrzött kitöltésű dokumentum segítségével biztosítja az elektronikus adatbevitelt és a bevitt adatok ellenőrzését. Az ügy indításához, intézéséhez személyes megjelenés nem szükséges, de az ügghöz kapcsolódó közigazgatási döntés (határozat, egyéb aktus) közlése, valamint a kapcsolódó illeték-, vagy díjfizetés hagyományos úton történik.
4. elektronikus szolgáltatási szint	Az 1044/2005. (V. 11.) Korm. határozat alapján olyan teljes közvetlen kétirányú ügyintézési folyamatot biztosító szolgáltatás, amikor az ügghöz kapcsolódó közigazgatási döntés is elektronikus úton kerül közlésre, illetve a kapcsolódó illeték-, vagy díjfizetés elektronikus úton is intézhető.
európai uniós források	A támogatott projekt megvalósítása érdekében, a fejlesztés lebonyolítása során felmerült kiadások finanszírozási forrása.
fejlesztési feladat (projekt)	A fejlesztési feladat (projekt) tartalmilag és formailag részletesen kidolgozott, megfelelő pénzügyi háttérrel és végrehajtási ütemezéssel rendelkező fejlesztési terv, amely illeszkedik az Európai Unió, illetve a Nemzeti Fejlesztési Terv és az Új Magyarország Fejlesztési Terv által támogatott programokhoz.
fejlesztési célkitűzés	Az önkormányzat által ellátott kötelező, vagy önként vállalt feladatok biztosításának mennyiségi, vagy minőségi fejlesztésére vonatkozó terv. A mennyiségi fejlesztés megvalósulhat beszerzéssel, létesítéssel, bővítéssel, átalakítással.
hazai társfinanszírozás	A központi költségvetési és az elkülönített állami pénzalapokból származó finanszírozás.
irányító hatóság	A strukturális alapok és a Kohéziós alap forrásainak szabályszerű, hatékony és eredményes felhasználásához szükséges intézményrendszer felső eleme. Az irányító hatóság általános és átfogó felelősséget visel a programok, projektek hatékony és szabályszerű végrehajtásáért. Fele-

	lősségi köréből eredően ellenőrzi a közösségi, valamint a hazai jogszabályok betartását, koordinálja az európai uniós források szétosztásának folyamatát, irányítja az intézményrendszer, a statisztikai és a pénzügyi nyilvántartási rendszer működését. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv Irányító Hatósága közreműködik az Operatív Program véglegesítésében, irányítja az Operatív Program Program-kiegészítő Dokumentum kidolgozását, és közreműködő szerepet vállal e dokumentumoknak az Európai Bizottsággal történő tárgyalásaiban. Az Irányító Hatóság részt vesz továbbá a költségvetési tervezésében, valamint közreműködő szervezetek bevonásával irányítja a meghirdetett pályázatok és a központi programok végrehajtását.
kedvezményezett	Az a helyi önkormányzat, amely a támogatási szerződést kedvezményezettként aláírja, a projektet, illetve a központi programhoz kapcsolódó támogatott önkormányzati programot végrehajtja.
központi program	Az ország egészére, több régióra, egy régióra vonatkozó, de mindenképpen az önkormányzat közigazgatási területén túlmutató program, amelynél a támogatott programok kiválasztása pályáztatás nélkül, előre meghatározott feltételrendszer szerint történik, a kedvezményezettek közvetlen megkeresésével. Az Európai Unió pénzügyi alapja a Kohéziós alap, a környezetvédelem és a közlekedés terén nyújt lehetőséget az egyes tagországoknak központi programok megvalósítására.
közreműködő szervezet	A közreműködő szervezet az európai uniós támogatást elnyert kedvezményezettekkel kapcsolatot tartó szerv. Az operatív programok közreműködő szervezetei befogadják, nyilvántartják, döntésre előkészítik a pályázatokat, rögzítik a támogatással kapcsolatos adatokat az Egységes Monitoring Informatikai Rendszerben, elvégzik a támogatások előzetes (szerződéskötést megelőző), közbeni (a pénzügyi elszámolás, finanszírozás folyamatában végzett) és utólagos (a támogatott projekt pénzügyi lezárását megelőző) ellenőrzését. Az önkormányzatoknál a leggyakrabban előforduló operatív program a Regionális Fejlesztési Operatív Program végrehajtásában közreműködő szervezetek a VÁTI Kht. és a regionális fejlesztési ügynökségek. A Kohéziós alap kettő közreműködő szervezete (Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium, Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium) a támogatott projektek végrehajtásához kapcsolódó operatív feladatokat látják el. Ennek keretében megkötik a szerződéseket a projekt kedvezményezettjével, folyamatosan nyomon követik a teljesítéseket, lebonyolítják a támogatások kifizetését, vezetik az Egységes Monitoring Informatikai Rendszert.

lebonyolítás	Az európai uniós források felhasználásával megvalósuló fejlesztésre irányuló műszaki, gazdasági (pénzügyi) tevékenységet magában foglaló szervezési, irányítási szolgáltatás. A szervezési szolgáltatás kiterjedhet a pályázat-készítésre, a közbeszerzési eljárás lebonyolításán keresztül a folyamatos műszaki ellenőrzésre, a pénzügyi elszámolásra, a műszaki átadás-átvételre, az üzembe helyezésre, illetve a fejlesztési folyamat egyes elemeire.
operatív program	Az Európai Bizottság által jóváhagyott, a Közösségi Támogatási Keret végrehajtására vonatkozó, több évre szóló intézkedésekhez kapcsolódó prioritások egységes rendszerét tartalmazó dokumentum.
Nemzeti Fejlesztési Terv	Helyzetelemzést, stratégiát a tervezett fejlesztési területek prioritásait, azok céljait és pénzügyi forrásaik megjelölését tartalmazó dokumentum, amelyet a Magyar Köztársaság készített az Európai Unió programozási irányelveinek, célkitűzéseinek megfelelően a fejlődésben lemaradó régiók fejlődésének és strukturális átalakulásának elősegítésére a kiemelt szükségletekre figyelemmel. A Nemzeti Fejlesztési Terv stratégiai fejezetének célja, hogy a 2004-2006 közötti időszakra kijelölje a strukturális alapokból támogatható fejlesztéspolitikai célkitűzéseit és prioritásait. A strukturális alapok operatív programjai: Agrár és Vidékfejlesztési Operatív Program (AVOP); Gazdasági Versenyképesség Operatív Program (GVOP); Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program (HEFOP); Környezetvédelmi és Infrastruktúra-fejlesztési Operatív Program (KIOP); Regionális Fejlesztési Operatív Program (ROP).
regionális program	Az ágazati és regionális prioritásokat egyaránt tartalmazó operatív program regionális prioritása, illetve támogatási konstrukciója.
Új Magyarország Fejlesztési Terv	Az Új Magyarország Fejlesztési Terv célja a foglalkoztatás bővítése és a tartós növekedés feltételeinek megteremtése. Ennek érdekében 2007-2013 között hat kiemelt területen indított el összehangolt állami és európai uniós fejlesztéseket: a gazdaságban, a közlekedésben, a társadalom megújulása érdekében, a környezet és az energetika területén, a területfejlesztésben és az államreform feladataival összefüggésben. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv operatív programjai: Államreform Operatív Program (ÁROP); Elektronikus Közigazgatás Operatív Program (EKOP); Gazdaságfejlesztés Operatív Program (GOP); Környezet és Energia Operatív Program (KEOP); Közlekedés Operatív Program (KÖZOP); Dél-Alföldi Operatív Program (DAOP); Dél-Dunántúli Operatív Program (DDOP); Észak-Alföldi Operatív Program (ÉAOP); Észak-Magyarországi Operatív Program (ÉMOP); Közép-Dunántúli Operatív Program (KDOP); Közép-Magyarországi Operatív Program (KMOP); Nyugat-Dunántúli Operatív Program (NYDOP); Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program (TIOP); Társadal-

támogatási szerződés

mi Megújulás Operatív Program (TÁMOP).

A strukturális alapok esetében az irányító hatóságnak, illetve a Kohéziós Alap esetében a közreműködő szervezeteknek a kedvezményezett önkormányzattal kötött szerződése, amely a támogatás felhasználásának részletes feltételeit tartalmazza. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében támogatott projektek esetében a támogatási szerződést a kedvezményezett és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség nevében eljáró közreműködő szervezet között jön létre. Nagyprojekt esetén a támogatási szerződést az Nemzeti Fejlesztési Ügynökség ellenjegyzzi. A támogatási szerződés képezi a megvalósítás nyomon követésének, finanszírozásának és ellenőrzésének alapját.

SZÁMVEVŐI JELENTÉS

Pásztó Város Önkormányzata gazdálkodási rendszerének 2009. évi ellenőrzéséről

BEVEZETÉS

Az Ötv. 92. § (1) bekezdése, az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 2. § (3) bekezdése, valamint az Áht. 120/A. § (1) bekezdése alapján az önkormányzatok gazdálkodását az Állami Számvevőszék ellenőrzi. Az ellenőrzésre az Országgyűlés illetékes bizottságai részére is átadott, országosan egységes ellenőrzési program szerint került sor.

Az Állami Számvevőszék a stratégiájában foglalt célkitűzéseknek megfelelően a helyi önkormányzatok költségvetési gazdálkodási rendszere átfogó ellenőrzésének programját a 2007. évtől megújította, azt kiegészítette további – teljesítmény-ellenőrzési – elemekkel.

Az ellenőrzés célja annak értékelése volt, hogy az Önkormányzat:

- milyen módon biztosította a költségvetési és a pénzügyi egyensúlyt a költségvetésben és annak teljesítése során, valamint változott-e a hiányzó bevételi források pótlásában a finanszírozási célú pénzügyi műveletek jelentősége, hatása;
- eredményesen készült-e fel a szabályozottság és a szervezettség terén az európai uniós források igénylésére és felhasználására, továbbá biztosította-e az elektronikus közszolgáltatás feltételeit, a gazdálkodási adatok közzétételével a gazdálkodás nyilvánosságát;
- kialakította-e és működtette-e a külső és a belső feltételeknek megfelelően a költségvetés tervezési, gazdálkodási és zárszámadási feladatai belső kontrollrendszerét¹, ezen tevékenységek szabályszerű ellátásához hozzájárult-e a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés, valamint a belső ellenőrzés;
- megfelelően hasznosították-e a korábbi számvevőszéki ellenőrzések megállapításait, szabályszerűségi² és célszerűségi javaslatait.

¹ A gazdálkodás szabályszerűségét biztosító kontrollrendszer alatt értjük a kiépített és működő pénzügyi irányítási és szabályozási rendszert, valamint a belső ellenőrzési funkciók ellátásának rendszerét.

² A törvényi előírások betartásának elmulasztásakor a részletes megállapítások fejezetben egységesen a törvénysértés megjelölést alkalmazzuk, mivel az ÁSZ nem tehet különbséget a törvényi előírások között.

Az ellenőrzés típusa: átfogó ellenőrzés, amely – egy ellenőrzés keretében – meghatározott területekre összpontosítva alkalmazza a szabályszerűségi, valamint a teljesítmény-ellenőrzés jellemzőit.

Az ellenőrzött időszak: az 1., 2. és 4. programpontok tekintetében a 2006-2008. évek és 2009. I. félév, a 3. ellenőrzési programpontnál a 2008. év és 2009. I. félév.

Pásztó város lakosainak száma 2009. január 1-jén 9874 fő volt. A 2006. évi önkormányzati választást követően a 14 tagú Képviselő-testület munkáját négy állandó bizottság segítette. A helyi önkormányzat mellett a 2006. évi önkormányzati választásokat követően cigány kisebbségi önkormányzat működik. A polgármester a 2002. évi önkormányzati választás óta tölti be tisztségét, a jegyző személye 1990. óta változatlan.

Az Önkormányzat feladatainak végrehajtása érdekében a 2008. évben nyolc költségvetési intézményt működtetett, amelyekből három önállóan gazdálkodott. A feladatok ellátásában részt vett négy gazdasági társasága. Az Önkormányzat a 2008. évi költségvetési beszámolója szerint 2848 millió Ft költségvetési bevételt ért el és 2801 millió Ft költségvetési kiadást teljesített, 2008. december 31-én a könyvviteli mérleg szerint 8084 millió Ft értékű vagyonnal rendelkezett. Az Önkormányzat vagyona a 2006. év végi 8050 millió Ft állományhoz viszonyítva 0,4%-kal emelkedett, ezen belül tízszeresére (40 millió Ft-ról 430 millió Ft-ra) nőtt a befektetett pénzügyi eszközök között kimutatott egyéb hosszú lejáratú követelések állománya a megszűnt Víziközmű Társulattól jogutódként átvett szennyvízközmű érdekeltségi hozzájárulás megfizetése érdekében kötött Lakástakarék Pénztári szerződések révén. A kötelezettségek állománya 71,0%-kal emelkedett (1050 millió Ft-ra nőtt) a szennyvízközmű-beruházáshoz kapcsolódó 397 millió Ft társulati hitel átvétele miatt. Az összes költségvetési bevétel 24,4%-át a saját bevétel, illetve 11,2%-át a helyi adó bevétel biztosította a 2008. évben. Az összes költségvetési kiadásból a felhalmozási célú kiadás részaránya a 2008. évben 7,2% volt. A 2009. évi költségvetési rendeletben 2691 millió Ft költségvetési bevételt és 2725 millió Ft költségvetési kiadást irányoztak elő. A Polgármesteri hivatalban dolgozó köztisztviselők száma 2008. december 31-én 56 fő, a költségvetési intézményekben foglalkoztatott közalkalmazottak száma 394 fő volt. Az Önkormányzat gazdálkodását meghatározó adatokat, mutatószámokat az 1–3. számú mellékletek tartalmazzák.

Az Önkormányzat költségvetési és pénzügyi helyzetét az elemző eljárás módszerével vizsgáltuk. E körben elemeztük a költségvetés egyensúlyi helyzetének alakulását, a tervezett és tényleges költségvetési hiány okait, a mérséklésre tett intézkedéseket, finanszírozásának módját, az Önkormányzat adósságállománynak alakulását, összetevőit.

A teljesítmény-ellenőrzés módszerével vizsgáltuk, az eredményesség minősítésére irányulva értékeltük, a belső szabályozottság, szervezettség terén az Önkormányzat felkészültségét az európai uniós források figyelésére, igénylésére és felhasználására, továbbá értékeltük, hogy az igényelt európai uniós támogatások az Önkormányzat által meghatározott fejlesztési célkitűzésekhez kapcsolódtak-e. Az eredményesség szempontjából a minősítést a lényegességi szinthez való viszonyítással végeztük el. Az ellenőrzés során felmértük, hogy az e-

közszolgáltatási feladat ellátása, illetve bevezetése, működtetése érdekében milyen intézkedéseket tettek, valamint biztosították-e a közérdekű adatok közzétételét.

A költségvetési gazdálkodás belső kontrolljainak ellenőrzése során értékeltük, hogy a Polgármesteri hivatalnál a költségvetés tervezési, gazdálkodási, zárszámadás készítési feladatok belső kontrolljainak kiépítettsége és működése megfelelő biztosítékot ad-e a gazdálkodási feladatok megfelelő, szabályszerű ellátására. Felmértük és minősítettük a költségvetés tervezési, a gazdálkodási, a zárszámadás készítési feladatokkal, továbbá a pénzügyi-számviteli területen az informatikával kapcsolatosan kialakított kontrollok megfelelőségét, valamint a kialakított belső kontrollok működésének megbízhatóságát. Értékeljük a belső ellenőrzés szabályozottságát, működési feltételeinek kialakítását, továbbá működésének megbízhatóságát.

A Polgármesteri hivatalnál értékeltük a gazdálkodás folyamatában kulcsszerepet betöltő belső kontrollok működésének megbízhatóságát, ennek keretében ellenőriztük a szakmai teljesítés igazolására és az utalvány ellenjegyzésére kialakított kontrollok végrehajtását. Az ellenőrzést a következő, kiemelt kockázatok alapján kiválasztott³ kifizetésekre folytattuk le⁴:

- a külső szolgáltató által végzett karbantartási, kisjavítási szolgáltatások,
- a gépek, berendezések, felszerelések beszerzése, továbbá
- a működési és a felhalmozási célú pénzeszköz átadásokból az államháztartáson kívülre teljesített kifizetésekre.

Az ellenőrzés hatékony elvégzése céljából a vizsgálandó területek kiválasztása során a kockázatokon alapuló megközelítés érvényesült, ezáltal az ellenőrzési erőforrásokat azokra a területekre fókuszáltuk, amelyeken legnagyobb a hibák előfordulási valószínűsége. Az ellenőrzési erőforrások ilyen típusú összpontosításával minimálisra csökkenthető a kívánt ellenőrzési bizonyosság eléréséhez szükséges időráfordítás.

³ Az önkormányzatok kiemelt előirányzataira vonatkozóan, a vertikális folyamatokra elvégeztük a kockázatok becslését, amelynek eredményeként a külső szolgáltató által végzett karbantartási, kisjavítási szolgáltatások, a gépek, berendezések, felszerelések beszerzése valamint a működési és a felhalmozási célú pénzeszköz átadások államháztartáson kívülre teljesített kifizetésesei kiemelkedően kockázatos területeknek bizonyultak.

⁴ A korábbi ellenőrzési tapasztalataink szerint ezeken a területeken a jegyzők nem, vagy hiányosan szabályozták a megbízás, megrendelés, illetve beszerzés indokoltságának, szükségességének elbírálására, igazolására, valamint a teljesítések dokumentálására, a kiadások jogosultságának,összepszerűségének ellenőrzésére irányuló kontrollokat. További kockázatot jelentett a külső szolgáltató által végzett karbantartási, kisjavítási munkák esetében, hogy az 50 ezer Ft alatti megrendelésekre vonatkozóan az ellenőrzési tapasztalataink szerint a jegyzők nem alakították ki a kötelezettségvállalások rendjét és nyilvántartási formáját, valamint a szabályozás elmulasztása esetén nem történt meg az írásbeli kötelezettségvállalás és annak az ellenjegyzése sem.

A pénzügyi-számviteli folyamatokban alkalmazott belső kontrollok létezésének és működésének ellenőrzésére a vizsgált három terület 2008. évi és 2009. I. félévi könyvviteli tételeiből területenként egyszerű véletlen mintát vettünk. A kijelölt gazdasági eseményre elvégzett megfelelőségi tesztek alapján értékeltük a kontrollok működésének megbízhatóságát a vizsgált három területre külön-külön, majd összefoglalóan⁵. A helyszíni ellenőrzés megállapításainak részletes dokumentálását megfelelőségi tesztlapokon, elővizsgálati és helyszíni ellenőrzési munkalapokon biztosítottuk. Ezeket a teszt- és munkalapokat a minősítés alapjául szolgáló kérdések és a vonatkozó konkrét jogszabályhelyek megjelölése mellett értékeltük a kialakított belső kontrollokban rejlő kockázatokat⁶ és a kialakított kontrollok működésének megbízhatóságát⁷.

Az ÁSZ korábbi ellenőrzési javaslatai alapján tett intézkedéseket, illetve azok megvalósítását utóellenőrzés keretében vizsgáltuk. A gazdálkodási rendszer átfogó ellenőrzése során megfogalmazott javaslatok végrehajtására tett intézkedések megvalósítását ellenőriztük, az egyéb számvevőszéki ellenőrzések során tett javaslatok esetében pedig a kiadott intézkedéseket tekintettük át.

A helyszíni ellenőrzés során kitöltött – az ellenőrzést végző számvevő és a Polgármesteri hivatal felelős köztisztviselője által aláírt – elővizsgálati és helyszíni ellenőrzési munkalapokat, azok kitöltési útmutatóit, továbbá a megfelelőségi tesztek dokumentumait a polgármester részére a számvevői jelentéssel egyidejűleg átadtuk.

⁵ A vizsgált három terület egyedi értékelési pontszámait a területek költségvetési súlyával arányosan összegeztük.

⁶ A kialakított belső kontrollokban rejlő kockázatot alacsonynak minősítettük, ha a kontrollok – végrehajtásuk esetén – megfelelő védelmet nyújtanak a hibák bekövetkezése ellen. Közepesnek minősítettük a belső kontrollokban rejlő kockázatot, amennyiben a kontrollok – végrehajtásuk esetén – a lehetséges hibák többsége ellen védelmet nyújtanak. Magasnak értékeltük a kockázatot, ha a kontrollok – kialakításuk hiányában, vagy hiányos kialakításuk miatt – nem nyújtanak elegendő védelmet a lehetséges hibákkal szemben.

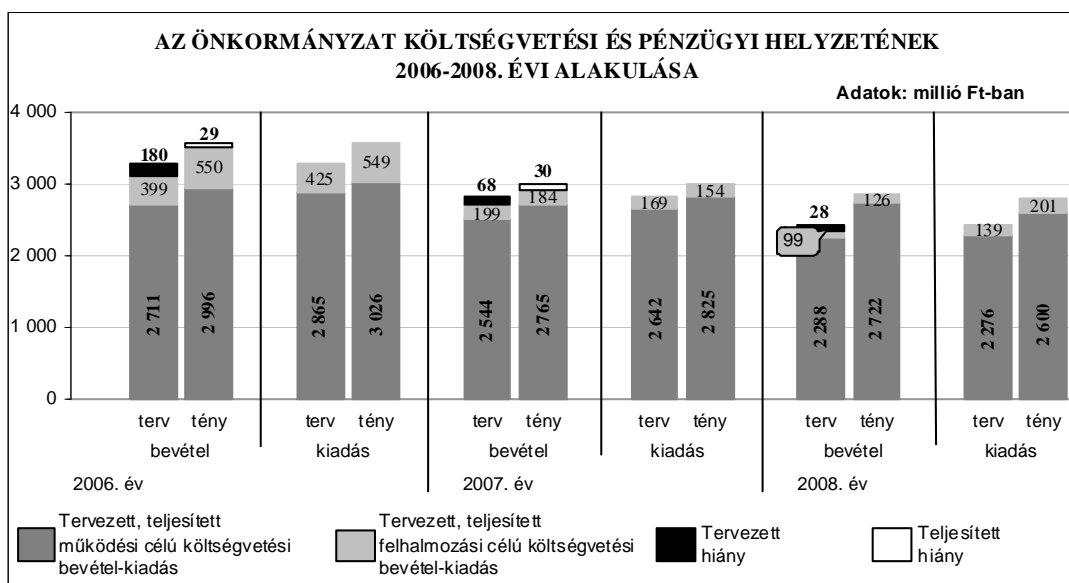
⁷ A kontrollok működésének megbízhatóságát kiválóan értékeltük abban az esetben, ha azok működése – esetleges apróbb hiányosságoktól eltekintve – megfelelt a hibák megelőzésére és kijavítására meghatározott szabályozásnak és a legmagasabb szintű elvárásoknak. Jónak minősítettük a kontrollok működését, ha a hiányosságok száma ugyan jelentős volt, de nem veszélyeztette az ellenőrzött terület hibáinak megelőzését és kijavítását. Amennyiben a kontrollok – kialakításuk hiánya, illetve hiányosságai miatt – nem biztosították a hibák megelőzését, feltárását, kijavítását és ez veszélyeztette az eredményes, megbízható működést, a kontroll működésének megbízhatósága gyenge minősítést kapott.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

Az Önkormányzatnál a 2006-2009. évek közötti időszakban a tervezett költségvetési bevételek és kiadások főösszege az előző évhez viszonyítva a 2007. és a 2008. évben folyamatosan csökkent, míg a 2009. évben növekedett. A 2006-2009. években az eredeti előirányzatok alapján a **költségvetési egyensúly** nem volt biztosított. A 2006-2007. években a tervezett működési célú kiadásokat a tervezett működési célú bevételek nem fedezték, a 2008-2009. években a működési célú költségvetési bevételek tervezett összege magasabb volt a működési célú költségvetési kiadásoknál. A tervezett felhalmozási célú kiadások a 2006., a 2008-2009. években meghaladták a tervezett felhalmozási célú bevételeket, míg a 2007. évben a tervezéskor a felhalmozási célú bevételek fedezték a felhalmozási célú kiadásokat. A költségvetés hiányát a 2006. évben a tervezett működési célú költségvetési bevételek hiánya és a felhalmozási célú költségvetési bevételeket meghaladó összegben tervezett felhalmozási célú költségvetési kiadás, a 2007. évben a tervezett működési célú költségvetési bevételek hiánya okozta. A 2008-2009. évi költségvetések tervezése során a felhalmozási célú költségvetési bevételeket meghaladó összegben tervezett felhalmozási célú költségvetési kiadás költségvetési hiányt okozott.

Az Önkormányzatnál a 2006-2009. években a költségvetési rendeletekben – a folyószámlahitelen kívül – rövid és hosszú lejáratú hitelfelvételt, évközi többletbevételek hiányt csökkentő felhasználásának előírását és kiadási megtakarítást eredményező intézkedéseket, a 2006. évben meglévő, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír értékesítést terveztek. A jegyző a 2006-2009. évi költségvetések tervezése során a költségvetés végrehajtása érdekében a likviditás feltételeinek kialakításáról a folyószámlahitel, rövid lejáratú működési célú és hosszú lejáratú fejlesztési célú hitel tervezésével, likviditási terv készítésével gondoskodott. Az Önkormányzat a 2006-2009. évek költségvetési rendeleteiben a költségvetési bevételek és kiadások főösszegeinek megállapításakor – az Áht. előírásai ellenére – finanszírozási célú pénzügyi műveleteket is figyelembe vett költségvetési hiányt módosító költségvetési bevételként, illetve költségvetési kiadásként.

Az Önkormányzatnál a 2006-2008 között tervezett és teljesített költségvetési bevételek és kiadások, valamint azok egyenlegeinek alakulását szemlélteti a következő ábra:

Az Önkormányzatnál 2006-2008 között a teljesített költségvetési bevételek és teljesített költségvetési kiadások főösszege folyamatosan csökkent. A költségvetés teljesítése során a **pénzügyi egyensúly** a 2006-2007. években nem állt fenn, mivel a teljesített költségvetési kiadások meghaladták a teljesített költségvetési bevételeket, azonban a 2008. évben a pénzügyi egyensúly biztosított volt. A teljesített működési célú költségvetési bevételek a 2006-2007. években nem nyújtottak fedezetet a teljesített működési célú költségvetési kiadásokra. A 2008. évben a teljesített működési célú költségvetési bevételek meghaladták a teljesített működési célú költségvetési kiadásokat. A teljesített felhalmozási célú költségvetési bevételek a 2006-2007. években meghaladták a teljesített felhalmozási célú költségvetési kiadásokat, azonban a 2008. évben a teljesített felhalmozási célú költségvetési bevételeket meghaladó volt a teljesített felhalmozási célú költségvetési kiadások összege. A pénzügyi hiányt a 2006-2007. években a teljesített működési célú költségvetési bevételek hiánya okozta.

A tervezett és teljesített kiadási főösszegre vonatkozó fedezettségi mutató eltéréseiben szerepet játszott az Áht. előírásai ellenére az előző évi pénzmaradvány igénybevétel és a 2006. évben a felújítások tervezési hiányossága. A pénzügyi helyzet biztosításához, a fizetőképesség fenntartásához a költségvetés végrehajtása során a finanszírozási célú pénzügyi műveleteken kívül az évközi többletbevételeket a költségvetési hiány mérséklésére fordították, és kiadási megtakarítást eredményező intézkedéseket – intézményátstrukturizációk, létszámleépítések, Társulásban való részvétel, szociális ellátás felülvizsgálata – hajtottak végre. A vizsgált időszakban folyamatosan, a likviditás biztosítása érdekében folyószámlahitelt vettek igénybe. A folyószámla hitelkeret összege a 2006. évi 150 millió Ft-ról a 2008. évben 400 millió Ft-ra emelkedett, mely összeg változatlan maradt a 2009. évben.

Az Önkormányzat pénzügyi helyzete **eladósodási szempontból** a 2006-2008. években kedvezőtlenül változott, mivel a hosszú és rövid lejáratú kötelezettségek év végi állományának növekedése – a hitelek állományának és a szállítói kötelezettségek növekedése miatt – meghaladta az összes forrás álló-

mányának emelkedését. Az Önkormányzat pénzügyi helyzete – a 2006-2008. évek között – fizetőképességi szempontból romlott, mert a pénzeszközök a 2006. évi 31,6%-ról a 2008. évre 17,3% arányban nyújtottak fedezetet a rövid lejáratú kötelezettségek rendezésére. Az Önkormányzat 2006-2008. évek közötti pénzügyi helyzete eladósodásának és fizetőképességének kedvezőtlen változása miatt összességében kedvezőtlenül alakult.

Az Önkormányzat a **fejlesztési célkitűzéseit** a Gazdasági programjában és ágazati, szakmai fejlesztési tervekben, stratégiában határozta meg, összhangban az NFT és az ÚMFT fejlesztési által megfogalmazott célokkal. Az Önkormányzatnál a 2006-2009. évekre vonatkozóan összesen 13 európai uniós forrással kapcsolatos fejlesztési célkitűzésről döntöttek, melyek közül három esetben konzorciumi pályázatban való részvételről határoztak. Az Önkormányzat által benyújtott 10 pályázat közül hét eredményes volt, egy pályázat elbírálása folyamatban volt, kettő eredménytelenül zárult és sikeres volt a benyújtott három konzorciumi pályázat egyike. A 2006. és 2007. évi költségvetési rendelettervezetek előterjesztésekor az Áht-ban és az Ámr-ben előírtak ellenére egy projekt esetében nem mutatták be a projekt bevételi és kiadási előirányzatait. A 2008. és 2009. évi költségvetési rendeletek az Ámr-ben előírtak ellenére nem tartalmazták az európai uniós forrásokkal megvalósuló projektek esetében azok felhalmozási kiadásait és elkülönítetten az egyes projektek bevételi és kiadási előirányzatait és a többéves kihatással járó feladatok előirányzatait éves bontásban. A befejezett fejlesztési feladatok teljesített kiadásai és a fedezetüket nyújtó források a tervezetthez képest összességében 3%-kal magasabb szinten teljesültek az egyik projekt megvalósításakor felmerült többletmunkák kiadásai miatt.

A Polgármesteri hivatalnál az **európai uniós források** igénybevételének és felhasználásának feladatait a 2009. évben szabályzatban rögzítették, de nem jelölték ki az önkormányzati szintű pályázatkoordinálás, valamint pályázat nyilvántartás vezetésének felelősét. A pályázatfigyelés, pályázatkészítés és lebonyolítás eljárási rendjét, valamint a folyamatba épített előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzési feladatokat meghatározták, azonban az ellenőrzési nyomvonal nem tartalmazta az európai uniós forrásból megvalósuló pályázatok pénzforgalmával és elszámolásával kapcsolatos ellenőrzési feladatokat, és a belső ellenőrzés kockázatelemzése nem terjedt ki az európai uniós forrásból támogatott fejlesztési feladatokra, melyek ellenőrzését nem tervezték. A pályázatfigyelés, pályázatkészítés, valamint az európai uniós forrásokkal támogatott fejlesztési feladatok lebonyolítási feladatait a Polgármesteri hivatal köztisztviselőivel biztosították, külső szervezetet pályázat készítésre egy alkalommal bíztak meg, melynek során a megbízási szerződésben a feladatellátás kötelezettségét, a felelősségi szabályokat és a kapcsolattartást módját rögzítették, azonban az információk átadásának formáját, tartalmát és módját nem írták elő. A projekt lebonyolításával kapcsolatos feladatokkal egy pályázat esetében külső személyeket bíztak meg, a feladat ellátására vonatkozó szerződésben a feladatellátásra, kapcsolattartásra és a megbízottak felelősségére vonatkozó szabályokat előírták, de az ellenőrzés rendjét nem határozták meg.

A Polgármesteri hivatal akadálymentesítése **fejlesztési feladat lebonyolítása** a támogatási szerződés szerinti kezdő és záró időtartamon belül megkezdődött és eredményesen befejeződött. A projekt a tervezett 15%-kal meghaladó

költségvetési kiadással valósult meg a kivitelezés során felmerült módosítások többletköltsége miatt, melyet az Önkormányzat saját forrásból biztosított. A pályázati szabályzatban, valamint a Polgármesteri hivatal gazdálkodási szabályzataiban előírt ellenőrzési feladataikat az arra kijelölt személyek elvégezték. A belső ellenőrzés a fejlesztési feladat lebonyolítását nem vizsgálta. A projekt lebonyolítása során kétféleképpen került sor külső ellenőrzésre a közreműködő szervezet megbízásából, melyek során szabálytalanságokat nem állapítottak meg.

Az Önkormányzat a **szervezettség és szabályozottság** tekintetében 2006-2008. között összességében nem készült fel eredményesen az európai uniós források igénybevételére és a várható támogatások felhasználására annak ellenére, hogy az európai uniós forrásokra benyújtott pályázatait a Gazdasági programban, ágazati, szakmai tervekben megfogalmazott célkitűzésekhez kapcsolódtak, és szabályozták a pályázatfigyelést végzők és a döntési, illetve döntés előterjesztési jogkörrel rendelkezők közti információszolgáltatás kötelezettségét, valamint rögzítették a folyamatba épített előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzési feladatokat, a Polgármesteri hivatalon belül és külső szervezet igénybevételével kialakították a pályázatfigyelés, pályázatkészítés és a fejlesztési feladatok lebonyolításának szervezeti és személyi feltételeit, előírták a külső személlyel, szervezettel kötött szerződésekben a pályázat szakmai és formai követelményeire vonatkozóan a pályázatkészítést végző felelősségét, és meghatározták a fejlesztési feladat lebonyolítását végzők ellenőrzési kötelezettségeit. Nem terjedt ki azonban a belső ellenőrzési stratégiát megalapozó kockázatelemzés az európai uniós forrásokkal támogatott fejlesztési feladatokra, és a fejlesztési feladat lebonyolítására kötött megbízási szerződésben az ellenőrzés rendjét nem határozták meg.

Az Önkormányzat által a 2005-2012 közötti időszakra megfogalmazott Informatikai stratégia középtávon az elektronikus szolgáltatások 3., hosszú távon a 4. szintjének elérését tűzte ki célként. A Polgármesteri hivatalnál működtetett **e-közigazgatási feladatokat** ellátó informatikai rendszer 2009. első félévéig az elektronikus szolgáltatások 2. szintjét biztosította, mivel a kétirányú kapcsolat közvetlen, vagy ellenőrzött kitöltésű dokumentumokkal nem volt biztosított. A magasabb szintű szolgáltatások elérését a pénzügyi források, valamint a hardver- és szoftver feltételek hiánya akadályozta. Az e-közigazgatási feladatok ellátó informatikai rendszer ügyfelek által történt igénybevételét nem vizsgálták. A közérdekű adatok közzétételének lehetőségét a honlapon biztosították, azonban az Önkormányzat pénzeszközei felhasználásával, a vagyonnal történő gazdálkodással összefüggő, nettó öt millió Ft-ot elérő vagy azt meghaladó értékű építési beruházásra, árubeszerzésre, szolgáltatás megrendelésére vonatkozó szerződések meghatározott adatainak közzététele nem felelt meg a 18/2005. (XII. 27.) IHM rendeletben meghatározottaknak, mivel a közzétett adatokat nem a „Közérdekű adatok” menüpont alatt helyezték el. Az Önkormányzatnál a céljellelű működési és fejlesztési támogatások nyújtásakor az Áht-ban előírtakkal szemben az esetek 40%-nál, továbbá egy intézmény által nyújtott céljellelű működési támogatásakor a honlapon nem tették közzé a támogatások kedvezményezettjeinek nevét, a támogatás célját, megvalósítási helyét és a támogatás összegét. Az Önkormányzat 2008. évi költségvetési beszámolójának szöveges indoklását a honlapon közzétették, melynek részletezettsége

ge nem felelt meg a Vhr-ben előírt tartalmi követelményeknek, mivel nem tartalmazta az európai uniós támogatási programok keretében beérkezett pénzeszközök, továbbá az azokkal kapcsolatban felhasznált saját költségvetési források alakulásáról készített szöveges értékelést és az előirányzatok teljesítését befolyásoló tényezőket.

A **költségvetés tervezési és a zárszámadás készítési** folyamatok szabályozottsága alacsony kockázatot jelentett a feladatok megfelelő, szabályszerű végrehajtásában, mivel a jegyző a pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszer keretében szabályozta a költségvetési tervezés és a zárszámadás készítés rendjét, meghatározta az intézmények részére a költségvetési javaslat összeállításával kapcsolatos követelményeket, valamint az intézményi számszaki beszámolók belső, és annak a Képviselő-testület által meghatározott adatszolgáltatással való összhangjának ellenőrzését. A költségvetés tervezési és zárszámadás készítési folyamatban a működésbeli hibák megelőzésére, feltárására, kijavítására kialakított belső kontrollok működésének megbízhatósága összességében kiváló volt, mivel a Polgármesteri hivatalnál a belső szabályozásban foglaltaknak megfelelően ellenőrizték a 2008. évi költségvetési javaslat összeállításával kapcsolatos meghatározott követelményeket érvényesülését. A 2008. évi zárszámadás készítés folyamatában ellenőrizték az intézményi mutatószámok megbízhatóságát, az intézmények pénzmaradvány megállapításának szabályszerűségét. Annak ellenére összességében kiváló volt a kontrollok működésének megbízhatósága, hogy a 2008. évi zárszámadás készítés folyamatában az Ámr. előírása ellenére nem ellenőrizték az intézményi eredeti, a módosított előirányzatok és a teljesítések eltérésének indokoltságát. Az előző átfogó ellenőrzés javaslataira tett intézkedések eredményeként a Hivatali SzMSz és a munkaköri leírások módosításával a belső kontroll kötelezettségek – egyeztetési és ellenőrzési feladatok – kijelölése, azok elvégzésének dokumentáltsága megvalósult.

A gazdálkodási, a pénzügyi-számviteli és a **folyamatba épített ellenőrzési feladatok** szabályozottsága összességében alacsony kockázatot jelentett a feladatok megfelelő, szabályszerű végrehajtásában, mivel a Polgármesteri hivatal az előírt és aktualizált szabályzatokkal rendelkezett és a jegyző meghatározta a gazdasági szervezet ügyrendjét. Annak ellenére összességében alacsony volt a kockázat, hogy az önköltségszámítási szabályzatban a közérdekű adatok megismerésével kapcsolatos költségtérítés összegének meghatározását és megfizetésének módját nem rögzítették, az értékelési szabályzatban nem jelölték meg az értékelések ellenőrzéséért felelős munkakört, a pénzkezelési szabályzat nem tartalmazta a házipénztáron kívüli pénzkezelést és annak elszámolási szabályait. A FEUVE-val kapcsolatos szabályozás és eljárásrend kialakítása során az ellenőrzési nyomvonal nem tartalmazta, hogy az egyes tevékenységeket és feladatokat részletesen mely belső szabályzatokban rögzítették, az egyes tevékenységek, feladatok elvégzését igazoló dokumentum megnevezését és a rendszerben való fellelhetőségének helyét; a kockázatkezelési eljárásrend nem tartalmazta a kockázatok kategóriákba sorolását, az elfogadható kockázati szint meghatározását, a válaszintézkedés folyamatba való beépítését és a kockázati környezet rendszeres felülvizsgálatát; a szabálytalanságok kezelésére vonatkozó eljárásrend nem tartalmazta az intézkedések nyomon követését és a szabálytalanságok, intézkedések nyilvántartását.

A Polgármesteri hivatalban a külső szolgáltatók által végzett karbantartási, kisjavítási munkákkal, a gépek, berendezések, felszerelések beszerzéseivel, valamint az államháztartáson kívülre történő működési és felhalmozási célú pénzeszközátadásokkal kapcsolatos kifizetések során a pénzügyi-gazdálkodási folyamatokban kialakított **belső kontrollok működésének megbízhatósága** kiváló volt. A szakmai teljesítésigazolás és az utalvány ellenjegyzés során a kiadások teljesítését megelőzően azok jogosultságának, összegezésének ellenőrzését, valamint a szerződések, megrendelések szakmai teljesítésének igazolását egy, karbantartási tétel szakmai teljesítésigazolásán kívül a jegyző által kijelölt személyek a belső szabályozás szerint elvégezték. Az utalványok ellenjegyzése során a jegyző, illetve az általa felhatalmazott személyek meggyőződtek arról, hogy az utalványozás nem sérti a gazdálkodásra vonatkozó, az Ámr-ben és a költségvetési gazdálkodást érintő kiadmányozási rendben rögzített szabályokat, továbbá meggyőződtek a szakmai teljesítésigazolás és az érvényesítés elvégzéséről.

A Polgármesteri hivatalban a pénzügyi-számviteli feladatoknál alkalmazott **informatikai rendszerek** működésének szabályozottsága összességében alacsony kockázatot jelentett a feladatok megfelelő, szabályszerű végrehajtásában, mivel rendelkeztek informatikai stratégiával, informatikai biztonsági szabályzattal, valamint informatikai katasztrófa elhárítási tervvel és a hozzáférési jogosultságokra vonatkozó eljárásrenddel. Annak ellenére összességében alacsony volt a kockázat, hogy az informatikai katasztrófa-elhárítási tervet hatályba lépése óta nem vizsgálták felül, valamint a pénzügyi-számviteli rendszerekből lekérhető ellenőrzési lista vizsgálatáért felelős személyt nem jelölték ki. A pénzügyi-számviteli feladatok ellátásánál alkalmazott informatikai rendszerek belső kontrolljainak megbízhatósága jó volt, mivel biztosították a hozzáférési jogosultságokkal kapcsolatosan vezetett nyilvántartás teljeskörűségét, naprakészségét és ellenőrizhetőségét, dokumentálták a pénzügyi-számviteli szoftver rendszer elemeire vonatkozó változáskezelési eljárásokat és biztosították a pénzügyi-számviteli rendszerek által előállított adatállományok biztonságos megőrzését és hozzáférhetőségét, azonban a katasztrófa-elhárítási tervet nem tesztelték, nem kényszerítették ki a pénzügyi-számviteli rendszerekben a jelszavakra előírt szabályok teljes körű betartását, a pénzügyi-számviteli szoftver által biztosított ellenőrzési lista szabályzatban előírt ellenőrzése nem történt meg és az elmúlt egy évben nem végezték el annak ellenőrzését, hogy az elmentett adatállományokból a pénzügyi-számviteli adatok teljes körűen helyreállíthatók. A feltárt hiányosságok nem veszélyeztették az informatikai rendszer megbízható működését.

A **belső ellenőrzés** szervezeti kereteinek kialakítása és **szabályozása** a belső ellenőrzési feladatok megfelelő, szabályszerű végrehajtásában összességében alacsony kockázatot jelentett, mivel meghatározták a belső ellenőrzési vezető személyét és feladatait, a jegyző a belső ellenőrzési kézikönyvet jóváhagyta és a belső ellenőrzés rendelkezett stratégiai tervvel, az Önkormányzatra vonatkozó éves belső ellenőrzési terveket a Képviselő-testület jóváhagyta, az ellenőrzések lefolytatásához megfelelő tartalmú ellenőrzési programokat készítettek. Annak ellenére összességében alacsony volt a kockázat, hogy a társulási megállapodásban nem rögzítették a belső ellenőrzési vezető számára a Ber-ben előírt feladatok ellátásának módját és nem írták elő a stratégiát megalapozó kockázat-

elemzés folyamatába a jegyző bevonásának kötelezettségét; a belső ellenőrzés stratégiai terve nem kockázatelemzésen alapult és nem terjedt ki az európai uniós forrásokból megvalósított fejlesztési feladatok végrehajtásának, a közbeszerzési eljárások lebonyolításának és a céljelleggel nyújtott támogatások rendeltetés szerinti felhasználásának ellenőrzésére.

A **belső ellenőrzés működésénél** a kialakított kontrollok megbízhatósága összességében kiváló volt, mivel a belső ellenőrzés ellátását megszervezték, az éves ellenőrzési terveket megalapozó, a hatályos kockázatkezelési eljárásrend alapján magas kockázatúnak minősített négy tervezett ellenőrzést elvégezték. Az ellenőrzéseket a belső ellenőrzési vezető által jóváhagyott ellenőrzési programok alapján hajtották végre, az elvégzett ellenőrzésekről jelentéseket készítettek, melyekre az ellenőrzöttek intézkedési terveket készítettek. A feltárt hiányosságok megszüntetéséről utóellenőrzéssel és az intézkedési terv végrehajtásáról készített beszámolóval meggyőződtek. A belső ellenőrzési vezető az elvégzett ellenőrzésekről és az ellenőrzési jelentésekben tett megállapítások, javaslatok hasznosulásáról nyilvántartást vezetett; azonban a Polgármesteri hivatalban 2008. évben tervezett ellenőrzések közül kettőt 2009. évben hajtottak végre. A jóváhagyott 2008. évi belső ellenőrzési terv módosítása az elmaradt és helyettük végrehajtott ellenőrzésekre tekintettel a Ber. előírásai ellenére nem történt meg. A jegyző a Polgármesteri hivatal folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzésének, valamint a belső ellenőrzés működtetéséről a nyilatkozattételi kötelezettségét teljesítette, a polgármester a költségvetési szervek 2007. és 2008. évi éves ellenőrzési jelentései alapján készített összefoglaló jelentéseket a zárszámadási rendeletervezetekkel egyidejűleg a Képviselő-testület elé terjesztette.

Az Önkormányzat gazdálkodási rendszerének 2006. évi átfogó ellenőrzése során az ÁSZ 29 szabályszerűségi és 13 célszerűségi javaslatot tett. A javaslatok realizálása érdekében a jegyző – a felelősöket és a határidőket tartalmazó – intézkedési tervet készített, amit a Képviselő-testület elfogadott. Az **ÁSZ** által tett javaslatok közül 29 hasznosult, hét részben, hat pedig nem valósult meg. A végrehajtott javaslatok a költségvetési rendelet jóváhagyásának rendjére, a költségvetési rendeletmódosítás határidejének betartására, a jóváhagyott előirányzatokon belüli gazdálkodásra, a pénzügyi-számviteli feladatellátás szabályozottságára, az ellenőrzési jogkörök gyakorlásának szabályszerűségére, a gazdasági eseményeket magába foglaló bizonylatok alaki és tartalmi követelményeknek való megfelelésre, a számviteli nyilvántartásokban történő rögzítésre, a leltározási kötelezettség teljesítésére, a céljelleggel nyújtott támogatások szabályszerűsége érdekében szükséges intézkedések megtételére, a zárszámadási rendelet szerkezetére, mellékleteire vonatkozó követelmények érvényesülésére, a kisebbségi önkormányzatokkal kötött megállapodások felülvizsgálatára és a gazdálkodásuk szabályozottságára, továbbá a belső ellenőrzési rendszer kialakítására és stratégiai és éves tervek meghatározására, az akadálymentesítés megvalósítására vonatkoztak.

A szabályszerűségi javaslatok közül teljesült a koncepció és a költségvetés rendelet tervezet határidőbeni előterjesztése, a Pénzügyi bizottság és a CKÖ véleményezési kötelezettsége, valamint a költségvetési rendelet és azok módosításai alapján történő gazdálkodási kötelezettség betartása, az éves likviditás aktualizálása. A számviteli politika módosítása a Vhr. rendelkezéseivel összhangban

megtörtént, a szakmai teljesítés igazolásának módját és a kötelezettségvállalások nyilvántartását szabályozták. Biztosították a számlarend módosításával az analitikus nyilvántartások és a főkönyvi könyvelés adatainak egyezőségét, a nyilvántartások, az egyeztetések dokumentálásának jogszabályi megfeleltetését. A leltározást a Vhr. szerint végrehajtották, a támogatott közhasznú szervezetekkel az elszámolás feltételeit és módját rögzítették. A zárszámadáshoz csatolták a vagyonkimutatást, az elemi beszámoló felülvizsgálata megtörtént. Az Önkormányzat és a CKÖ közötti megállapodást jóváhagyták, az SzMSz-t és a munkaköri leírásokat módosították a CKÖ-re vonatkozó feladatokra vonatkozóan. A belső ellenőrzési stratégiát módosították, a belső ellenőrzési tervet határidőben elfogadták, a belső ellenőrzéseket megbízólevél alapján végezték, és az ellenőrzések alapján a megtett intézkedéseket nyomon követték. Az akadálymentesítési kötelezettség megvalósításáról az Önkormányzat a költségvetési rendeleteiben döntött. Részben érvényesítették az Áht. előírásai alapján a közvetett támogatásokra és az EU-s támogatásokra vonatkozó előterjesztési kötelezettséget, mert a zárszámadási, valamint a költségvetési rendeletekben a közvetett támogatásokat nem teljes körűen, az európai uniós támogatással megvalósult projekteket nem mérlegszerűen mutatták be. Részben hasznosult az önkormányzati ivóvíz és szennyvízvezeték vagyon önkormányzati tulajdonban való visszavételét kezdeményező javaslat, mert a tulajdon átvételét kezdeményezte az Önkormányzat, azonban a társasági vagyon visszarendeződésének jogi konzekvenciái miatt az átvétel nem valósult meg. A közpénzek folyamatos közzétételi kötelezettségét teljesítették, azonban a közzététel a honlapon nem volt teljes körű. Az Áht. előírásai ellenére nem valósult meg a költségvetés finanszírozási célú pénzügyi műveletek nélküli tervezése, valamint a Képviselő-testület által jóváhagyott intézkedési tervben előírt határidőben nem történt meg a Polgármesteri hivatal ügyrendjének kiegészítése és a vagyonrendelet módosítása.

A munka színvonalának javítása érdekében tett javaslatok hasznosítása során az Önkormányzatnál biztosították az informatikai rendszer szabályozottságát, a hitelfelvételi döntésekhez gazdaságossági számítások elkészítését, a zárszámadás és az elemi beszámoló adatainak egyeztetését, a pénzkezelési szabályzatban a bankszámlák rendeltetésének kiegészítését, a CKÖ gazdálkodásának szabályozottságát, a pályázatokon történő eredményes részvételhez szükséges személyi és tárgyi feltételek megteremtését, valamint a számvevői javaslatok képviselő-testület általi megtárgyalását, intézkedési terv elfogadását. A javaslatok közül részben realizálódott az informatikai infrastruktúra korszerűsítése, a céljelleggel nyújtott támogatások ellenőrzési rendszerének kialakítása, az Önkormányzat önként vállalt feladatinak szabályozása, a belső szabályzatok összehangoltsága. A célszerűségi javaslatok közül három javaslat nem hasznosult a Képviselő-testület által jóváhagyott intézkedési tervben megszabott határidőben. Az előírt határidőn túl történt meg a munkaköri leírások kiegészítése a FEUVE feladatokkal, a kiadmányozási rend a helyettesítésekre is kiterjedő módosítása, valamint a leltározási szabályzat hatályának a CKÖ-re történő kiterjesztése.

Az ÁSZ az Önkormányzatnál 2006-2008 között három **témavizsgálatot** végzett. A számvevői jelentésekben az ÁSZ a polgármester és a jegyző részére négy szabályszerűségi és kilenc célszerűségi javaslatot tett. Az út és szennyvízcsator-

na beruházásokra a 2002-2005. években igénybevett közműfejlesztési támogatás igénylésének és felhasználásának 2006. évi ellenőrzése során az ÁSZ nem tett szabályszerűségi és célszerűségi javaslatot. A települési önkormányzatok vízrendezési és csapadékvíz elvezetési feladatainak ellátására vonatkozó 2006. évi ellenőrzés során az ÁSZ négy szabályszerűségi és öt célszerűségi javaslatot tett, amelyek végrehajtására a Képviselő-testület intézkedett. Intézkedtek a vízrendezési és csapadékvíz elvezetési feladatok súlypontozott beépítéséről a környezetvédelmi programba, a vízkár-elhárítási védekezési tervnek a helyi viszonyoknak megfelelő elkészítéséről, a megnövekedett beépített terület csapadékvíz elvezetése módjának meghatározásáról, a Hasznosi víztározó állapotának felülvizsgálatára vonatkozóan tájékoztatás kéréséről, a feladatok és erőforrások összehangolása céljából történő együttműködésről a hatósági szervekkel, továbbá pályázatok benyújtásáról a térségi vízrendezési feladatok és fejlesztések megvalósítása céljából. Előírták a köztisztaság fenntartásáról szóló szabályainak állampolgárok általi betartásának dokumentált ellenőrzését, szabálysértések szankcionálását, valamint a vízfolyások, árkok és zárt csapadékcatorna bruttó értékének egyezőségét a könyvvezetésben és az ingatlanvagyonkataszterben. Az ÁSZ a 2007. évben a közmunkaprogramok támogatására fordított pénzeszközök hasznosulása ellenőrzése során a polgármester és a jegyző részére kettő-kettő célszerűségi javaslatot tett, melyek hasznosultak. A Képviselő-testület határozatban intézkedett a Polgármesteri hivatal és a Városgazdálkodási Kft. között a munkamegosztás feltételeit is tartalmazó megállapodás készítéséről, a jegyző pedig munkaköri leírás útján határozta meg a közfoglalkoztatás szervezésével foglalkozó dolgozó feladatait.

Az Önkormányzatnál a 2006-2008. években végzett ÁSZ ellenőrzések javaslatai összességében 76%-ban hasznosultak, 13%-ban részben, 11%-ban nem teljesültek. Az Önkormányzat gazdálkodási rendszerének 2006. évi átfogó ellenőrzése javaslatainak végrehajtása eredményeként javult a költségvetés készítés rendje, az Önkormányzat gazdálkodásának szabályozottsága és szabályszerűsége.

A helyszíni ellenőrzés megállapításainak hasznosítása mellett **javasoljuk:**

a polgármesternek

a munka színvonalának javítása érdekében

kezdemenyezze, hogy a számvevői jelentésben foglaltakat a Képviselő-testület tárgyalja meg és a feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében készíttessen intézkedési tervet a határidők és felelősök megjelölésével. Az intézkedési tervet, az elfogadását követő 30 napon belül küldje meg az ÁSZ Nógrád Megyei Ellenőrzési Irodája részére;

a jegyzőnek

a jogszabályi előírások maradéktalan betartása érdekében

1. gondoskodjon arról, hogy a költségvetési rendelettervezetekben a költségvetési bevételek és költségvetési kiadások főösszegének megállapításakor finanszírozási célú pénzügyi műveleteket ne vegyenek figyelembe költségvetési hiányt módosító bevételként és kiadásként az Áht. 8/A. § (7) bekezdésében foglalt előírásoknak megfelelően;
2. gondoskodjon arról, hogy az előző évi pénzmaradvány igénybevételét és az azt terhelő, előző évről áthúzódó kötelezettségeket az Áht. 7. § (2) bekezdése alapján valamennyi ismert, jóváhagyott kiadást és várható bevételt figyelembe véve tervezzék meg az Önkormányzat költségvetési rendeletében eredeti előirányzatként a tervezés megalapozottsága érdekében;
3. gondoskodjon arról, hogy az Önkormányzat költségvetési rendelete az Ámr. 29. § (1) bekezdés d), k) és g) pontjában előírtaknak megfelelően, elkülönítetten mutassa be a felhalmozási kiadásokat feladatonként, a többéves kihatással járó feladatok előirányzatait éves bontásban, valamint az európai uniós forrásokból megvalósuló fejlesztési feladatokat számszerűsítve, éves bontásban, szöveges indoklással;
4. gondoskodjon a közérdekű adatok közzétételével kapcsolatosan arról, hogy
 - a) a céljellegű működési és fejlesztési támogatások közzététele a Polgármesteri hivatal és az önkormányzati intézmények vonatkozásában az Áht. 15/A § (1) bekezdésében előírtak szerint teljes körűen, a 18/2005. (XII. 27.) IHM rendelet 2. § (1)-(2) bekezdésében előírtak szerinti szerkezetnek megfelelően megtörténjen;
 - b) az Áht. 15/A. § (1) bekezdés szerint az Önkormányzat pénzeszközei felhasználásával, a vagyonnal történő gazdálkodásával összefüggő, nettó öt millió Ft-ot elérő vagy azt meghaladó értékű árubeszerezésre, építési beruházásra, szolgáltatás megrendelésére, vagyonértékesítésre, vagyonhasznosításra, vagyon vagy vagyoni értékű jog átadására, valamint koncesszióba adására vonatkozó szerződések megnevezését (típusát), tárgyát, a szerződést kötő felek nevét, a szerződés értékét, határozott időre kötött szerződés estében annak időtartamát, valamint az említett adatok változását a 18/2005. (XII. 27.) IHM rendelet 2. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Önkormányzat honlapján a „Közérdekű adatok” hivatkozás alatt tegyék közzé;
 - c) az éves költségvetési beszámoló szöveges indoklásának közzétételénél az Ámr. 157/D § (1) bekezdésében hivatkozott 22. számú melléklet 5. sorában meghatározottaknak megfelelően a Vhr. 40. § (7) bekezdésében rögzítettek szerint az európai uniós támogatási programok keretében beérkezett pénzeszközök, továbbá az azokkal kapcsolatosan felhasznált saját költségvetési források alakulásáról készített szöveges értékelést és az előirányzatok teljesítését befolyásoló tényezőket bemutassák;
5. a gazdálkodási, a pénzügyi-számviteli és a folyamatba épített ellenőrzési feladatok szabályszerű feltételei kialakítása érdekében

- a) egészítse ki a Vhr. 8. § (4) bekezdés c) pontjában, illetve a (16) bekezdésében, továbbá az Ámr. 157/C. § (1)-(2) bekezdésében foglalt előírások alapján az önköltségszámítás rendjére vonatkozó szabályzatot a közérdekű adatok megismerésével kapcsolatos költségtérítés összege és megfizetése módjának meghatározásával;
 - b) írja elő a Számv. tv. 14. § (8) bekezdésének megfelelően a pénzkezelési szabályzatban a házipénztáron kívüli pénzkezelés és annak elszámolása szabályait;
 - c) egészítse ki az ellenőrzési nyomvonalat az Ámr. 145/B. § (1) bekezdésében előírtak és az Ámr. 145/A. § (3) bekezdésében hivatkozott „Útmutató az ellenőrzési nyomvonal kialakításához” módszertan alapján az arra történő utalásokkal, hogy a tevékenységeket/feladatokat részletesen mely belső szabályzatok tartalmazzák, valamint az egyes tevékenységek/feladatok elvégzését igazoló dokumentum dokumentumok megnevezésével és a rendszerben a fellelhetőségük helyével;
 - d) egészítse ki a kockázatkezelési szabályzatot az Ámr. 145/C. § (1) bekezdésében előírtak és az Ámr. 145/A. § (3) bekezdésében hivatkozott „Útmutató a kockázatkezelés kialakításához” módszertan alapján a kockázatok értékelésével és kategóriákba sorolásával, az elfogadható kockázati szint meghatározásával, a válaszinézetek folyamatba való beépítésével valamint a kockázati környezet rendszeres felülvizsgálatának előírásával;
 - e) egészítse ki a szabálytalanságok kezelésének eljárásrendjét az Ámr. 145/A. § (5) bekezdésében előírtak és az Ámr. 145/A. § (3) bekezdésében hivatkozott „Útmutató a szabálytalanságok kezeléséhez” módszertani útmutató alapján az intézkedések nyomon követésének és a szabálytalanság/intézkedés nyilvántartásának előírásával;
6. gondoskodjon a zárszámadás készítés folyamatában az Ámr. 149. § (3) bekezdésnek c) pontjában előírtaknak megfelelően arról, hogy a költségvetési beszámolók felülvizsgálata terjedjen ki az eredeti, a módosított terv- és tényadatok eltérésére;
7. a belső ellenőrzés szervezeti kereteinek és működésének szabályozásával kapcsolatban
- a) biztosítsa, hogy a belső ellenőrzési vezető által összeállított éves belső ellenőrzési terv módosítására a Ber. 21. § (5) alapján a költségvetési szerv vezetőjének jóváhagyását követően kerüljön sor;
 - b) kezdeményezze a társulási megállapodás módosítását annak érdekében, hogy abban rögzítésre kerüljön a belső ellenőrzési vezető számára a Ber. 12. §-ában meghatározott tevékenységek ellátásának módja; továbbá a stratégiát megalapozó kockázatelemzés folyamatába a jegyző bevonásának kötelezettsége;
 - c) intézkedjen, hogy a belső ellenőrzési stratégiát megalapozó kockázatelemzés terjedjen ki az európai uniós forrásokból megvalósított fejlesztési feladatok végrehajtására, a közbeszerzési eljárások lebonyolítására és a céljelleggel nyújtott támogatások rendeltetés szerinti felhasználásának ellenőrzésére;

8. gondoskodjon az Önkormányzat gazdálkodásának 2006. évi átfogó ellenőrzése során az ÁSZ által tett és nem teljesült szabályszerűségi és célszerűségi javaslatok végrehajtásáról;

a munka színvonalának javítása érdekében
9. az európai uniós forrásokra vonatkozó fejlesztési feladatokkal kapcsolatban
 - a) jelölje ki az önkormányzati szintű pályázat koordinálás, valamint pályázat nyilvántartás vezetésének felelősét;
 - b) a belső ellenőrzés kockázatelemzése terjedjen ki az európai uniós forrásokból támogatott fejlesztési feladatokra;
 - c) rögzítsék a pályázatkészítésre és lebonyolításra külső személyekkel és szervezetekkel kötött megbízási szerződésekben az információk átadásának formáját, tartalmát és módját, valamint az ellenőrzés rendjét;
10. egészítse ki az értékelési szabályzatot az értékelések ellenőrzésért felelős munkakör meghatározásával;
11. gondoskodjon az informatikai rendszer szabályozottságának biztosítása, belső kontrolljainak működtetése érdekében
 - a) az informatikai katasztrófa-elhárítási terv felülvizsgálatáról, szükség esetén aktualizálásáról és végeztesse le annak tesztelését;
 - b) a pénzügyi-számviteli rendszerekből lekérhető ellenőrzési listák vizsgálatáért felelős személy kijelöléséről és az ellenőrzések elvégzéséről;
 - c) az informatikai rendszer működése során a jelszavakra előírt szabályok betartatásáról;
 - d) a pénzügyi-számviteli szoftver által biztosított ellenőrzési listák informatikai szabályzatban előírt rendszerességgel történő ellenőrzéséről;
 - e) annak ellenőrzéséről, hogy a pénzügyi-számviteli rendszerek adatai az elmentett adatállományokból teljes körűen helyreállíthatók-e.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. AZ ÖNKORMÁNYZAT KÖLTSÉGVETÉSI ÉS PÉNZÜGYI HELYZETE

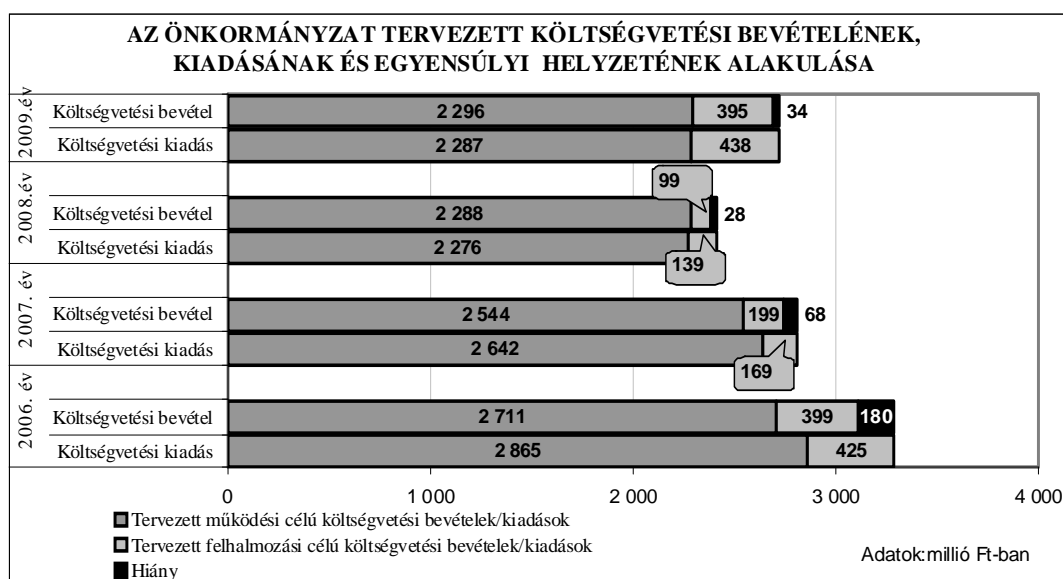
1.1. A tervezett költségvetési bevételek és kiadások alapján a költségvetési egyensúly, a költségvetési hiány oka, finanszírozásának tervezett módja és a költségvetési hiány megállapításának szabályszerűsége

Az Önkormányzatnál a 2006-2009. évek közötti időszakban **a tervezett költségvetési bevételek és kiadások főösszege** az előző évhez viszonyítva **a 2007. és a 2008. évben folyamatosan csökkent, míg a 2009. évben növekedett.** A tervezett költségvetési bevételek a 2006. évi 3110 millió Ft-ról a 2007. évben 11,8%-kal, a 2008. évben az előző évhez viszonyítva 13%-kal csökkentek, míg a 2009. évben 12,7%-kal nőttek a 2008. évhez viszonyítva. A 2006. évi 3290 millió Ft tervezett költségvetési kiadások a 2007-2008. években az előző évekhez viszonyítva csökkentek 14,6%-kal, illetve 14,1%-kal, míg a 2008. évben a 2007. évhez viszonyítva 12,8%-kal növekedtek.

A 2006-2009. évek költségvetési rendeleteiben a tervezett költségvetési bevételek nem biztosítottak fedezetet a tervezett költségvetési kiadásokra, **a költségvetési egyensúly nem volt biztosított.** A működési célú kiadásoknál a 2006-2007. évek eredeti előirányzataiban volt hiányzó forrás, a tervezett felhalmozási célú kiadások a 2006., a 2008-2009. években haladták meg a tervezett felhalmozási célú bevételeket. A **költségvetés hiányát 2006. évben** a tervezett működési célú költségvetési bevételek hiánya (154 millió Ft), és a felhalmozási célú költségvetési bevételeket meghaladó összegben tervezett felhalmozási célú költségvetési kiadás (26 millió Ft) együtt, a **2007. évben** a tervezett működési célú költségvetési bevételek hiánya (98 millió Ft) okozta.

A **2008-2009. évi költségvetések tervezése** során a működési célú költségvetési bevételek fedezték a működési célú költségvetési kiadásokat, azonban a **felhalmozási célú** költségvetési bevételeket meghaladó összegben (2008. évben 40 millió Ft, 2009. évben 43 millió Ft) tervezett felhalmozási célú költségvetési kiadás **költségvetési hiányt okozott.**

Az Önkormányzat 2006-2009. évi költségvetési helyzetének alakulását a tervezett működési és felhalmozási célú költségvetési bevételek és kiadások bontásában a következő ábra szemlélteti:

Az Önkormányzatnál a **2006-2009. években** az éves költségvetési rendeletekben **terveztek a költségvetési egyensúly biztosításához** rövid és hosszú lejáratú hitelfelvételt, folyószámlahitel igénybevételt, és egyéb többletbevételt vagy kiadási megtakarítást eredményező intézkedéseket. A költségvetési egyensúly biztosításához a vizsgálattal érintett időszakban nem terveztek kötvénykiadásokat. Meglévő, hitelviszonyt megtestesítő (befektetési, forgatási célú) **értékpapír értékesítést a 2006. évben terveztek 45 millió Ft összegben.**

Az Önkormányzat 2006-2009. évi költségvetési rendeleteiben a Képviselő-testület:

- évente a működési forráshiánnyal azonos összegben rövid (egyéves) lejáratú működési célú hitelfelvételt (az évek sorrendjében 326-274-231-286 millió Ft-ot), a felhalmozási bevételeket meghaladó felhalmozási kiadások különbözeteire hosszú lejáratú fejlesztési célhitel (az évek sorrendjében 18-41-116-93 millió Ft) felvételét határozta meg;
- évente növekvő összegben határozta meg a folyószámlahitel keretösszegét, amely mellett a munkabérhitel szükség szerinti igénybevételéről is rendelkezett;
- évente döntött az ÖNHIKI pályázat és a működésképtelen helyi önkormányzatok egyéb támogatására vonatkozó támogatási igény benyújtásáról a költségvetési hiány mérséklése érdekében;
- a 2007. évtől szabályozta, hogy a bevételi többlet felhasználásánál rendező elv a költségvetési hiány csökkentése;
- évente döntött az intézmények racionalizálásával elérhető létszámcsökkentés fedezetére állami támogatás igényléséről;

Kiadási megtakarítást eredményező intézkedéseket a Képviselő-testület a 2006-2009. évi költségvetési rendeletek 9. számú mellékletét képező Intézkedési tervekben határozott meg:

- a 2006. évben minden intézmény és feladat vonatkozásában teljes körű szakmai és pénzügyi átvilágításáról, majd minden évben a munkáltatói jogkörben adható illetmények folyamatos megszüntetéséről, vezetői szintek számának csökkentéséről, a saját erős szociális juttatások mérsékléséről döntöttek, továbbá az egyes feladat ellátások szolgáltatásként történő megvásárlásáról;

lására, központi közös beszerzés rendszerének kialakítására tettek intézkedést;

- évente az Önkormányzat Közoktatási Konceptiójában, Feladat-ellátási, Intézményhálózat működtetési, Fejlesztési Tervében meghatározott középtávú feladataival összhangban a közoktatási intézmények és az IPESZ közalkalmazotti létszámainak, valamint a Polgármesteri hivatal alkalmazotti létszámának csökkentéséről döntöttek;
- a 2007. évben az SZMSZ módosítása, a Gazdasági program megalapozása és a költségvetési hiány csökkentése érdekében intézkedtek az önkormányzat által ellátott kötelező és önként vállalt feladatok mértékéről, az ellátás módjáról;
- évente döntöttek az 50 férőhelyes Idősek Átmeneti Otthona és a 12 férőhelyes Fiatalok Átmeneti Otthona feladatellátásához, az érintett önkormányzatok részéről történő hozzájárulásról;
- az Önkormányzata gimnáziumi, szakközépiskolai és kollégiumi feladatok, valamint az alapfokú művészetoktatási feladatok 2007. július 1-től történő átadásáról döntött a Nógrád Megyei Önkormányzat részére;
- a 2004. évtől működő Társulásban a résztvevő önkormányzatok együttműködésének folyamatos bővítéséről határoztak – a 2007. évtől a belső ellenőrzés, a 2008. évtől a szociális ellátás –, a hatékonyabb feladatellátás érdekében;
- minden évben döntöttek, hogy az út-híd, parkfenntartási, fejlesztési feladatok hatékony és eredményes ellátása érdekében feladat, pénzügyi és időterv készítéséről, valamint a Városgazdálkodási Kft. útján ellátandó feladatok szerződéskötésének feltételeiről.

A jegyző a 2006-2009. évi költségvetések tervezése során a költségvetés végrehajtása érdekében **a likviditás feltételeinek kialakításáról** a folyószámla-hitel, rövid lejáratú működési célú és hosszú lejáratú fejlesztési célú hitel tervezésével, valamint az Ámr. 139. § (1) bekezdésében előírt, a pénzállomány alakulásáról szóló likviditási terv készítésével **gondoskodott**.

Az Önkormányzatnál a 2006-2009. évek költségvetési rendeleteiben **az Áht. 8/A. § (7) bekezdésében előírtakat megsértve** a finanszírozási célú pénzügyi műveleteket – a tervezett hitelfelvételekből és értékpapír értékesítésből származó bevételeket, valamint a hiteltörlesztéseket – költségvetési hiányt módosító költségvetési bevételként és kiadásként számolták el.

A költségvetési bevételek és a költségvetési kiadások különbségeként – a finanszírozási műveletek figyelembevétel nélkül – a költségvetés tervezett hiánya a 2006. évben 180 millió Ft, a 2007. évben 68 millió Ft, a 2008. évben 28 millió Ft, a 2009. évben 34 millió Ft volt.

A 2006. évi költségvetési rendeletben a költségvetési bevételek között 176 millió Ft rövid lejáratú, 150 millió Ft likvid-, 18 millió Ft hosszú lejáratú hitel felvételből, valamint 45 millió Ft befektetési célú értékpapírok értékesítéséből származó bevételt (összesen 389 millió Ft-ot), a költségvetési kiadások között 172 millió Ft működési célú és 37 millió Ft fejlesztési célú hiteltörlesztést (összesen 209 millió Ft-ot) terveztek. A finanszírozási célú pénzügyi bevételek és kiadások egyenlege 180 millió Ft volt, melyből működési célú egyenleg 154 millió Ft, felhalmozási célú egyenleg 26 millió Ft.

A 2007-2009. évi költségvetési rendeletekben – az évek sorrendjében – a költségvetési bevételek között 274 millió Ft, 231 millió Ft, 286 millió Ft rövid lejáratú, va-

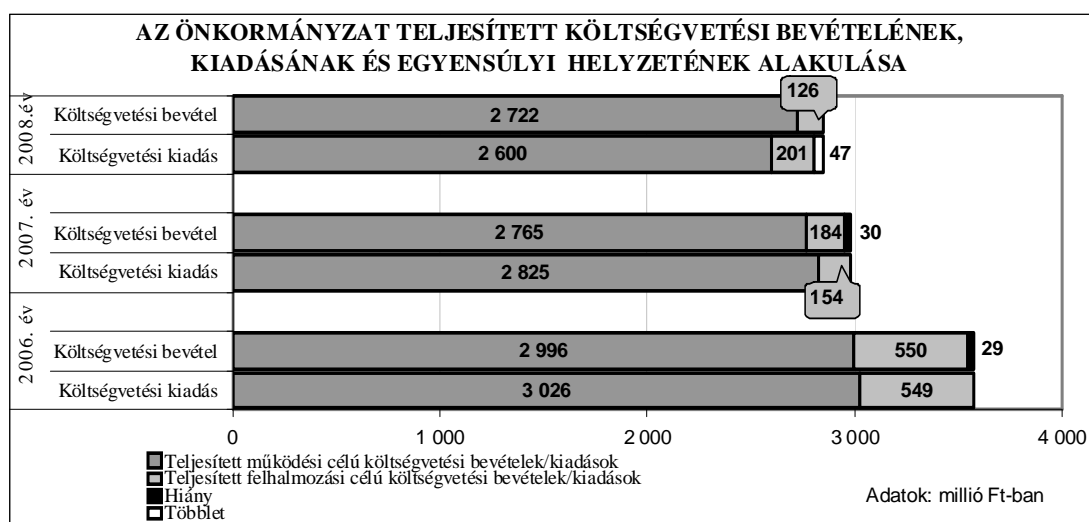
lamint 41 millió Ft, 116 millió Ft, 93 millió Ft hosszú lejáratú hitelfelvételből származó bevételt, a költségvetési kiadások között 176 millió Ft, 243 millió Ft, 295 millió Ft működési célú, valamint 71 millió Ft, 76 millió Ft, 50 millió Ft fejlesztési célú hiteltörlesztést terveztek. A finanszírozási célú pénzügyi bevételek és kiadások egyenlege a 2007-2009. években 68-28-34 millió Ft volt.

A 2006-2009. évi finanszírozási célú egyenlegek összességében fedezetet biztosítottak a költségvetési bevételek és kiadások egyenlegeként számított költségvetési hiányokra. Költségvetési rendeletekben bemutatták a finanszírozási célú pénzügyi bevételeket és kiadásokat is. Az Önkormányzat az éves költségvetés hiányát a költségvetési rendeletek 5. §-ában határozta, melyek az évek sorrendjében 344-315-347-379 millió Ft volt, mely összegek a hitelfelvétellel (működési és felhalmozási célú) egyeztek meg.

1.2. A teljesített költségvetési bevételek és kiadások alapján a pénzügyi egyensúly, a pénzügyi hiány oka, finanszírozásának módja és hatása a pénzügyi helyzetre alakulására az eladósodás, valamint a fizetőképesség szempontjából

Az Önkormányzatnál 2006-2008 között a **teljesített költségvetési bevételek fősszege folyamatosan csökkent**, a 2006. évi 3546 millió Ft-ról a 2007. évben 14,7%-kal, majd a 2008. évben az előző évhez képest 3,6%-kal. A **teljesített költségvetési kiadások fősszege** a 2007. évben az előző évhez viszonyítva 3575 millió Ft-ról 16,7%-kal, a 2008. évben az előző évihez képest 6%-kal **csökkent**.

Az Önkormányzat 2006-2008. évi teljesített működési és felhalmozási célú költségvetési bevételeinek és kiadásainak, valamint pénzügyi helyzetének alakulását a következő ábra szemlélteti:

A **pénzügyi egyensúly** a költségvetés teljesítése során **a 2006-2007. években nem állt fenn**, mivel a teljesített költségvetési kiadások meghaladták a teljesített költségvetési bevételeket. A **2008. évben** a pénzügyi egyensúly a tel-

jesítés során **biztosított volt**, mert a teljesített költségvetési bevételek meghaladták a teljesített költségvetési kiadásokat.

A teljesített **működési célú költségvetési bevételek a 2006-2007. években** nem nyújtottak fedezetet a teljesített működési célú költségvetési kiadásokra, az évek sorrendjében 30 millió Ft illetve 60 millió Ft **volt a hiányzó forrás. A 2008. évben** a teljesített **működési célú** költségvetési bevételek 122 millió Ft-tal haladták meg a működési célú költségvetési kiadásokat. A **teljesített felhalmozási célú költségvetési bevételek a 2006. évben** 1 millió Ft-tal, a **2007 évben** 30 millió Ft-tal haladták meg a teljesített felhalmozási célú költségvetési kiadásokat. A **2008. évben** a teljesített **felhalmozási célú költségvetési bevételeket** 75 millió Ft-tal **meghaladta** a teljesített **felhalmozási célú költségvetési kiadások összege**.

A **pénzügyi hiányt a 2006-2007. években** a teljesített **működési** célú költségvetési **bevételek hiánya** okozta. **A 2008. évben pénzügyi hiány nem volt**, mert a teljesített működési célú költségvetési bevételek többlete fedezetet biztosított a felhalmozási célú költségvetési bevételeket meghaladó összegben teljesített felhalmozási célú költségvetési kiadásokra.

A **költségvetési kiadások** költségvetési bevételekkel való **fedezettsége a 2006-2007. években** közel azonos arányú volt, a **2008. évben** növekedett. A **tényleges egyensúlyi helyzet a 2006-2008. években** kedvezőbben alakult a tervezettnél.

A költségvetési hiány a 2006. évben a tervezett 16,1%-ára, a 2007. évben 44,1%-ára mérséklődött, a 2008. évben pedig a tervezett költségvetési hiány megszűnt, a keletkezett pénzügyi többlet a tervezett költségvetési hiányt 167,9%-kal haladta meg.

Az Önkormányzatnál a 2006-2009. években tervezett és a 2006-2008. években teljesített működési és felhalmozási célú költségvetési kiadásokra a következő arányban biztosítottak fedezetet a költségvetési bevételek:

Megnevezés	Adatok: %-ban							
	2006. év		2007. év		2008. év		2009. év	
	Terv	Tény	Terv	Tény	Terv	Tény	Terv	
Működési célú költségvetési kiadások fedezettsége működési célú költségvetési bevételekből	94,6	99,0	96,3	97,9	100,5	104,7	100,4	
Felhalmozási célú költségvetési kiadások fedezettsége felhalmozási célú költségvetési bevételekből	94,0	100,1	117,7	119,3	71,1	62,5	90,2	
Költségvetési kiadások fedezettsége költségvetési bevételekből	94,5	99,2	97,6	99,0	98,8	101,7	98,7	

Az Önkormányzatnál a kiadási főösszegre vonatkozó **fedezettségi mutató teljesítése** a 2006-2008. években a tervezetthez viszonyítva, alapvetően a költségvetési bevételek, költségvetési kiadásokat meghaladó növekedése következtében **kedvezőbb** volt. A fedezettségi mutató tervezetthez viszonyított eltéréseinek mértéke a 2006. évben 4,7%, a 2007. évben 1,4%, a 2008. évben 2,9%.

A költségvetési kiadási főösszegre vonatkozó fedezettségi mutató **növekvő irányú eltérésében** meghatározó volt a **működési célú** költségvetési kiadások tervezettnél kedvezőbb **fedezettségi mutatója**. A **működési célú** költségvetési kiadások **fedezettségi mutató** tervezetthez viszonyított eltéréseinek mértéke a 2006. évben megközelítette (4,4százalékponttal), a 2007-2008. években meghaladta (1,6 százalékponttal, illetve 4,2 százalékponttal) a **tervezett és teljesített** kiadási főösszegre vonatkozó **fedezettségi mutató** eltéréseinek mértékét. A **felhalmozási célú** költségvetési kiadások **fedezettségi mutatójának** tervezetthez viszonyított **eltérése a 2006-2007. években növelte, a 2008. évben csökkentette** a tervezett és teljesített kiadási főösszegre vonatkozó **fedezettségi mutatót**.

Az Önkormányzatnál a **tervezett és teljesített** kiadási főösszegre vonatkozó **fedezettségi mutatóra hatással volt** a 2006-2009. években a pénzmaradvány igénybevételénél, továbbá a 2006. évi felújítási előirányzatoknál tapasztalt **tervezési hiányosság**.

- A működési célú költségvetési bevételeken belül a helyi adók az eredeti előirányzathoz képest az évek sorrendjében 37,4-2,3-9,4%-kal túlteljesültek, melyek nem vezethetők vissza tervezési hiányosságokra.

A 2006. évi túlteljesítést a legnagyobb adóalany termelésnövekedéséből adódó adóbefizetése – a 2006. május 31-ig beadott adóbevallás feldolgozása alapján (25 millió Ft) –, a túlfizetés visszautalási igények csökkenése, az adózók számának és adóalap növekedése miatti adóbefizetések (40 millió Ft), és az adóhátralék behajtásból befolyt többlet (15 millió Ft) eredményezte. A 2007-2008. évi adóbevételek teljesítését az évközi felhívások és adófeltárások hatására befolyt építményadó többletbevétel okozta.

- Az **előző évi pénzmaradvány**⁸ tervezése nem volt megalapozott, mivel a 2006-2007. évi költségvetési rendeletek részben, a 2008-2009. évi költségvetési rendeletek az Áht. 7. § (2) bekezdésében foglaltak ellenére nem tartalmazták az előző évről áthúzódó feladatok előirányzatait és azok forrásául a várható pénzmaradvány igénybevételét.

A 2006. évi eredeti költségvetés 54 millió Ft összegben tartalmazott előző évi pénzmaradvány igénybevételt, azonban a teljesítés 327 millió Ft volt. A 2007. évben az eredeti költségvetés tartalmazott előző évi pénzmaradványt 12 millió Ft-

⁸ A 2006-2007. években az önkormányzati összes módosított pénzmaradvány összege, a Polgármesteri hivatal negatív pénzmaradványának hatására a 2006. évben mínusz nyolc millió Ft, a 2007. évben -16 millió Ft volt. Ugyanakkor az előző évi pénzmaradvány igénybevétel összege a 2007. évben 48 millió Ft, és a 2008. évben 14 millió Ft, amely az Önkormányzat önállóan gazdálkodó intézményei (IPESZ, Margit Kórház) pénzmaradványának igénybevételével volt azonos.

ot összegben, az igénybevétel azonban 48 millió Ft volt. A 2008-2009. évek eredeti költségvetéseiben nem szerepelt az előző évi pénzmaradványok igénybevétele, azonban a 2008. évi teljesítés 14 millió Ft volt.

- A **beruházási kiadási előirányzatok** teljesítése a 2006-2007. években az eredeti előirányzattól 8,5%-42,7%-kal elmaradt, a 2008. évben 33,1%-kal túlteljesült. A túlteljesítés azonban nem tervezési hiányosságra vezethető vissza, mert a költségvetési rendeletben nem tervezett intézményi beruházások megvalósítását a tárgyév folyamán elbírált támogatási pályázatok útján elnyert külső források bevételei és azok felhasználása tette lehetővé.

A 2006. évben a beruházási feladatok közül a Pásztó szennyvízcsatorna beruházás III. ütemére 95 millió Ft-tal kevesebb, az intézményi beszerzésekre 19 millió Ft-tal, a kábeltévé hálózat építésre 17 millió Ft-tal, a 2006. évi júniusi Mátrakeresztési árvízkarok miatti helyreállításra 29 millió Ft-tal több volt a teljesített beruházási kiadás, mint a tervezett. A 2007. évben a lakásgazdálkodás cél-előirányzat 73 millió Ft eredeti előirányzatából 65 millió Ft nem került felhasználásra, míg az intézményi beruházások kiadásai 22 millió Ft-tal, a Régivásártér út csapadékvíz elvezetése 25 millió Ft-tal meghaladta az eredeti beruházási előirányzatot. A 2008. évben a beruházási kiadások túlteljesítését az intézmények, pályázati többletforrásból megvalósított 28 millió Ft kiadási többlete okozta, mert a Polgármesteri hivatal beruházási kiadási előirányzata a tervezett szinten realizálódott.

- A **felújítási kiadási előirányzatok** 2006-2008. években teljesítése az évek sorrendjében 2209,7%-209,9%-195,9%-os volt. A **2006.** évi több mint huszonnégyeszeres túllépés **oka tervezési hiányosság** volt, mert a 2005. április 18-i mátrakeresztési árvízkar miatti felújítások kiadásokkal összefüggő kötelezettségek a 2006. évi tervezéskor más ismertek voltak, azonban az előző évi pénzmaradványt terhelő tételek – az Áht. 7. § (2) bekezdésében foglaltak ellenére – az eredeti előirányzatok között nem szerepeltek. **A 2007-2008. években** a tervezett felújítási kiadásokat meghaladó teljesített felújítási kiadások fedezetét a támogatási pályázatok útján elnyert források biztosították, melyek tervezési hiányosságra nem vezethetőek vissza.

Az Önkormányzat a 2006-2008. években a **költségvetés végrehajtása során a költségvetési hiány mérséklésére** finanszírozási célú pénzügyi műveleteken kívül egyéb intézkedések hozatalával döntött. Évközi **többletbevétel** (helyi adó, ÖNHIKI támogatás, egyéb kiegészítő támogatás) **fordítottak** a költségvetési hiány csökkentésére. Kiadási megtakarítást eredményező intézkedések végrehajtása során a költségvetési rendeletben meghatározott intézkedési tervben tervezett feladatok végrehajtását biztosították.

Az Önkormányzat a **2006-2008. években** a költségvetés végrehajtása során a pénzügyi helyzet alakításához, a fizetőképesség fenntartásához **rövid lejáratú hitelt** a 2006. évben vett igénybe (50 millió Ft-ot), amely egyéves lejáratú, működési kiadások finanszírozására biztosított fedezetet. A vizsgált időszak minden napján **rendelkeztek folyószámla hitellel**, munkabérhitelt indokolt esetben vettek igénybe.

A **2006-2008. évi** költségvetések végrehajtása során a pénzügyi helyzet biztosításához, a fizetőképesség fenntartásához az Önkormányzat **hosszú lejáratú, fejlesztési célú hiteleket is igénybe vett:**

- a **2006. évben** a szennyvízberuházás III. üteméhez kapcsolódó saját erő kiegészítése 2006. december 22-én **22,5 millió Ft** (3 havi EURIBOR + évi 2,5 % változó évi kamattal, negyedévenkénti kamatfizetéssel a kölcsön folyósítás napjától számolva) hosszú lejáratú kölcsönt vettek fel, egy év türelmi idővel, kilenc éves futamidőre (2007. december 5 – 2016. december 5-i lejáratú, negyedévenkénti tőketörlesztés 0,6 millió Ft tőke visszafizetéssel), melynek folyósítása számla alapján a 2006. évben megtörtént;
- a **2007. évben** a környezetvédelemhez kapcsolódó, általános beruházási célok, kulturális és sportcélú infrastruktúra kialakítása, egészségügyi szolgáltatások fejlesztése, informatikai közműfejlesztés célok megvalósulása érdekében 2007. szeptember 3-án 50 millió Ft (3 havi EURIBOR + évi 1,18 % változó évi kamattal, negyedévenkénti kamatfizetéssel a kölcsön folyósítás napjától számolva) hosszú lejáratú kölcsön folyósításáról kötöttek szerződést a számlavezető pénzintézettel, egy év türelmi idővel, kilenc éves futamidőre (2008. szeptember 15 – 2017. június 15-i lejáratú, negyedévenkénti tőketörlesztés 1,4 millió Ft (utolsó 1,7 millió Ft) tőke visszafizetéssel). A kölcsön a célként meghatározott feladatokra került felhasználásra, azonban a tényleges felvétel a 2007. évben csak **19 millió Ft volt, a további 30 millió Ft felhasználás áthúzódott a 2008. évre;**
- a **2008. évben** a környezetvédelemhez kapcsolódó, általános beruházási célok és közoktatási célú beruházások megvalósulása érdekében 2007. december 8-án 35 millió Ft (3 havi EURIBOR + évi 2,45 % változó évi kamattal, negyedévenkénti kamatfizetéssel a kölcsön folyósítás napjától számolva) hosszú lejáratú kölcsön folyósításáról kötöttek szerződést a számlavezető pénzintézettel, kettő év türelmi idővel, hét év és 10 hónap futamidőre (2010. december 5 – 2018. szeptember 5-i lejáratú, negyedévenkénti tőketörlesztés 1,1 millió Ft tőke visszafizetéssel). A kölcsön a célként meghatározott feladatokra történő felhasználása a 2008. évben nem történt meg, áthúzódott a 2009. évre. A 2009. évben a helyszíni vizsgálat befejezéséig a kölcsönkeretből 34 millió Ft került lehívásra.

A vizsgált időszakban felvett hosszú lejáratú célhitelek a Képviselő-testület döntései alapján **a céloknak megfelelően kerültek felhasználásra.**

A **2008. évben** a pénzügyi egyensúly a kiadások főösszegére vonatkozóan biztosítva volt, így a számított felhalmozási bevételeket meghaladó felhalmozási kiadások a működési célú többletbevételből részben fedezhetőek voltak. Az Önkormányzat a 2006-2008. években **kötvényt nem bocsátott ki**, ezzel kapcsolatos célkitűzés a 2009. évi tervek között sem szerepelt.

Az Önkormányzat a **2006. évben értékesített hitelviszonyt megtestesítő** 42,5 millió Ft értékű gázkötvényt 41, 5 millió Ft-ért és 12 millió Ft névértékű OTP OPTIMA értékpapírt 12 millió Ft-ért.

Az Önkormányzatnál a 2006-2008. években a **folyószámlahitel igénybevételének jellemző adatai folyamatosan romlottak**. A folyószámla hitelkeret összegét a 2006. év júliusában 150 millió Ft-ról 200 millió Ft-ra, a 2007. év augusztusában 200 millió Ft-ról 250 millió Ft-ra növelték. A 2008. évben két alkalommal módosította az Önkormányzat a folyószámla hitelkeretének összegét, így az 2008. év februárjától 300 millió Ft-ra, a 2008. év májusától 400 millió Ft-ra emelkedett, a 2009. évben változatlan mértékű maradt. A gazdálkodás folyamatos likviditását a folyószámlahitel biztosította. Az Önkormányzatnak a 2008. év végén 295 millió Ft folyószámlahitel tartozása volt, mely 73,8%-os hitelkeret felhasználást jelentett. A ténylegesen felvett folyószámlahitel átlagos állománya a 2006. évről a 2008. évre több mint kétszeresére emelkedett (210,4%-ra). A 2008. év végére a felvett folyószámlahitel minimum összege a 2006. évhez viszonyítva több mint tizenkétszeresére, a maximum összeg közel kétszeresére emelkedett. Az Önkormányzat a folyószámlahitelen túlmenően munkabérhitel felvételével - a 2006. évben két alkalommal összesen 72 millió Ft, a 2007. évben nyolc hónapban összesen 236 millió Ft, és a 2008. évben öt esetben összesen 168 millió Ft összeggel - biztosította a pénzügyi egyensúlyt. A 2006-2009. években a folyószámlahitellel kapcsolatos jellemzőket mutatja be a következő táblázat:

Megnevezés	2006. év	2007. év	2008. év	2009. I-II. negyedév
A folyószámlahitel keretösszege (millió Ft-ban)	200	250	400	400
Év végén fennálló folyószámlahitel (millió Ft-ban)	126	243	295	–
Folyószámlahitellel zárt napok száma	365	365	365	183
A ténylegesen felvett folyószámlahitel átlagos állománya (millió Ft-ban)	117,2	171,2	246,6	255,1
A felvett folyószámlahitel minimum összege (millió Ft-ban)	10,8	60,0	137,6	162,1
A felvett folyószámlahitel maximum összege (millió Ft-ban)	197,5	242,5	322,2	345,8

Az Önkormányzat pénzügyi helyzete a 2006-2008. években **eladósodási szempontból kedvezőtlenül változott**.

Az **Önkormányzat eladósodása** a 2006-2008. évek között **folyamatosan nőtt, az eladósodási mutató**⁹ a 2006. évben 6,3%-ra, a 2007. évben 6,9%-ra, a 2008. évben 11,7%-ra emelkedett.

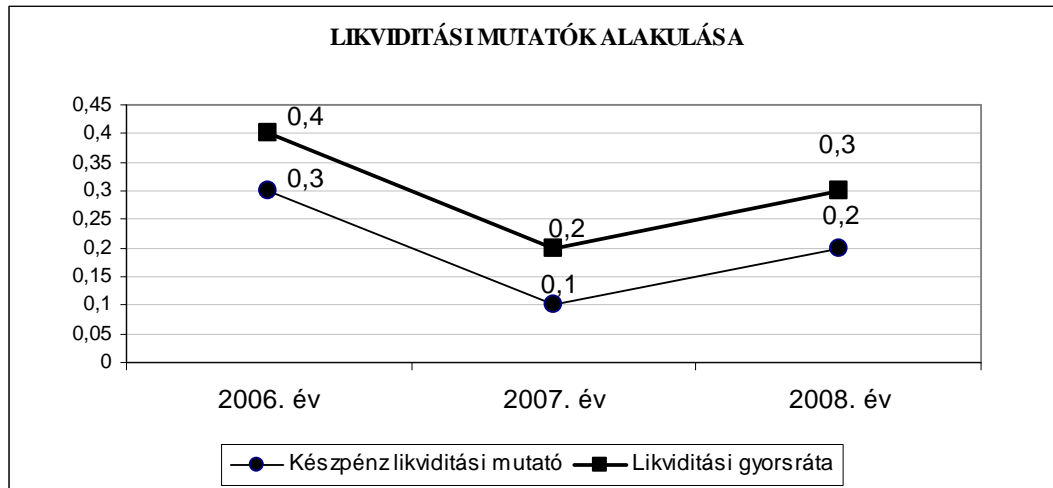
A **2007. évi** növekedésében a rövid lejáratú kötelezettségek – ezen belül a folyószámlahitel, az áruszállításból, szolgáltatásból keletkezett kötelezettségek, valamint a felhalmozási célú hosszú lejáratú hitelek következő évet terhelő részlete – év végi állományának emelkedése, a **2008. évben** a hosszú és rövid

⁹ Az eladósodási mutató a hosszú és rövid lejáratú fizetési kötelezettségek önkormányzati összes forráson belüli arányát mutatja.

lejáratú kötelezettségek év végi állományának növekedése játszott szerepet. Az eladósodási mutató **2008. évi kiugró növekedésében** (11,7%-ra) a megszűnt Víziközmű társulattól átvett 397 millió Ft még fennálló hosszúlejáratú kötelezettség számviteli rendezése 3,1 százalékpontos emelkedést jelentett, mert e kötelezettség nélkül számított eladósodási mutató a 2008. évre 8,6%-ra növekedett. A hosszú lejáratú kötelezettségek a 2006. évről a 2008. évre 302,9%-ra növekedtek, az összes fizetési kötelezettség állománya 71%-al nőtt, ezáltal a hosszútávon teljesítendő fizetési kötelezettségek eladósodásra gyakorolt hatása erősödött.

Az **esedékességi aránymutató**¹⁰ változóan alakult, a 2006. évben 68,8%-os, a 2007. évben 81,2%-os, a 2008. évben 49,4%-os arányt mutatott. A **2007. évi** növekedésben az összes kötelezettség mérsékelt emelkedésén túl, a rövid lejáratú kötelezettségek – ezen belül a folyószámlahitel, az áruszállításból, szolgáltatásból keletkezett kötelezettségek, valamint a beruházási célú hitelek következő évi törlesztő részletei – év végi állományának emelkedése játszott szerepet. A **2008. évi** jelentős csökkenésben jelentős szerepe volt a megszűnt víziközmű társulattól átvett kötelezettségnek, amely a hosszúlejáratú kötelezettség állományát növelte, viszont a rövid lejáratú fizetési kötelezettségekre még nem gyakorolt jelentős hatást. Ezáltal a 2007-2008. években a rövidtávon teljesítendő fizetési kötelezettségek eladósodásra gyakorolt hatása mérséklődött.

Az Önkormányzat fizetőképességének, likviditásának 2006-2008 közötti alakulását mutatja a készpénz likviditási mutató¹¹ és a likviditási gyorsráta¹².

¹⁰ Az esedékességi aránymutató a rövid lejáratú fizetési kötelezettségek arányát fejezi ki az összes – rövid és hosszú lejáratú – fizetési kötelezettségen belül.

¹¹ A készpénz likviditási mutató kifejezi, hogy a pénzeszközök év végi állománya milyen arányban nyújt fedezetet a rövid lejáratú fizetési kötelezettségekre.

¹² A likviditási gyorsráta mutatja, hogy a rövid lejáratú fizetési kötelezettségek kiegyenlítéséhez a pénzeszközökön túl bevonható követelések, forgatási célú értékpapírok milyen arányban nyújtanak fedezetet. (Az Önkormányzat 2006-2008 között nem rendelkezett forgatási célú értékpapírral.)

A **készpénz likviditási mutató** a 2006-2008. években **változóan alakult**, a 2007. év végére csökkent, majd a 2008. év végére növekedett, a pénzeszközök azonban egyik évben sem nyújtottak fedezetet a rövid lejáratú kötelezettségek rendezésére. A készpénz likviditási mutató 2006. évről a 2008. évre történt csökkenése az Önkormányzat **fizetőképességének gyengülését jelezte**. A **likviditási gyorsráta a 2007. év végére csökkent**, a pénzeszközök és követelések együttes állományának 34,8%-os csökkenése, továbbá a rövid lejáratú kötelezettségek állományának 24,9%-os növekedése együttes eredményeként. A likviditási gyorsráta az előző évhez viszonyítva **a 2008. év végére növekedett**, mert a pénzeszközök és követelések együttes állományának 34,5%-os, és a rövid lejáratú kötelezettségek 7,4% növekedése hatására. A 2006-2008. években a pénzeszközök és a követelések azonban együtt sem nyújtottak fedezetet a rövid lejáratú fizetési kötelezettségek teljesítésére. A likviditási gyorsráta **2006. évről a 2008. évre történő csökkenése az Önkormányzat fizetőképességének gyengülését jelezte**.

A likviditási mutatók 2006-2008 közötti változása jelezte, hogy az **Önkormányzat pénzügyi helyzete** – a 2006-2008. évek között – **fizetőképességi szempontból romlott**.

Az **Önkormányzat pénzügyi helyzete** eladósodásának és fizetőképességének kedvezőtlen változása miatt a 2006-2008. években **összességében kedvezőtlenül alakult**.

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT FELKÉSZÜLTISÉGE AZ EURÓPAI UNIÓS FORRÁSOK IGÉNYLÉSÉRE ÉS FELHASZNÁLÁSÁRA, VALAMINT AZ ELEKTRONIKUS KÖZSZOLGÁLTATÁSI FELADATOK ELLÁTÁSÁRA

2.1. Az európai uniós források igénybevételére és a várható támogatás felhasználására történt felkészülés szabályozottságának, szervezettségének eredményessége

2.1.1. Az európai uniós forrásokra történő pályázatok benyújtására vonatkozó döntések összhangja a fejlesztési célkitűzésekkel

Az Önkormányzat a 2006-2010. évi fejlesztési célkitűzéseit a Gazdasági programjában, valamint ágazati fejlesztési koncepciókban és stratégiában rögzítették. Az Önkormányzat **Gazdasági programját a Képviselő-testület a 227/2003. (XI. 6.) számú határozatával**, majd a 2007-2010. évekre vonatkozóan felülvizsgált Gazdasági programot a 72/2007. (III. 29.) számú határozatával **elfogadta**.

Az Önkormányzat a Gazdasági programban helyzetelemzésre alapozva felmérték a város szerepét az országos, regionális, megyei és kistérségi programokban. Meghatározták az Önkormányzat működésének főbb alapelveit, pénzügyi politikáját, a városfejlesztés, intézményhálózat fejlesztés, szociális gondoskodás, vállalkozásfejlesztés és munkahelyteremtés, valamint a Polgármesteri hivatal érintő fejlesztések feladatait. A célkitűzéseket alárendelték annak a követelménynek, hogy az Önkormányzat csak olyan reálisan megvalósítható kötelezettségeket vál-

lal, melyek az Önkormányzat költségvetéséből és pályázati pénzeszközökből megvalósíthatók. A Gazdasági programot 2009. márciusában ismételten felülvizsgálták¹³ és aktualizálták.

A Gazdasági program 2007. évi felülvizsgálata során vizsgálták a különböző fejlesztési programokhoz, így az ÚMFT-ben meghirdetett és a regionális programokhoz való kapcsolódás lehetőségeit. A Gazdasági programon túlmenően a **fejlesztési célkitűzéseket az Informatikai stratégiában és Pásztó Város hosszú távú turizmusfejlesztési koncepciójában¹⁴, az Integrált Városfejlesztési Stratégiában¹⁵**, valamint a városi területek rehabilitációjához készített megvalósíthatósági tanulmányban¹⁶ is **rögzítették**.

Pásztó Város hosszú távú turizmusfejlesztési koncepciója hosszú- és középtávú fejlesztési célokat fogalmazott meg, mely a város és környékének adottságaira építve a városközpont fejlesztését, az egészségturizmus feltételeinek kialakítását célozta meg az országos és regionális programokkal összehangoltan. Az Integrált Városfejlesztési Stratégia a városközpont rehabilitációját, új funkciókkal való bővítésének, közlekedési feltételeinek javítását, a vállalkozások számára letelepedési lehetőségek és ezzel a városban új munkahelyek megteremtését célozta meg. Az Informatikai stratégia a Polgármesteri hivatal közép- és hosszú távú informatikai fejlesztésének, a város informatikai infrastruktúrája kialakításának feladatait és lehetőségeit tartalmazta.

A Gazdasági programban és az ágazati, szakmai fejlesztési tervekben foglalt fejlesztési feladatok megvalósításának lehetséges pénzügyi forrásait felmérték és rögzítették, hogy azok csak a különböző pályázati források sikeres bevonása esetén valósíthatók meg. A fejlesztési célkitűzéseket az NFT és az ÚMFT keretében megjelent pályázati lehetőségekkel összefüggésben nem módosították, mivel azokat az NFT és az ÚMFT célkitűzéseivel összhangban határozták meg.

Az Önkormányzatnál a **2006-2009. évekre vonatkozóan európai uniós forrásokkal összefüggő fejlesztési feladatokról 13 alkalommal döntöttek**. A 13 döntés közül kilenc alkalommal önkormányzati, egy alkalommal intézményi pályázat benyújtásáról, három alkalommal pedig pályázati konzorciumban történő önkormányzati részvételről hozott határozatot a Képviselő-testület. A pályázatok közül 11 a magyarországi európai uniós pályázati konstrukciókhoz kapcsolódott, kettő külföldön meghirdetett európai uniós pályázatokra vonatkozott. A benyújtott pályázatokban megfogalmazott **pályázati cé-**

¹³ A Gazdasági program felülvizsgálatát a Képviselő-testület a 89/2009. (III. 26.) számú határozatával fogadta el.

¹⁴ A Képviselő-testület az Informatikai stratégia elfogadásáról a 167/2004. (XI. 11.) számú, Pásztó város hosszú távú turizmus fejlesztési programjáról a 149/2006. (VI. 29.) számú határozatával döntött.

¹⁵ Az Integrált Városfejlesztési Stratégiát a Képviselő-testület a 121/2008. (V. 14.) számú határozatával fogadta el.

¹⁶ A városi területek rehabilitációjához külső vállalkozás által készített megvalósíthatósági tanulmányt a Képviselő-testület a 363/2006. (XII. 28.) számú határozatával elfogadta.

lok összhangban voltak a gazdasági programban, valamint az ágazati, szakmai programokban és koncepciókban **foglalt célkitűzésekkel**. Az NFT célkitűzéseihez egy projekt, az ÚMFT programjaihoz 10 projekt kapcsolódott. A támogatásban részesült pályázatok és projektek tervezett és teljesített költségvetési kiadásait, valamint a kiadásokat finanszírozó forrásokat a jelentés 4. számú melléklete (tanúsítvány) tartalmazza.

A 2006-2009. első féléve között készült kilenc önálló önkormányzati és egy intézményi, továbbá három konzorciumi tagként benyújtott pályázat 77%-a – 10 pályázat – eredményes volt, három eredménytelen, egy pályázat a kettő fordulónban történő elbírálás során a sikeres első követő második fordulónban elbírálásra vár. A 13 pályázat közül a helyszíni vizsgálat idejéig egy külföldi pályázat alapján európai uniós támogatással megvalósult egy testvérvárosi találkozó, kettő további pályázat eredményesen befejeződött, öt esetben megkötésre került a támogatási szerződés – melyek közül egy esetben a támogató által indított közbeszerzési eljárás késedelme miatt a megvalósítás még nem kezdődött meg –, egy esetben az elbírálás első szakasza eredményesen lezárult, egy pályázat elbírálása folyamatban volt, három pályázatot pedig a pályázati kiírásnak nem megfelelő benyújtás, tartalmi hiányosságok és a projekt prioritásainak, hatásainak hiányosságai miatt elutasítottak:

- a HEFOP-3.1.3-05/1 „*Felkészítés a kompetencia-alapú oktatásra*” intézkedésre benyújtott „*Kompetencia-alapú oktatás bevezetése a Mikszáth Kálmán Gimnázium, Postaforgalmi Szakközépiskola és Kollégiumban*” című 2005. évi pályázat eredményes volt. A támogatási szerződés megkötésére 2006. augusztus 7-én került sor. A tervezett költségvetési kiadás 18 millió Ft, melyet 75%-ban európai uniós, 25%-ban hazai társfinanszírozásból származó forrás fedezett, és saját forrást nem igényelt. A projekt összesen 16,3 millió Ft költségvetési kiadással a 2006-2008. években valósult meg, zárójelentése 2008. szeptember 15-én elkészült. A tervezettnél 1,7 millió Ft-tal alacsonyabb összes kiadás oka az eszközbeszerzések és a továbbképzések során elért megtakarítás volt;
- az Önkormányzat az Európai Unió Bizottságai által meghirdetett Európa a polgárokért 2007-2013 program 1. számú akciója: „*Aktív állampolgárok Európáért*” 1.1 intézkedése Testvérvárosok polgárainak találkozási keretében 2007-ben pályázatot nyújtott be „*Testvérvárosi találkozó lebonyolítása*¹⁷” projekthez európai uniós támogatásra. Az igényelt támogatás a Pásztót érintő szervezési költségekre 3856 €, az utazási költségekre – melyet a testvérváros részére biztosított a pályázat kiírója – 5114 € volt. A pályázat eredményes volt, a testvérvárosi találkozót 2007. 08. 16.-2007. 08. 21. között lebonyolították, a Pásztót érintően felmerült költségek 627 ezer Ft-ot tettek ki, a befolyt támogatás 576 ezer Ft volt;
- az ÉMOP-2007-4.2.2 „*Utólagos akadálymentesítés az önkormányzati feladatokat ellátó intézményekben (Egyenlő esélyű hozzáférés a közszolgáltatásokhoz)*” intézkedésre „*Pásztó Polgármesteri hivatal akadálymentesítése*” címmel 2007. évben benyújtott pályázat tervezett összes költségvetési kiadása 22 millió Ft volt,

¹⁷ Pásztó Város 2005. augusztus 20-án kötött testvérvárosi megállapodást a franciaországi Ruffec városával.

melynek forrását 1,3 millió Ft saját erő, 19,8 millió Ft európai uniós és hazai forrás, valamint 0,9 millió Ft EU Önerő Alapból származó támogatás képezte. A pályázat sikeres volt, a támogatási szerződést 2008. augusztus 1-jén megkötötték és a projekt 2009. első félévében eredményesen megvalósult. A teljesített kiadások a felmerült többletmunkák miatt meghaladták a tervezettet, melyet az Önkormányzat saját forrásból biztosított, emiatt a támogatási arány is eltért a tervezettől;

- az ÉMOP-2007-2.1.1/B. „*Turisztikai attrakciók fejlesztése*” intézkedés keretében 2008. évben pályázat benyújtásáról döntöttek a Palóc út Kulturális Egyesülethez kapcsolódó 15 tagú konzorcium keretében infrastrukturális fejlesztésre „*Csohány emlékház és grafikus műhely kialakítása*” címmel Pásztót érintően 20 millió Ft tervezett összes költségvetési kiadással, ezen belül kettő millió Ft saját erő és 18 millió Ft európai uniós forrás felhasználásával. A pályázatot elutasították, mivel a konzorciumi partnerek nem tettek eleget a pályázati kiírásnak, nem igazolták a pályázatban érintett ingatlanjaik per-, teher- és igénymentességét;
- a TIOP-2.1.3/07/1. „*Aktív kórházi ellátásokat kiváltó járóbeteg-szolgáltatások*” fejlesztése intézkedésre „*SANSZ-2 - Pásztó a betegekért*” címmel 2008. évben benyújtott pályázat az aktív kórházi ellátásokat kiváltó emelt szintű járóbeteg-szakellátó rendszer kialakítását célozta meg a pásztói Margit Kórházban telephely racionalizálás, a szakellátáshoz kapcsolódó minőségi eszközfejlesztés, informatikai és építészeti fejlesztés terén. A projekt tervezett összes költségvetési kiadása 860,4 millió Ft, melyből az igényelt támogatás összege 770,4 millió Ft, melyet 90 millió Ft értékű természetben biztosított, a pályázatot által elfogadott önerő egészített ki. A pályázat eredményes volt, a támogatási szerződés megkötésére 2008. november 11-én sor került. A megvalósítás a helyszíni ellenőrzés idején folyamatban volt, a tervezett befejezési ideje 2010. május 15.
- a TIOP-1.1.1-07/1-2008 „*A pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése*” intézkedésre „*Informatikai infrastruktúra fejlesztése a Dózsa György és Gárdonyi Géza Általános Iskolában*” címmel 2008. évben benyújtott pályázatban a támogató által összeállított komplex eszközcsomag¹⁸ szállítására lehetett pályázni, melynek értékét a pályázati kiírásban nem számszerűsítették. A pályázat elbírálása 2008. október 19-én eredményes volt, a támogatási szerződés megkötése folyamatban van. A feladat megvalósítását a pályázatban szereplő eszközbeszerzésekre indított központi közbeszerzési eljárás kétszeri eredménytelensége késlelteti;
- a KEOP-3.3.0-2008 „*Az erdei iskola hálózat infrastrukturális fejlesztése*” intézkedésre „*A mátrakeresztesi erdei iskola infrastrukturális fejlesztése a példaértékű, hiteles minősített erdei iskoláztatás térségi fellendítéséhez*” címmel 2008. évben benyújtott pályázat tervezett összes költségvetési kiadása 65 millió Ft volt,

¹⁸ A TIOP-1.1.1-07/1-2008 pályázatban a következő komplex eszközcsomagra lehetett pályázni: 103 db iskolai munkaállomás csomag, 19 db tantermi csomag, 1 db szavazó csomag és 2 db alkalmazás-szerver csomag. A jelentés 4. számú mellékletében a pályázat az érték meghatározás hiánya miatt nem került feltüntetésre a folyamatban lévő projektek között.

melynek forrása teljes egészében támogatás, a pályázat saját forrást nem igényelt. A pályázatot a szakmai tartalom hiányosságai és a koncepció nem kellő kidolgozottsága miatt elutasították;

- az ÉMOP-3.1.2/A-2007 *„Funkcióbővítő település-rehabilitáció (kistérségek központi településeinek fejlesztése)”* intézkedésre *„Pásztó kistérségi központ funkcióbővítő városrehabilitációja”* címmel 2008. évben benyújtott pályázat tervezett összes költségvetési kiadása 930,2 millió Ft, az igényelt pályázati támogatás 744,9 millió Ft. A támogatást 193,3 millió Ft saját erő egészíti ki, melyből az Önkormányzatot terhelő rész 112,1 millió Ft, a további 81,2 millió Ft pedig a pályázatban résztvevő partnereket – Pásztói Városgazdálkodási Kft, ÉMÁSZ NyRt., Magyar Katolikus Egyház és a Nógrád Megyei Önkormányzat – érinti. Az intézkedéshez benyújtott pályázatokat a kiíró kettő fordulóban bírálja el, melyből az első forduló eredményes volt, a második forduló elbírálása 2009. negyedik negyedévében várható;
- az ÁROP-2007-1.A.2/A *„A polgármesteri hivatalok szervezetfejlesztése”* intézkedésre *„Stratégia, reform, korszerűsítés: integrált szervezetfejlesztési program a pásztói Polgármesteri hivatalban”* címmel 2008. évben benyújtott pályázat tervezett összes költségvetési kiadása 13,8 millió Ft, az igényelt pályázati támogatás 12,7 millió Ft, a tervezett saját forrás 1,1 millió Ft volt. A pályázat célkitűzése a Polgármesteri hivatali eljárások egyszerűsítése, a szervezeti folyamatok fejlesztése, az intézményekkel kapcsolatos információáramlás korszerűsítése és a hivatali munkafolyamatok informatikai támogatottságának biztosítása. A pályázat eredményes volt, a támogatási szerződést 2009. június 11-én megkötötték. Megvalósítása a helyszíni vizsgálat idején folyamatban volt, tervezett befejezési ideje 2010. június 30.;
- az ÉMOP-3.1.2/B-2008 *„Kistérségek központi településeinek közlekedésfejlesztése”* intézkedésre a *„Pásztó Hunyadi út gyűjtőúttá való átépítése”* címmel 2008. évben benyújtott projekt tervezett összes költségvetési kiadása 99,0 millió Ft, az igényelt pályázati támogatás 89,1 millió Ft, a tervezett saját forrás 9,1 millió Ft volt. A pályázat sikeres volt, a támogatási szerződést 2009. május 21-én megkötötték. Tervezett befejezési időpontja 2010. június 30., megvalósítása a helyszíni vizsgálat során folyamatban volt;
- a TIOP-1.2.3/08 *„Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastrukturális fejlesztése - Tudásdepó-expressz”* intézkedésre *„Nógrádi kincsestár: Olvasás, tanulás, információ, tudás a Nógrád megyei köz- és szakkönyvtárakban”* címmel konzorciumi tagként 2008. évben benyújtott pályázat összes tervezett költségvetési kiadása 100 millió Ft volt, saját erőt nem igényelt. A projektből Pásztó eszközfejlesztésre 9,1 millió Ft-tal részesedett. A pályázat eredményes volt, a támogatási szerződést 2009. augusztus 25-én megkötötték, megvalósítása a helyszíni vizsgálat alatt folyamatban volt;
- a TÁMOP-3.2.4-2008 *„Tudásdepó-Expressz: a könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében – Könyvtárhasználók igényeinek hatékonyabb kielégítését célzó szolgáltatásfejlesztés”* intézkedés alapján az Önkormányzat a salgótarjáni Balassi Bálint Megyei Könyvtár által szervezett és vezetett konzorciumhoz csatlakozott, melyhez kapcsolódóan a Képviselő-testület a pályázati szakértői költségeihez való hozzájárulását 2009. évi költségvetésében való biztosításáról döntött.

A pályázat benyújtásáról és elbírálásáról még nem állt rendelkezésre információ;

- az Önkormányzat az Európai Unió Bizottságai által meghirdetett Európa a polgárokért 2007-2013 program 1. számú akciója, „Aktív állampolgárok Európáért” 1.1 intézkedése: Testvérvárosok polgárainak találkozási keretében 2009-ben pályázatot nyújtott be testvérvárosi találkozó lebonyolításához európai uniós támogatásra. Az igényelt támogatás a szervezési költségekre 2040 €, az utazási költségekre 2658 € volt. A pályázat eredménytelen volt, elutasításának okai között az értesítés a program prioritásai és céljainak helytállóságát, átláthatóságát, földrajzi hatását és célcsoportját nevezte meg.

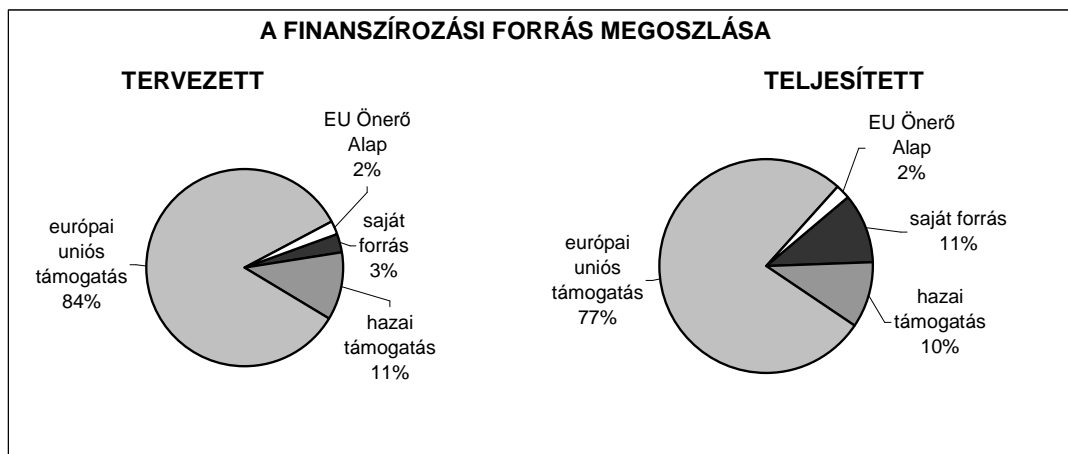
Az Önkormányzat a benyújtott és eredményes, támogatott pályázatait a támogató döntést követően nem vonta vissza.

Az Önkormányzatnál az Áht. 69. § (1) bekezdését megsértve a 2006-2007. évi **költségvetési rendeletek nem tartalmazták** az európai uniós támogatással megvalósuló HEFOP 3.1.3-05/1 „Kompetencia alapú oktatás bevezetése Pásztó, Mikszáth Kálmán Gimnázium, Postaforgalmi Szakközépiskola és Kollégiumban”, valamint az „Aktív állampolgárok Európáért” 1.1 intézkedése „Testvérvárosi találkozó lebonyolítása” **feladat kiadási és bevételi előirányzatait** a hatályos támogatási szerződésben foglalt éves támogatási és felhasználási ütemeknek megfelelően. Az Önkormányzat 2006-2007. évi költségvetési rendeletei az Ámr. 29. § (1) g) pontjában foglalt előírás ellenére nem tartalmazták a több éves kihatással járó HEFOP 3.1.3-05/1 „Kompetencia-alapú oktatás bevezetése a Mikszáth Kálmán Gimnázium, Postaforgalmi Szakközépiskola és Kollégiumban” fejlesztési feladat előirányzatait éves bontásban, számszerűsítve és szöveges indoklással, és az Ámr. 29. § (1) k) pontjában foglaltak ellenére nem szerepeltették elkülönítetten az európai uniós forrással megvalósuló feladatok kiadásait és azok forrását.

Az Önkormányzat 2008-2009. évi költségvetési rendeletei az Áht. 69. § (1) bekezdésében előírtaknak megfelelően tartalmazták az európai uniós támogatással megvalósuló TIOP-2.1.3/07/1. „SANSZ-2 - Pásztó a betegekért”, ÉMOP-3.1.2/B-2008 „Pásztó Hunyadi út gyűjtőúttá való átépítése” és az ÁROP-2007-1.A.2/A „Stratégia, reform, korszerűsítés: integrált szervezetfejlesztési program a pásztói Polgármesteri hivatalban” fejlesztési feladatok bevételi és kiadási előirányzatait, azonban nem tartalmazták az Ámr. 29. § (1) bekezdés d) k) és g) pontjában rögzítetteket figyelembe véve az európai uniós támogatással megvalósuló projektek tervezett felhalmozási kiadásait feladatonként és elkülönítetten, a többéves kihatással járó feladatok előirányzatait éves bontásban, az egyes projektek bevételi és kiadási előirányzatait, valamint az Önkormányzaton kívüli ilyen projektekhez történő hozzájárulásokat.

A 2006-2009. években az Önkormányzat és az intézmények a benyújtott és befejezett pályázatok alapján 32,6 millió Ft európai uniós, 4,1 millió Ft hazai, az EU Önerő Alapból pedig 0,9 millió Ft támogatásban részesültek, amit 4,5 millió Ft önkormányzati saját forrás egészített ki.

A 2006-2008. évek között befejezett fejlesztési feladatok tervezett és teljesített kiadásai, valamint a fedezetüket biztosító források megoszlása a következő ábra szerint alakult:

A három befejezett feladattal kapcsolatos kiadások és a fedezetüket biztosító források a tervezetthez képest összességében 3%-kal magasabban teljesültek. A HEFOP-3.1.3 „Kompetencia-alapú oktatás bevezetése a Mikszáth Kálmán Gimnázium, Postaforgalmi Szakközépiskola és Kollégiumban” projektnél a teljesített kiadások és azok forrásai 9%-kal a tervezett szint alatt teljesültek, mivel a projektre tervezett költségeknél a megvalósítás során megtakarítást értek el. Az ÉMOP-2007-4.2.2 „Pásztor Polgármesteri hivatal akadálymentesítése” projekt kiadásai és annak forrásai a tervezettet 15%-kal meghaladó mértékben teljesültek a projekt megvalósítása során felmerült, és a támogatási szerződésen kívüli többletmunkák következtében, melyet az Önkormányzat a saját forrás többletével fedezett. Az „Aktív állampolgárok Európáért” program „Testvérvárosi találkozó” projekt lebonyolítása kapcsán a tervezett 0,7 millió Ft európai uniós támogatással szemben 0,6 millió Ft teljesült.

2.1.2. Az európai uniós forrásokhoz kapcsolódóan a pályázatfigyelés, a pályatzkészítés, valamint az európai uniós támogatással megvalósuló fejlesztés lebonyolítása belső rendjének szabályozottsága, a végrehajtás személyi, szervezeti feltételei, az ellenőrzési feladatok meghatározása

Az Önkormányzatnál az európai uniós források igénybevételével és felhasználásával kapcsolatos feladatokat 2006-2008 között a Polgármesteri hivatal hat fő köztisztviselőjének munkaköri leírásában rögzítették, melyek kiterjedtek a pályázatfigyelési, pályatzkészítési és lebonyolítási, valamint kapcsolattartási és információszolgáltatási feladatokra. Az európai uniós támogatások lebonyolítására, elszámolásának rendjére vonatkozó Pályázati szabályzat¹⁹ 2009-ben

¹⁹ A „Szabályzat az uniós támogatások lebonyolításának, elszámolásának rendjéről” című szabályzat 2509-9 iktatószámmon, 2009.01.01-től kezdődően lépett hatályba, kiadója a jegyző, hatálya az Önkormányzatra terjedt ki.

került kiadásra. Az Önkormányzatnál a Pályázati szabályzatban, illetve más módon **nem jelölték ki** a Polgármesteri hivatalnál az európai uniós pályázatokra vonatkozóan **az önkormányzati szintű pályázatkoordinálás** és az önkormányzati szintű **pályázat nyilvántartás** vezetésének **felelősét**.

A **Pályázati szabályzat** tartalmazta a pályázatfigyelés, pályázatkészítés és pályázat lebonyolítás előírásait és **kiterjedt a pályázatfigyelést végzők és a döntési és döntés-előkészítési jogkörrel rendelkezők közötti információ-szolgáltatási kötelezettség előírására**, továbbá tartalmazta a pályázatfigyelés és pályázatkészítés, valamint az európai uniós forrással támogatott fejlesztés lebonyolításának eljárási rendjét.

A Pályázati szabályzat rögzítette, hogy az Önkormányzatnál az európai uniós pályázatok figyelése a szakosztályvezetők, a főmérnök, a kommunikációs ügyintéző és a Társulás munkaköri leírásban kijelölt ügyintézőjének feladatát képezi. A Pályázati szabályzat szerint, amennyiben a pályázatfigyelést végzők olyan pályázatot találnak, ami az Önkormányzat gazdasági programjában foglalt célkitűzések megvalósításával kapcsolatos, tájékoztatják a jegyzőt, illetve a polgármestert. A polgármester utasításai alapján a Polgármesteri hivatal a jegyző irányításával tájékoztatót készít a szakbizottságok, illetve a Képviselő-testület számára az Önkormányzat által elérhető pályázatokról. A Képviselő-testület a tájékoztatás alapján dönt arról, hogy mely pályázat megvalósítását készítteti elő. A pályázatok előkészítése a szakterület szerinti osztály feladata, szoros együttműködésben a Városgazdálkodási osztállyal.

A pályázat benyújtása a Pályázati szabályzat előírása szerint a Képviselő-testület döntésén alapul. Eredményes pályázat esetén a támogatási szerződés előkészítése az illetékes szakosztály és a Városgazdálkodási osztály feladata, a támogatási szerződés megkötésére a polgármester és a jegyző jogosult.

A Pályázati szabályzat az európai uniós támogatással megvalósuló fejlesztési feladatokkal kapcsolatban részletesen tartalmazta a folyamatba épített, előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzési feladatok ellátásának meghatározását és felelőseit. A belső ellenőrzési stratégiát megalapozó **kockázatelemzés nem terjedt ki** az európai uniós forrásokkal támogatott **fejlesztési feladatokra**. A 2006-2009. évekre vonatkozó belső ellenőrzési tervekben az európai uniós forrásokkal támogatott fejlesztési feladatokkal kapcsolatos ellenőrzési feladatot nem határoztak meg.

Az európai uniós források igénybevételére irányuló **pályázatfigyelési feladatok személyi és szervezeti feltételeit** 2006-2009 között a **Polgármesteri hivatalon belül** öt fő köztisztviselő munkaköri feladatként, valamint 2009-től a pályázatfigyelési feladat Pályázati szabályzatban történő előírásával **biztosították**, külső szervezetet pályázatfigyelésre vonatkozó feladattal nem bíztak meg.

Külső szervezetek folyamatosan küldtek tájékoztatókat a Polgármesteri hivatal számára az általuk figyelembe vételre javasolt pályázati lehetőségekre vonatkozóan (pl. az akadálymentesítési feladathoz kapcsolódóan meghirdetett pályázatról) és ajánlatot tettek a pályázat elkészítésében való közreműködésre, de erre vonatkozó megbízás nem keletkezett.

Az európai uniós források igénybevételével kapcsolatos **pályázkészítés feladatainak személyi és szervezeti feltételeit** 2006-2009. között a **Polgármesteri hivatalon belül** öt fő köztisztviselő munkaköri feladataként, valamint 2009-től a pályázatfigyelési feladat pályázati szabályzatban történő előírásával **biztosították**, pályázkészítésre vonatkozó feladattal egy alkalommal – a TIOP-2.1.3. „*Sansz 2-Pásztó a betegekért*” elnevezésű projekt esetében, mivel a pályázat elkészítése speciális szaktudást igényelt – külső szervezetet bízta meg. A szerződésben előírták a feladatellátás kötelezettségét és a felelősség szabályait, a megbízott vállalkozás és képviselője, illetve a megbízó Önkormányzat képviselője közötti együttműködés és kapcsolattartás módját, azonban nem rögzítették az információk átadásának formáját, tartalmát és módját.

Az európai uniós forrásokkal támogatott, megvalósult és folyamatban lévő **fejlesztési feladatok lebonyolításának** szervezeti és személyi **feltételeit a Polgármesteri hivatalban** és az intézményeknél dolgozókkal, valamint külső szervezet és személyek megbízásával **biztosították**.

A HEFOP-3.1.3-05/1 „*Kompetencia-alapú oktatás bevezetése a Mikszáth Kálmán Gimnázium, Postaforgalmi Szakközépiskola és Kollégiumban*” című pályázat esetében a projektet megvalósító intézmény egy dolgozója az intézményvezető megbízása alapján, a munkaköri leírás kiegészítésével munkaköri feladatként végezte a projekt lebonyolításának szakmai feladatát. Az ÉMOP-2007-4.2.2 „*Pásztó Polgármesteri hivatal akadálymentesítése*”; a TIOP-2.1.3/07/1. „*SANSZ-2 - Pásztó a betegekért*”; az ÁROP-1.A.2/A-2007 „*Stratégia, reform, korszerűsítés: integrált szervezetfejlesztési program a pásztói Polgármesteri hivatalban*”; valamint az ÉMOP-3.1.2/B-2008 „*Pásztó Hunyadi út gyűjtőúttá való átépítése*” című projektek esetében a Polgármesteri hivatal köztisztviselőit a munkaköri leírásaik kiegészítésében bízta meg a fejlesztések lebonyolítási, projektmenedzseri feladatainak ellátásával. A pályázatok lebonyolításával kapcsolatosan a kiegészített munkaköri leírások tartalmazták a feladatellátás kötelezettségét, a kapcsolattartás és ellenőrzés rendjét és a személyre szóló felelősségi szabályokat.

Egy alkalommal – a TIOP-2.1.3. „*Sansz 2-Pásztó a betegekért*” projekt esetében – a projekt lebonyolításával kapcsolatos orvos-szakmai szakértői feladatok, illetve a projekt pénzügyi vezetői feladatainak ellátását **külső személyek megbízásával biztosították**. A feladatok ellátására kötött vállalkozási szerződésekben előírták a feladatellátás kötelezettségét és a kapcsolattartás rendjét, valamint a megbízottakra vonatkozó személyre szóló felelősségi szabályokat, azonban nem határozták meg az ellenőrzés rendjét.

2.1.3. A fejlesztési feladat lebonyolításánál a feladatellátás rendjére, az ellenőrzési feladatok teljesítésére, valamint a felelősségi szabályokra vonatkozó előírások betartása

A **Polgármesteri hivatal**, mint főkezdvezményezett **2007. augusztus 10-én pályázatot nyújtott be** az ÉMOP-2007-4.2.2. „*Utólagos akadálymentesítés az önkormányzati feladatokat ellátó intézményekben (Egyenlő esélyű hozzáférés a közszolgáltatásokhoz)*” intézkedésre, „*Pásztó Polgármesteri hivatal akadálymentesítése*” címmel. A projekt megvalósítási idejét a pályázat szerint 2007. október 15-től 2008. szeptember 30-ig tervezték.

A projekt előzményeként az Önkormányzat 2004. augusztus 27.-én pályázatot nyújtott be az Esélyegyenlőségi Kormányhivatal Fogymegvalósítási Koordinációs Igazgatóságához az akadálymentesítés 2004. évi megvalósítására 3 millió Ft tervezett kiadással, mely akkor nem járt eredménnyel.

A hiánypótlásokat követően a VÁTI Kht.²⁰ 2007. október 1-jei értesítése szerint a pályázatot – mivel az ingatlanon harmadik félnek használati joga állt fenn, s ezért a pályázati kiírással ellentétben nem minősült per, teher- és igénymentesnek – elutasították. A fennálló használati jogosultság megszüntetését követően az elutasítással szemben az Önkormányzat az elutasítás miatt panasszal élt az irányító hatóságnál, melynek az helyt adott, és **a pályázatot 2007. november 23-i dátummal befogadták.**

A pályázat befogadásáról szóló értesítésben a közreműködő szervezet arról is tájékoztatta a pályázó Önkormányzatot, hogy az értesítést követően – mely még nem jelenti a pályázat támogatását – a projekt megvalósítása megkezdhető.

A pályázat kedvező elbírálására vonatkozó döntésről történt értesítés kelte 2008. május 13. volt, melyben arról tájékoztatták az Önkormányzatot, hogy a pályázatot az irányító hatóság 19,8 millió Ft összegű támogatásra érdemesnek ítélte. Az Önkormányzat bejelentette a közreműködő szervezet felé, hogy a projekt megvalósítását 2008. június 16-án megkezdték, **a támogatási szerződést 2008. augusztus 1-jén írták alá.**

A projekt **támogatási szerződésben** rögzített összes tervezett **költségvetési kiadása 22 millió Ft** volt, melyből **2,2 millió Ft** az Önkormányzat **saját forrása, 19,8 millió Ft** pedig európai uniós **támogatás**. A támogatási szerződésben más forrást nem szerepeltettek.

Az Önkormányzat a gazdasági programja szerint a fejlesztési projektjeinek megvalósítás érdekében minden lehetséges pályázati forrás, így az EU Önerő Alap bevonását is számításba vette, azonban ez a forrás-kiegészítés sem a benyújtott pályázatban, sem a megkötött támogatási szerződésben nem szerepelt.

A **támogatási szerződés szerint a projekt** megvalósításának kezdő időpontja 2008. június 16., **tervezett befejezési időpontja 2009. március 31. volt.** A VÁTI Kht. 2009. március 16-i levelében a záró projekt előrehaladási jelentés benyújtási határidejét – mivel azt a támogatási szerződés nem egyértelműen tartalmazta – a projekt fizikai megvalósulását követő 30. napban rögzítette. A projekt megvalósításának időtartama alatt **a támogatási szerződést** az Önkormányzat kezdeményezése alapján egy alkalommal **módosították.** A saját forrás kiegészítése érdekében az Önkormányzat pályázatot²¹ nyújtott be az EU Önerő Alaphoz, mely sikeres volt és a projekt 0,9 millió Ft támogatásban²² részesült. A támogatási szerződés módosítására az Önkormányzat által elnyert EU Önerő Alap támogatás alapján került sor, mely értelmében módo-

²⁰ Az NFÜ nevében eljáró közreműködő szervezet.

²¹ Az Önkormányzati Minisztériumhoz benyújtott pályázat kelte: 2008. december 10, a pályázott összeg 880 ezer Ft volt.

²² Az EU Önerő Alap támogatásáról szóló döntés kelte: 2008. március 23.

sult a támogatási szerződésben rögzített forrásösszetétel. A támogatási szerződés módosítására vonatkozó kérelmet a közreműködő szervezet elfogadta és a támogatási szerződést 2009. április 29-i dátummal módosította.

A támogatási szerződés mellékletét képező Általános Szerződési Feltételek 3.1 pontja a kedvezményezett számára előírta a hat havonként legalább egy előrehaladási jelentés benyújtásának kötelezettségét. A támogatási szerződés 3.3.2. pontja rögzítette, hogy a projekt akkor tekinthető befejezettnek, ha a közreműködő szervezet a kedvezményezett Önkormányzat záró jelentését elfogadta és az utolsó kifizetési kérelem alapján a támogatást átutalta. A projekt megvalósításának pénzügyi ütemezését a támogatási szerződés 8. számú melléklete 2008. III.-IV. és 2009. I. negyedéves bontás szerint tartalmazta.

A projekt megvalósítása az előkészítő munkákkal a támogatási szerződésben rögzített 2008. június 16-i időpontban megkezdődött. A **Képviselő-testület** a projekt lebonyolításával kapcsolatosan a kivitelező kiválasztására irányuló egyszerű **közbeszerzési eljárás megindításáról** a 191/2008. (VI. 26.) számon, a közbeszerzési eljárás **eredményének megállapításáról** és a nyertes ajánlattevővel való **szerződés megkötéséről** a 266/2008. (VIII. 28.) számú határozatával **döntött**.

Az Önkormányzat a projekt **zárójelentését 2009. március 18. dátummal benyújtotta**, melyet a VÁTI Kht. elfogadott és ezáltal **a projekt a támogatási szerződés szerinti kezdő és záró időpontok között megvalósult**.

A projekt megvalósítása során egy projekt előrehaladási jelentés és egy záró projekt előrehaladási jelentés, illetve kettő kifizetési kérelem került benyújtásra, melyeket a közreműködő szervezet átvizsgált, majd az Önkormányzat által elévített hiánypótlást – melyek a kifizetési kérelemhez benyújtott mellékletek hiánypótlására, illetve azok pontos kitöltésére vonatkoztak – követően mindkét kifizetési kérelem esetében elfogadott és az igényelt kifizetéseket teljesítette. A projekt előrehaladási jelentések és a **kifizetési kérelmek**, valamint a támogatás kifizetésének igénylését alátámasztó számlák és bizonylatok ellenőrzése és **felülvizsgálata** az európai uniós támogatás kifizetésének igénylése során **a támogatás igénybevételének tervezett ütemezését nem hátráltatta**.

Az Önkormányzat a projekt megvalósításához vállalt, a pályázatban és a támogatási szerződésben rögzített 2,2 millió Ft saját forrást a 2008. évi költségvetési rendeletében biztosította. Saját forrást kiváltó pénzügyi hitel igénybevételét nem tervezték és arra nem került sor. A strukturális alapok által támogatott fejlesztéseknél előírt megelőlegezés követelményének az Önkormányzat eleget tett, a pályázat megvalósításával kapcsolatban felmerült kiadásokat saját forrásból folyamatosan teljesítette és az igényelt támogatásokat a benyújtott kettő kifizetési kérelmében számolta el. Az utófinanszírozási rendszer az Önkormányzat gazdálkodásában zavarokat nem okozott. Az Önkormányzat az európai uniós támogatást a támogatási szerződés szerinti 19,8 millió Ft összegben 2009. június 11-ig, az EU Önerő Alap támogatását 0,9 millió Ft összegben 2009. augusztus 31-ig megkapta.

A projekt lebonyolítása során a projektmenedzseri feladatokat Polgármesteri hivatal Városgazdálkodási osztályának főmérnök beosztású köztisztviselője

munkaköri leírásának megfelelően látta el, aki egyben az Önkormányzat részéről kijelölt kapcsolattartóként rendszeresen tájékoztatást adott a Képviselőtestület és a szakbizottságok részére a projekt megvalósításának folyamatáról.

A Pályázati szabályzatban, a Kiadmányozási szabályzatban, valamint a Szakmai teljesítésigazolási és kötelezettségvállalási szabályzatban előírt, folyamatba épített ellenőrzési feladatokat az arra kijelölt személyek elvégezték. A kiadások esetében a kötelezettségvállalást és annak ellenjegyzését az arra felhatalmazott személyek végezték el. A szakmai teljesítés igazolását a jegyző által kijelölt személyek a Pályázati szabályzatban, valamint a Szakmai teljesítésigazolási és kötelezettségvállalási szabályzatban előírt módon elvégezték. Az utalványok érvényesítése során az érvényesítéssel megbízott, megfelelő szakmai képzettségű személyek a szakmai teljesítés igazolása alapján végezték el az érvényesítési feladatokat. Az utalványok ellenjegyzője a szakmai teljesítés igazolás elvégzését, valamint az érvényesítés megtörténtét a hatályos szabályozás szerint ellenőrizte.

A **belső ellenőrzés** 2008-2009. évi terveiben az európai uniós támogatással megvalósuló fejlesztési feladatok ellenőrzése nem szerepelt és **a projekt megvalósítását nem vizsgálta.**

A fejlesztési feladat megvalósításával kapcsolatban **külső ellenőrzésre kettő alkalommal került sor.** Egy alkalommal monitoring ellenőrzés, egy alkalommal pedig helyszíni ellenőrzés került lefolytatásra.

A **monitoring ellenőrzést** a VÁTI Kht. és a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány együttműködése alapján elvégző monitoring szakmérnök a 2008. október 30.-i monitoring látogatásról készült 2008. november 6-ai keltezésű **jegyzőkönyvében rögzítette**, hogy a Pásztó Polgármesteri hivatal akadálymentesítés fejlesztési feladat megvalósítása során **a kivitelezés a pályázatban foglaltaknak megfelelően történt.** A jegyzőkönyv a jobb megoldások érdekében kisebb **műszaki változtatásokat javasolt** a tervdokumentáción túlmenően, melyek a fogyatékos személyek könnyebb közlekedését és fokozottabb biztonságát szolgálták (kívülről is nyitható biztonsági zár a mellékhelyiségekben, forrázás mentes csaptelep beépítése, információs táblák és kapaszkodók elhelyezése, akadálymentes ügyfélfogadó ablak kialakítása), **melyeket az Önkormányzat elfogadott** és a kivitelezés a módosítási javaslatoknak megfelelően történt. A projekt a tervezett 15%-kal (25,2 millió Ft tényleges kiadás a tervezett 22 millió Ft-tal szemben) meghaladó költségvetési kiadással valósult meg a kivitelezés során felmerült módosítások többletköltsége miatt, melyet az Önkormányzat saját forrásból biztosított.

A VÁTI Kht. megbízottja által elvégzett **helyszíni ellenőrzés** célja a projekt megvalósításának, a **pályázatban szereplő információk helytállóságának vizsgálata** volt. A helyszíni ellenőrzésre 2009. április 17-én került sor, melyről jegyzőkönyv készült. A helyszíni ellenőrzés során áttekintésre került a projekt teljes műszaki és pénzügyi dokumentációja, melyet rendben találtak. A támogatási szerződésben rögzített **indikátorok határidőben 100%-ban teljesültek.** A helyszíni ellenőrzések **szabálytalanságra vagy mulasztásra vonatkozó megállapítást nem tettek.**

Az Önkormányzat a szervezettség és szabályozottság tekintetében 2006-2008. között összességében nem készült fel eredményesen az európai uniós források igénybevételére és a várható támogatások felhasználására annak ellenére, hogy az európai uniós forrásokra benyújtott pályázatait a gazdasági programban, ágazati, szakmai tervekben megfogalmazott célkitűzésekhez kapcsolódtak; a köztisztviselők munkaköri leírásaiban, valamint a Pályázati szabályzatban szabályozta a pályázatfigyelést végzők és a döntési, illetve döntés előterjesztési jogkörrel rendelkezők közti információszolgáltatás kötelezettségét, valamint rögzítette a folyamatba épített előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzési feladatokat; a Polgármesteri hivatalon belül és külső szervezet igénybevételével kialakította a pályázatfigyelés, pályázatkészítés és a fejlesztési feladatok lebonyolításának szervezeti és személyi feltételeit, előírták a külső személlyel, szervezettel kötött szerződésekben a pályázat szakmai és formai követelményeire vonatkozóan a pályázatkészítést végző felelősségét, és meghatározták a fejlesztési feladat lebonyolítását végzők ellenőrzési kötelezettségeit. Nem terjedt ki azonban a belső ellenőrzési stratégiát megalapozó kockázatelemzés az európai uniós forrásokkal támogatott fejlesztési feladatokra, és a fejlesztési feladat lebonyolítására kötött megbízási szerződésben az ellenőrzés rendjét nem határozták meg.

2.2. Az elektronikus közszolgáltatás feltételeinek kialakítása, a közérdekű gazdálkodási adatok elektronikus közzététele

Az Önkormányzat **rendelkezett a 2005-2012. évekre vonatkozó Informatikai stratégiával**, mely helyzetelemzéssel alátámasztva rövid, közép és hosszú távra tartalmazta az Önkormányzat és a Polgármesteri hivatal elé kitűzött informatikai és közigazgatási célokat és az azok eléréséhez szükséges feltételeket, lépéseket. Az Önkormányzat **középtávú célként** – 2007-ig teljesítendőként – az **elektronikus szolgáltatások 3. szintjének elérését**, valamint egységes integrált informatikai rendszer kialakítását tűzte ki célként a teljes elektronikusan intézhető ügykörben, **hosszú távon** – 2012-ig – **pedig a 4. szint megvalósítása szerepelt a célkitűzések között**. A Polgármesteri hivatal által működtetett honlapon keresztül megvalósított, e-közigazgatási feladatok ellátását biztosító informatikai rendszer 2009. első félévében a tervezett 3. elektronikus szolgáltatási szint elérését nem teljesítette, mivel a letölthető adatlapok elektronikus kitöltése nem volt biztosítva. A Képviselő-testület a gazdasági program 2007. és 2009. évi felülvizsgálata keretében értékelte az Informatikai stratégiában foglaltak megvalósítását, de ennek alapján az elfogadott Informatikai stratégia felülvizsgálatára, aktualizálására nem került sor.

Az Önkormányzat a GVOP keretében nem nyújtott be pályázatot, az ÁROP keretében meghirdetett **ÁROP-2007-1.A.2/A „Polgármesteri hivatalok szervezetfejlesztése”** intézkedésre *„Stratégia, reform, korszerűsítés: integrált szervezetfejlesztési program a pásztói Polgármesteri hivatalban”* címmel 2008. évben benyújtott 13,8 millió Ft összes kiadással tervezett **pályázata eredményes** volt, és 12, 7 millió Ft támogatásban részesült. A projekt megvalósítási határideje 2010. június 30.

A Polgármesteri hivatal 2006-2008. évi tevékenységéről készült jegyzői beszámoló²³ felmérte az informatikai stratégia megvalósításának helyzetét és megállapította, hogy a tervezett célkitűzések elérését a Polgármesteri hivatal a szükséges források hiányában nem tudta megvalósítani. A középtávra tervezett 3. elektronikus szolgáltatási szint megvalósítását a hosszú távú célokkal egyidejűleg, 2012-ig megvalósíthatónak értékelte. Az informatikai stratégiában meghatározott egyik fejlesztési cél – az integrált önkormányzati informatikai rendszer kialakítása – az ÚMFT ÁROP-1.2.A projekt megvalósításával 2009. évben megkezdődött.

A 2009. első félévéig megvalósult 1. és 2. elektronikus szolgáltatási szintű tájékoztatási feladatok ellátásának személyi feltételeit a Polgármesteri hivatalnál biztosították, a honlap²⁴ elkészítését és karbantartását a Szervezési osztály²⁵ állományában lévő informatikus beosztású köztisztviselő végezte, akinek feladatait a munkaköri leírásában, valamint az informatikai szabályzatban rögzítették. A Polgármesteri hivatalnál az elektronikus tájékoztatási feladatot saját IT eszközökkel, saját fejlesztésű – szabad felhasználású szoftvereken alapuló – informatikai rendszerrel valósították meg, ASP szolgáltatási rendszer igénybevételét nem tervezték.

Az Önkormányzat **rendeletet alkotott**²⁶ az **elektronikus ügyintézés** hatósági eljárások keretében történő **kizárásáról**. A rendelet rögzíti, hogy „A közigazgatási hatósági eljárás során az ügyek elektronikus úton – azon ügyek kivételével, melyeket magasabb szintű jogszabály rendelkezései alapján biztosítani kell az elektronikus út ügyfelek általi igénybevételének lehetőségét – nem intézhetők.”

A honlapon keresztül elérhető elektronikus önkormányzati szolgáltatások 2009. első félévében az állampolgárok részére három ügykörben – személyi okmányok, hatósági igazolások, lakcímváltozás bejelentése – az elektronikus szolgáltatások 1. szintjét, öt ügykörben – gépjármű regisztráció és adófizetés, építési engedélyezés, szociális juttatások és támogatások kifizetési, helyi adózás és egészségüggyel kapcsolatos szolgáltatások – a 2. szintjét biztosították. A honlap a vállalkozások számára az engedélyezéssel kapcsolatos szolgáltatásokat az 1., az iparüzési- és gépjármű adó fizetésének ügyében a 2. elektronikus szolgáltatási szinten biztosította. A kétirányú kapcsolatot közvetlen vagy ellenőrzött kitöltésű dokumentummal lehetővé tevő 3. elektronikus szolgáltatási szintek elérése nem volt biztosított. A közép- és hosszú távon tervezett, kétirányú kapcsolatot megvalósító 3. és 4. elektronikus szolgáltatási szintek eléréséhez hardver- és szoftverfejlesztés, valamint a pénzügyi feltételek biztosítása szükséges. Az e-közigazgatási feladatot ellátó informatikai rendszer ügyfelek általi igénybevételét 2009 első félévéig nem vizsgálták, a honlap látogatottsági adatairól az alkalmazott szoftver kimutatást készít.

²³ A Polgármesteri hivatal 2006-2008. évek között tevékenységéről szóló jegyzői beszámolót a Képviselő-testület a 326/2008. (X. 30.) számú határozatával elfogadta.

²⁴ Pásztó város honlapját a www.paszto.hu címen regisztrálták.

²⁵ Pásztó Város Polgármesteri hivatal Szervezési osztálya.

²⁶ Pásztó Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 18/2005. (X. 14.) rendelete a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. hatályba lépésével összefüggő szabályozásra és egyes rendeleteinek felülvizsgálatára.

Az Önkormányzat az Eisztv. 21. § (3) bekezdésének előírása alapján a közérdekű adatok elektronikus úton történő közzétételére 2008. július 1-jétől kötelezett. Az Önkormányzat nem alkotott a 200 ezer Ft alatti támogatások közzétételének mellőzését lehetővé tevő, illetve a nettó öt millió Ft-nál alacsonyabb összegű szerződések kötelező közzétételét előíró rendeletet.

A közérdekű adatoknak a **honlapon történő közzétételi lehetőségét biztosították, melynek végrehajtása nem felelt meg** a 18/2005. (XII. 27.) IHM rendelet 1. számú melléklete szerinti tagolásnak és a 2. számú mellékletében rögzített közzétételi egységeknek, a közzététel kötelezettség alá tartozó adatok nem a „Közérdekű adatok” hivatkozás alatt, hanem a címdalról a *”Bemutatók/Üvegseb”* útvonalon voltak megtalálhatók.

A honlapon megjelenített közérdekű adatokat egyrészt a *”Civil szervezetek támogatása”* megnevezés alatt elhelyezett három önkormányzati határozat (melyek tartalmazták az Áht. 15/A § szerinti támogatásokat évente, a támogatott szervezetek és nyújtott támogatási összegek felsorolásával), másrészt pedig az ugyanezen az oldalon elhelyezett, *”Az önkormányzati vagyonhoz köthető egyes szerződések”* megnevezéssel megnyitható és letölthető dokumentum tartalmazta (az Áht. 15/B § szerinti szerződésekre vonatkozóan).

A céljellegű működési és fejlesztési támogatások közzétételénél az Önkormányzat a 2008. II. félévben és 2009. első félévében megsértette az Áht. 15/A § (1) bekezdésében foglaltakat, mivel a honlapon négy esetben nem tette közzé a támogatások kedvezményezettjeinek nevét, a támogatás célját, megvalósítási helyét és a támogatás összegét: a közzététel egy esetben elmaradt az önkéntes tűzoltóság 2009. január havi támogatása, egy 2009. évben nyújtott otthontemelési támogatás, kettő esetben pedig egy-egy 2008. és 2009. évi közműfejlesztési támogatás nyújtása alkalmával. A honlapon nem tették közzé továbbá az Önkormányzat intézménye, a Dózsa György Általános Iskola által nyújtott 102 ezer Ft támogatás esetében a támogatás kedvezményezettjének nevét, a támogatás célját, megvalósítási helyét és a támogatás összegét.

Az Önkéntes Tűzoltóság 2009. évi támogatását Pásztó Város honlapon elhelyezett 2009. évi költségvetésének 4. sz. melléklete (Kiadások, V. Polgármesteri Hivatal fejezet, 3. Egyéb feladatok, 15. sorszám alatt) 9 millió Ft előirányzattal tartalmazta.

A **jegyző** 2008. II félévben és 2009. I. félévében az Áht. 15/B. § (1) bekezdésének megfelelően **gondoskodott** a Polgármesteri hivatal pénzeszközeinek felhasználásával, a vagyonnal történő gazdálkodással összefüggő, nettó öt millió Ft-ot elérő vagy azt meghaladó értékű árubeszerzésre, építési beruházásra, szolgáltatás megrendelésére, vagyoneértékesítésre vonatkozó **szerződések** megnevezésének, tárgyának, a szerződést kötő felek nevének, a szerződések értékének, valamint a határozott időre kötött szerződések időtartamának **honlapon való közzétételéről**, mely nem az IHM rendeletben meghatározott szerkezetben történt.

Az Önkormányzat 2008. évi költségvetési beszámolójának szöveges indoklását – az Ámr. 157/D. § (1) bekezdésében hivatkozott 22. számú mellékletének 5. sorában előírtak alapján – a honlapon közzétették, melynek részletezettsége nem

felelt meg a Vhr. 40. § (7) bekezdésében előírt tartalmi követelményeknek, mivel nem tartalmazta az európai uniós támogatási programok keretében beérkezett pénzeszközök, továbbá az azokkal kapcsolatban felhasznált saját költségvetési források alakulásáról készített szöveges értékelést és az előirányzatok teljesítését befolyásoló tényezőket.

3. A KÖLTSÉGVETÉSI GAZDÁLKODÁS BELSŐ KONTROLLJAI

3.1. A szabályozottság kockázata a költségvetés tervezési, gazdálkodási, beszámolási és a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzési feladatoknál

A költségvetés tervezési és a zárszámadás készítési folyamatok szabályozottsága **alacsony kockázatot** jelentett a feladatok megfelelő, szabályszerű végrehajtásában, mivel a jegyző a pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszer keretében szabályozta a költségvetési tervezés és a zárszámadás elkészítés rendjét, meghatározta az intézmények részére a költségvetési javaslat összeállításával kapcsolatos követelményeket, előírta a költségvetés tervezéshez készített intézményi mutatószám felmérés adatai megalapozottságának, valamint az intézményi számszaki beszámolók belső, és annak a Képviselő-testület által meghatározott adatszolgáltatással való összhangjának ellenőrzését. A jegyző előírta az intézmények által az állami támogatásokkal, hozzájárulásokkal történő elszámoláshoz közölt mutatószámok adatai megbízhatóságának, és a pénzmaradványok kimunkálása szabályszerűségének ellenőrzését, továbbá kijelölte a tervezési illetve a zárszámadási feladatok koordinálásáért felelős személyeket.

A költségvetés tervezési és a zárszámadás készítési folyamatok **szabályozottsága javult** a 2009. évre az ÁSZ által az Önkormányzat gazdálkodási rendszerének 2006. évben végzett átfogó ellenőrzése során tett javaslatok hasznosítása következtében, mivel a jegyző gondoskodott a Hivatali SzMSz és a munkaköri leírások módosításával a feladatok és a belső kontroll kötelezettségek – egyeztetési és ellenőrzési feladatok – kijelöléséről, azok elvégzésének dokumentáltságáról. A Képviselő-testület külön rendeletet fogadott el, a költségvetési szervek beszámolójának, pénzmaradványainak szabályairól, az önkormányzat költségvetése és zárszámadása egyes mérlegeinek, kimutatásainak tartalmi követelményeiről.

A gazdálkodási, a pénzügyi-számviteli és a folyamatba épített ellenőrzési feladatok szabályozottsága **összességében alacsony kockázatot** jelentett a feladatok megfelelő, szabályszerű végrehajtásában, mivel a jegyző a pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszer keretében meghatározta a gazdasági szervezet ügyrendjét, mely részletesen és konkrétan tartalmazta a szervezet feladatait, a vezetők és beosztottak feladat-, hatás- és jogkörét; szabályozta a kötelezettségvállalás, ellenjegyzés, utalványozás és érvényesítés rendjét, kiadta és aktualizálta a számviteli politikát és ennek keretében a leltározási és leltárkészítési, az értékelési, a pénzkezelési, az eszközök hasznosítási és selejtezési szabályzatát, a számlarendet; valamint a FEUVE-vel kapcsolatos szabályozás és eljárásrend keretén belül elkészítette a Polgármesteri hivatal ellenőrzési nyomvonalát, a kockázatkezelés és a szabálytalanságok kezelésének eljárásrendjét.

Annak ellenére összességében alacsony volt a kockázat, hogy az elkészített önköltségszámítási szabályzatban a közérdekű adatok megismerésével kapcsolatos költségtérítés összegének meghatározását és megfizetésének módját nem rögzítették. Az értékelési szabályzatban nem jelölték meg az értékelések ellenőrzéséért felelős munkakört, a pénzkezelési szabályzat nem tartalmazta a házipénztáron kívüli pénzkezelést és annak elszámolási szabályait. A FEUVE-val kapcsolatos szabályozás és eljárásrend kialakítása során az ellenőrzési nyomvonal nem tartalmazott arra vonatkozó utalást, hogy az egyes tevékenységeket és feladatokat részletesen mely belső szabályzatokban rögzítették, nem tartalmazta az egyes tevékenységek, feladatok elvégzését igazoló dokumentum megnevezését és a rendszerben való fellelhetőségének helyét; a kockázatkezelési eljárásrend nem tartalmazta a kockázatok kategóriákba sorolását, az elfogadható kockázati szint meghatározását, a válaszingézkedés folyamatba való beépítését és a kockázati környezet rendszeres felülvizsgálatát; a szabálytalanságok kezelésére vonatkozó eljárásrend nem tartalmazta az intézkedések nyomon követését és a szabálytalanságok, intézkedések nyilvántartását.

A kockázatkezelési eljárásrend és a szabálytalanságok kezelésének eljárásrendje elkészítésére vonatkozó PM útmutatók közzétételére 2009. szeptember 29-én került sor. A Polgármesteri hivatalnál a korábban elkészült és hatályos szabályozást ezek megjelenését követően nem vizsgálták felül és emiatt a szükséges módosítások elmaradtak.

Az ÁSZ 2006. évben végzett átfogó ellenőrzését követően – a még meglévő kisebb hiányosságok ellenére – az ott megfogalmazott javaslatok hasznosításának eredményeként **javult** a gazdálkodási, a pénzügyi és számviteli, valamint **a folyamatba épített és vezetői ellenőrzési feladatok szabályozottsága**, mivel a jegyző gondoskodott a pénzügyi és számviteli szabályzatok és a munkaköri leírások kiegészítéséről és aktualizálásáról.

A Polgármesteri hivatalban a pénzügyi-számviteli feladatoknál alkalmazott informatikai rendszerek működésének szabályozottsága **összességében alacsony kockázatot** jelentett a feladatok megfelelő, szabályszerű végrehajtásában, mivel a Polgármesteri hivatal rendelkezett a Képviselő-testület által elfogadott Informatikai stratégiával és Informatikai biztonsági szabályzattal, valamint informatikai katasztrófa elhárítási tervvel és a hozzáférési jogosultságokra vonatkozó eljárásrenddel és gondoskodtak az informatikával kapcsolatos szabályzatok dolgozókkal való megismertetéséről, továbbá a pénzügyi és számviteli programok adatai a Polgármesteri hivatal hálózatán keresztül elérhetők, a pénzügyi-számviteli rendszerben ellenőrzési lista készítésére lehetőség van, és az adatmentési eljárásokat szabályozták. Annak ellenére összességében alacsony volt a kockázat, hogy az informatikai katasztrófa-elhárítási tervet a vizsgálatot megelőző két évben, illetve hatályba lépése óta nem vizsgálták felül; valamint a pénzügyi-számviteli rendszerekből lekérhető ellenőrzési lista vizsgálatáért felelős személyt nem jelölték ki. A Polgármesteri hivatalnál a pénzügyi, számviteli és más gazdálkodási feladatok ellátását elkülönült alkalmazásokkal biztosították.

A gazdálkodás 2006. évi átfogó ellenőrzése során tett javaslatok eredményeként **javult a pénzügyi-gazdasági informatikai feladatok szabályozottsága**, mivel az informatikai szabályzatot a katasztrófa-elhárítási tervvel

kiegészítették és aktualizálták, ugyanakkor a javaslatok között szereplő gazdálkodási folyamatokat támogató integrált informatikai rendszer bevezetése a vizsgálat idején folyamatban lévő európai uniós támogatással megvalósuló projekt részét képezi.

3.2. A belső kontrollok működése az önkormányzati források szabályszerű felhasználásában, a költségvetési tervezés, gazdálkodás, beszámolás folyamataiban

A költségvetés tervezési és zárszámadás készítési folyamatban a működésbeli hibák megelőzésére, feltárására, kijavítására kialakított belső **kontrollok működésének megbízhatósága összességében kiváló** volt, mivel a Polgármesteri hivatalnál az előírásoknak megfelelően ellenőrizték, hogy a 2008. évi költségvetés tervezés folyamatában az intézmények teljesítették-e a költségvetési javaslat összeállításával kapcsolatos részükre előírt követelményeket, a költségvetési tervezéshez készített intézményi mutatószám felmérés adatai megalapozottságát, továbbá a 2008. évi zárszámadás készítés folyamatában az intézmények által az állami támogatásokkal, hozzájárulásokkal történő elszámoláshoz közölt mutatószámok adatainak megbízhatóságát, az intézmények pénzmaradvány megállapításának szabályszerűségét. Annak ellenére összességében kiváló volt a kontrollok működésének megbízhatósága, hogy a 2008. évi zárszámadás készítés folyamatában dokumentáltan nem ellenőrizték az Ámr. 149. § (3) bekezdésének c) pontjában előírtak alapján az intézményi eredeti, a módosított előirányzatok és a teljesítések eltérésének indokoltságát. Az előző átfogó ellenőrzés javaslataira tett intézkedés eredményeként, a költségvetés tervezése folyamatában megvalósult a Pénzügyi bizottság költségvetési javaslatra kiterjedő véleményezése, a belső kontrollok működésének dokumentáltsága, és részben valósult meg a költségvetés és zárszámadás egyes mérlegei és kimutatásai jogszabályi és helyi előírásoknak való megfelelése.

A Polgármesteri hivatal a 2008. évi elemi költségvetésében a külső szolgáltatók által végzett **karbantartási, kisjavítási szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások** fedezetére 10,0 millió Ft eredeti és 15,8 millió Ft módosított előirányzatot tervezett, a 2009. évi eredeti előirányzat 11,7 millió Ft. A 2008. évi teljesítés 15,4 millió Ft volt. A tervezett dologi kiadásokból a 2008. évi eredeti előirányzat 8,3%-os, a módosított előirányzat 12%-os, a teljesítés 13,1%-os részarányt, a 2009. évi előirányzathoz 8,5%-ot képviselt. Az előirányzatok felhasználására vonatkozó kötelezettségvállalások tárgya²⁷ összhangban volt a Polgármesteri hivatal által ellátott feladatokkal.

A Polgármesteri hivatalnál a külső szolgáltatók által végzett karbantartási, kisjavítási feladatokkal kapcsolatos kifizetések során a szakmai teljesítésigazolás és az utalvány ellenjegyzés **működésének megbízhatósága összességében kiváló volt**, mivel az irodagép, kazán, út és ingatlan karbantartásokra vo-

²⁷ A megfelelőségi teszt elvégzése során tételesen ellenőrzött külső szolgáltatók által elvégzett karbantartások, kisjavítások önkormányzati ingatlanokkal és közterületekkel kapcsolatos karbantartások, épület-fenntartási kiadások, a Polgármesteri hivatalnál gépjármű üzemeltetés és irodagépek karbantartásainak kiadásaira irányultak.

natkozó szerződésekben, megrendelésekben és megállapodásokban meghatározott feladatok teljesítésének, a kiadások jogosultságának, összegszerűségének ellenőrzését a szakmai teljesítés igazolására a jegyző által kijelölt személyek a szakmai teljesítés igazolásának és kötelezettségvállalások nyilvántartásának szabályzatában előírt módon elvégezték. Az utalvány ellenjegyzője a gazdálkodásra vonatkozó szabályok érvényesüléséről, továbbá a szakmai teljesítés igazolás és az érvényesítés elvégzéséről meggyőződött. Annak ellenére összességében kiváló volt a kontrollok működésének megbízhatósága, hogy a kifizetés jogosultságának és összegszerűségének, valamint a szerződés, megrendelés szakmai teljesítésének ellenőrzését az ILB-427 rendszámú személygépkocsi téli átvizsgálása esetében a szakmai teljesítés igazolás végrehajtására kijelölt személy nem végezte el a kifizetés jogosultságának, összegszerűségének, a megrendelés szakmai teljesítésének ellenőrzését, mivel az 50 ezer Ft alatti kötelezettségvállalások rendjéről szóló szabályzatban előírt kötelezettségvállalásra vonatkozó dokumentum, „*Utalvány az 50 ezer Ft alatti gazdasági esemény kötelezettségvállalásához*” című bizonylat a gazdasági eseményhez kapcsolódóan nem került kiállításra. Az utalvány ellenjegyzője az ILB-427 rendszámú személygépkocsi téli átvizsgálása esetében a szakmai teljesítésigazolás megtörténtéről aláírása ellenére nem győződött meg, mivel nem kifogásolta, hogy a szakmai teljesítésigazolás nem a belső szabályzatban előírt módon történt.

A Polgármesteri hivatal a **gépek, berendezések és felszerelések beszerzésével, létesítésével kapcsolatos kiadások** fedezetére a 2008. évi elemi költségvetésében 0,9 millió Ft eredeti és 7,6 millió Ft módosított előirányzatot tervezett, a 2009. évi eredeti előirányzat 3,5 millió Ft. A 2008. évi teljesítés 4,9 millió Ft volt. A tervezett felhalmozási kiadásokból a 2008. évi eredeti előirányzat 1,1%-os, a módosított előirányzat 4,3%-os, a teljesítés 6%-os részarányt, a 2009. évi előirányzatból 1%-ot képviselt. Az előirányzatok felhasználására vonatkozó kötelezettségvállalások tárgya²⁸ összhangban volt a Polgármesteri hivatal által ellátott feladatokkal.

A Polgármesteri hivatalnál a gépek, berendezések és felszerelések vásárlásával, létesítésével kapcsolatos **kifizetések során a szakmai teljesítésigazolás és az utalvány ellenjegyzés működésének megbízhatósága kiváló volt**, mivel a szakmai teljesítés igazolására a jegyző által kijelölt személyek a szerződésekben, megrendelésekben meghatározott feladatok teljesítésének, a kiadások jogosultságának és összegszerűségének ellenőrzését az előírt módon elvégezték. Az utalvány ellenjegyzője a gazdálkodásra vonatkozó szabályok érvényesüléséről, továbbá a szakmai teljesítésigazolás és az érvényesítés elvégzéséről meggyőződött.

A Polgármesteri hivatal a 2008. évi elemi költségvetésében a **működési és felhalmozási célú pénzeszközátadások államháztartáson kívülre** teljesített kifizetések fedezetére 37,2 millió Ft eredeti és 35,3 millió Ft módosított előirányzatot tervezett, a 2009. évi eredeti előirányzat 25,5 millió Ft. A 2008. évi teljesítés 33,2 millió Ft volt. Az államháztartáson kívülre átadott pénzeszkö-

²⁸ A megfelelőségi teszt elvégzése során tételenként ellenőrzött gépek, berendezések és felszerelések vásárlásaival kapcsolatos kiadások számítástechnikai eszközök és a fogászati rendelő berendezéseinek beszerzésére irányultak.

zők kiadásaiból a működési célú pénzeszközátadások a 2008. évi tervezett előirányzatból 100%-os, a módosított előirányzatból 90,5 %-os; a felhalmozási célú pénzeszközátadások a módosított előirányzatból 9,5%-os részarányt, a 2008. évi teljesítésből a működési célú pénzeszközátadások 89,9%-os, a felhalmozási célú pénzeszközátadások 10,1%-os részarányt képviseltek. A 2009. évi tervezett 25,5 millió Ft kifizetés működési célú pénzeszközátadás. A támogatási szerződésekben meghatározott célok²⁹ összhangban voltak az Ötv. 8. § (1) bekezdésében foglalt önkormányzati feladatokkal.

A Polgármesteri hivatalnál a működési és felhalmozási pénzeszközátadások államháztartáson kívülre teljesített kifizetései során a szakmai teljesítésigazolás és az utalvány ellenjegyzés **működésének megbízhatósága kiváló volt**, mivel a szakmai teljesítés igazolására a jegyző által kijelölt személyek a szerződésekben, megrendelésekben meghatározott feladatok teljesítésének, a kiadások jogosultságának, összegszerűségének ellenőrzését az előírt módon elvégezték. Az utalvány ellenjegyzője a gazdálkodásra vonatkozó szabályok érvényesüléséről, továbbá a szakmai teljesítésigazolás és az érvényesítés elvégzéséről meggyőződött.

A Polgármesteri hivatalban a külső szolgáltatók által végzett karbantartási, kisjavítási munkákkal, a gépek, berendezések, felszerelések beszerzéseivel, valamint az államháztartáson kívülre történő működési és felhalmozási célú pénzeszközátadásokkal kapcsolatos kifizetések során – ezen területek költségvetési súlyának figyelembe vételével összefoglalóan értékelve³⁰ – a pénzügyi-gazdálkodási folyamatokban kialakított belső kontrollok megbízhatóan működtek. **A szakmai teljesítésigazolás és az utalvány ellenjegyzés működésének megbízhatósága kiváló volt**, mert a kiadások teljesítését megelőzően azok jogosultságának, összegszerűségének ellenőrzését, valamint a szerződések, megrendelések szakmai teljesítésének igazolását – a külső szolgáltatók által végzett karbantartási, kisjavítási munkák esetében egy tételnél tapasztalt hiányosság ellenére – a jegyző által kijelölt személyek elvégezték. Az utalványok ellenjegyzése során a jegyző, illetve az általa felhatalmazott személyek meggyőződtek arról, hogy az utalványozás nem sérti a gazdálkodásra vonatkozó, az Ámr-ben és a költségvetési gazdálkodást érintő kiadmányozási rendben rögzített szabályokat, továbbá meggyőződtek a szakmai teljesítésigazolás és az érvényesítés elvégzéséről.

A Polgármesteri hivatalnál a pénzügyi-számviteli feladatok ellátásánál alkalmazott **informatikai rendszerek belső kontrolljainak megbízhatósága jó** volt, mivel biztosították a hozzáférési jogosultságokkal kapcsolatosan ve-

²⁹ A megfelelőségi teszt elvégzése során tételesen ellenőrzött támogatások az önkéntes tűzoltóság, valamint sport, kulturális és egészségügyi feladatok ellátását szolgálták.

³⁰ A kontrollok megbízhatóságának értékelése során az ellenőrzött három terület egyedi értékelési pontszámait a Polgármesteri hivatal 2008. évi költségvetési beszámolójának – a területekre vonatkozó – teljesítési adataiból képzett súlyokkal arányosan összegeztük. Ennek megfelelően a külső szolgáltatókkal végzett karbantartások esetében 37%-os, k, berendezések, felszerelések vásárlásánál 22%-os, az államháztartáson kívülre történő működési és felhalmozási célú pénzeszközátadások esetében 41%-os súllyal számoltunk.

zetett nyilvántartás teljeskörűségét, naprakészségét és ellenőrizhetőségét; dokumentálták a pénzügyi-számviteli szoftver rendszer elemeire vonatkozó változáskezelési eljárásokat és biztosították a pénzügyi-számviteli rendszerek által előállított adatállományok biztonságos megőrzését és hozzáférhetőségét, azonban az informatika szabályzat részét képező katasztrófa-elhárítási tervet nem tesztelték az elmúlt kettő évben, nem kényszerítették ki a pénzügyi-számviteli rendszerekben a jelszavakra előírt szabályok teljes körű betartását, a pénzügyi-számviteli szoftver által biztosított ellenőrzési lista szabályzatban előírt ellenőrzése nem történt meg és az elmúlt egy évben nem végezték el annak ellenőrzését, hogy az elmentett adatállományokból a pénzügyi-számviteli adatok teljes körűen helyreállíthatók.

3.3. A belső ellenőrzési kötelezettség teljesítése, javaslatainak hasznosulása

Az Önkormányzat a belső ellenőrzési feladatok ellátását 2006. évben a Polgármesteri hivatalnál egy fő belső ellenőrrel, 2007-től a Pásztó Kistérség Többcélú Társulásához való csatlakozással³¹ biztosította. A társulási megállapodás értelmében a Társulás munkaszervezetének feladatait Pásztó Város Polgármesteri hivatala látja el, a társulás munkaszervezetének vezetője a jegyző.

A belső ellenőrzés szervezeti kereteinek kialakítása és szabályozása a belső ellenőrzési feladatok megfelelő, szabályszerű végrehajtásában **összességében alacsony kockázatot jelentett**, mivel meghatározták a belső ellenőrzési vezető személyét és feladatait, a jegyző a belső ellenőrzési kézikönyvet jóváhagyta és a belső ellenőrzés rendelkezett – folyamatosan felülvizsgált és aktualizált – stratégiai tervvel, az Önkormányzatra vonatkozó éves belső ellenőrzési terveket a Képviselő-testület jóváhagyta, az ellenőrzések lefolytatásához a Ber-ben előírtaknak megfelelő tartalmú ellenőrzési programokat készítettek. Annak ellenére összességében alacsony volt a kockázat, hogy a társulási megállapodásban nem rögzítették a belső ellenőrzési vezető számára a Ber-ben előírt feladatok ellátásának módját³² és nem írták elő a stratégiát megalapozó kockázatelemzés folyamatába a jegyző bevonásának kötelezettségét, továbbá a belső ellenőrzés stratégiai terve nem kockázatelemzésen alapult³³.

A belső ellenőrzés jogállását és funkcionális függetlenségét az SzMSz 5. számú mellékletében, továbbá a hivatali SzMSz „A” függelékét képező belső ellenőrzési szabályzatban rögzítették.

³¹ Pásztó Város Önkormányzata 2007. január 31-én csatlakozott a Pásztó Kistérség Többcélú Társuláshoz, a Képviselő-testület 4/2007. (I. 31.) határozatával.

³² A belső ellenőrzési vezető számára a Ber. 12. §-ában meghatározott feladatok társulási megállapodásban való rögzítésének kötelezettségét a 2007. április 19-ét követően megkötött megállapodások esetében írja elő a jogszabály, a társulási megállapodás kelte 2006.01.31, az Önkormányzat 2007.01.31-én csatlakozott a belső ellenőrzési társuláshoz, ezt követően a megállapodást nem módosították.

³³ A belső ellenőrzés 2007-2011. évekre vonatkozó stratégiai terve nem kockázatelemzésen alapult, azonban az éves belső ellenőrzési terveket kockázatelemzéssel alátámasztották.

A jegyző gondoskodott a belső ellenőrzési tevékenység társulással való megszervezéséről, és meghatározták a belső ellenőrzések nyilvántartásával kapcsolatos előírásokat és a belső ellenőrzési vezető kialakította az ellenőrzési javaslatok alapján megtett intézkedések nyomon követésére szolgáló nyilvántartást.

A Képviselő-testület által jóváhagyott³⁴ 2008. és 2009. évi belső ellenőrzési tervet kockázatelemzéssel alapozták meg, melyek nem terjedtek ki a Polgármesteri hivatalnál az európai uniós forrásokkal támogatott fejlesztési feladatok végrehajtására, a közbeszerzési eljárások lebonyolítására és a kedvezményezett szervezeteknél az önkormányzat költségvetéséből céljelleggel nyújtott támogatások rendeltetés szerinti felhasználására. A 2008. évi kockázatelemzésben magas kockázatúnak minősítették a Polgármesteri hivatalnál a kötelezettségvállalási és utalványozási tevékenységet és kettő önkormányzati intézmény – Idősek Átmeneti Otthona és Pásztó Város Önkormányzat Óvodája – működését, a 2009. évi kockázatelemzésben pedig a Polgármesteri hivatalnál a szabályozottság és egy intézmény – a Margit kórház – működését, melyek ellenőrzését tervezték.

A Polgármesteri hivatalnál a 2008. évi belső ellenőrzési tervben az önkormányzati vagyongazdálkodás; a kötelezettségvállalás és utalványozás; valamint a szabályozottság felülvizsgálatát tervezték szabályszerűségi ellenőrzések keretében.

Az Önkormányzat **intézményei** közül kettőnél – Pásztó Város Önkormányzat Óvodája és Önkormányzati Tűzoltóság – a gazdálkodás átfogó ellenőrzését; egy esetben a személyi juttatások és létszámgazdálkodás szabályszerűségi ellenőrzését, valamint a Margit Kórház esetében öt területen – személyi juttatások és létszámgazdálkodás, kódolási tevékenység, rendelőintézeti munkarend, gyógyszergazdálkodás, házipénztár működése – a működés szabályozottságának szabályszerűségi ellenőrzését tervezték.

A 2009. évi belső ellenőrzési terv keretében a Polgármesteri hivatalnál a szabályzatok felülvizsgálatának szabályszerűségi; valamint egy havi bank- és pénztári forgalom tételes pénzügyi ellenőrzését tervezték.

Az **intézmények** esetében 2009. évre szabályszerűségi ellenőrzés keretében kettő általános iskola átfogó ellenőrzését, valamint a Margit Kórháznál három területen – FEUVE működése, vagyongazdálkodás és gyógyszerár működése – szabályszerűségi ellenőrzést, továbbá a pénzkezelési tevékenységnél pénzügyi ellenőrzést terveztek.

A Margit Kórház független belső ellenőri munkaköre az intézményi SzMSz módosításával (melyet az Képviselő-testület átruházott hatáskörében eljáró Intézményirányítási és Szociális Bizottság 115/2009. (VI. 24.) számú határozatával jóváhagyott) megszüntetésre került és a felügyeleti jellegű belső ellenőrzési tevékenységet a Társulás munkaszervezete vette át. A 2009. évre a Margit Kórháznál terve-

³⁴ A Képviselő-testület a 2008. évi belső ellenőrzési tervet a 271/207. (X. 25.) számú, a 2009. évi belső ellenőrzési tervet a 331/2008. (X. 30.) számú határozatával elfogadta.

zett négy ellenőrzést 2009. november-december hóban ütemezve építették be a belső ellenőrzési tervbe.

A belső ellenőrzés szabályozottsága a 2006. évi átfogó ÁSZ ellenőrzés során tett javaslatok eredményeként javult, mivel a Képviselő-testület az éves belső ellenőrzési terveket határidőben elfogadta, az ellenőrzésekhez megbízólevelet készített, és a belső ellenőrzések keretében megállapított hiányosságok megszüntetéséről meggyőződtek.

A belső ellenőrzés működésénél a kialakított kontrollok megbízhatósága összességében kiváló volt, mivel a belső ellenőrzési tevékenység társuláshoz történt csatlakozással való ellátását a Képviselő-testület döntése alapján megszervezték, annak ellátási módja megfelelt az Ötv. 92. § (7)-(8) bekezdéseiben előírtaknak, az éves ellenőrzési terveket megalapozó kockázatkezelési eljárásrend alapján magas kockázatúnak minősített területek ellenőrzését tervezték és elvégezték, az ellenőrzéseket a belső ellenőrzési vezető által jóváhagyott ellenőrzési programok alapján hajtották végre és az elvégzett ellenőrzésekről jelentéseket készítettek, melyekre az ellenőrzöttek intézkedési terveket készítettek, a feltárt hiányosságok megszüntetéséről utóellenőrzéssel és az intézkedési terv végrehajtásáról készített beszámolóval meggyőződtek; a belső ellenőrzési vezető az ellenőrzési jelentésekben tett megállapítások, javaslatok hasznolásáról nyilvántartást vezetett; azonban a Polgármesteri hivatalban és az intézményekben 2008. évben tervezett ellenőrzéseket nem teljes körűen hajtották végre. A belső ellenőrzés működésében megállapított hiányosságok nem veszélyeztették, hogy a belső ellenőrzés megelőzze, feltárja, kijavíttassa a lényeges hibákat és szabálytalanságokat.

A **2008. évi** ellenőrzési tervben a **Polgármesteri hivatalnál** az önkormányzati vagyongazdálkodás és a szabályzatok felülvizsgálata tárgyában tervezett **kettő ellenőrzés lefolytatása elmaradt**, melyeket 2009. első félévében pótoltak. A 2008. év során egy önkormányzati **intézmény**, a Margit Kórház esetében **változás** történt belső ellenőrzési tervben szereplő feladatoknál: a vagyongazdálkodási és az élelmezési tevékenység tervezett ellenőrzése helyett a munkaidő és munkarend betartásának, valamint a házipénztár és a FEUVE működésének ellenőrzését hajtották végre. A 2008. évi kockázatelemzés alapján **magas kockázatúnak** értékelt három területre vonatkozóan tervezett – a Polgármesteri hivatal kötelezettségvállalási és utalványozási tevékenysége, illetve az Idősek Átmeneti Otthona és Pásztó Város Önkormányzat Óvodája és a Margit Kórház – ellenőrzések közül **kettő ellenőrzést végrehajtották**. A 2008. évi kockázatértékelésben magas kockázatúnak minősített Margit Kórház esetében az öt területen tervezett ellenőrzés közül hármat végrehajtottak; további kettő esetben a tervezett témában ellenőrzést nem végeztek, hanem helyettük vezetői kezdeményezésre a tervben korábban nem szereplő területen végeztek ellenőrzést. Az elmaradt és helyettük végrehajtott témájú ellenőrzésekre tekintettel a **2008. évi belső ellenőrzési tervet nem módosították**.

Az ellenőrzési tervtől való eltérést okozta, hogy az Önkormányzatnál a belső ellenőrzést végzők száma kettő fővel csökkent, mivel a Polgármesteri hivatal állományában lévő belső ellenőr nyugállományba vonult, akinek helyére a korábban az IPESZ-nél belső ellenőrzési feladatot ellátó kettő személy egyike került, míg a másik személy szintén eltávozott; továbbá a Margit Kórháznál korábban

alkalmazott belső ellenőr feladatait is a Társulás vette át, valamint soron kívüli ellenőrzések kerültek elrendelésre és lefolytatásra. A Társulás a 2008-2009. évi ellenőrzések tervezésekor a társult Önkormányzatok igényeit figyelembe véve növelte a kistérségi ellenőrzésekre fordított ellenőrzési kapacitást.

Soron kívüli belső ellenőrzés elrendelésére és végrehajtására 2008. évben kettő alkalommal került sor.

- Az Önkormányzat 100%-os tulajdonában álló Pásztói Városgazdálkodási Kft.-nél a jegyző intézkedése alapján végeztek soron kívüli belső ellenőrzést, mely gazdálkodási hiányosságokat tárt fel és kezdeményezte a megbízott ügyvezető személyes felelősségének megállapítását. Az ellenőrzés alapján a Képviselő-testület a Pásztói Városgazdálkodási Kft. ügyvezetőjét illetően személyi változásról döntött.
- A soron kívüli belső ellenőrzés által a Pásztói Városgazdálkodási Kft.-nél feltárt hiányosságok megszüntetéséről a 2008. évben szintén soron kívül elrendelt utóellenőrzéssel meggyőződtek.

A belső ellenőrzésekről készített jelentések megfeleltek a Ber-ben rögzített előírásoknak. Az ellenőrzöttek egy esetben – a Pásztói Városgazdálkodási Kft.-nél végzett belső ellenőrzéssel összefüggésben – tettek észrevételt. Az ellenőrzéseket követően az ellenőrzöttek intézkedési terveket készítettek, a feltárt hiányosságok megszüntetéséről a Polgármesteri hivatal és az intézmények esetében az intézkedési terv végrehajtásáról készített beszámolókkal meggyőződtek. A belső ellenőrzési vezető az előírt tartalommal vezette a nyilvántartást az elvégzett ellenőrzésekről. A jegyző teljesítette az Ámr-ben foglalt nyilatkozattételi kötelezettségét, a polgármester a költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései alapján készített 2008. évi összefoglaló jelentést az Ötv. előírásainak megfelelően a zárszámadási rendelettervezettel egyidejűleg a Képviselő-testület elé terjesztette³⁵.

4. AZ ÁSZ KORÁBBI ELLENŐRZÉSI JAVASLATAI ALAPJÁN KÉSZÍTETT INTÉZKEDÉSI TERV VÉGREHAJTÁSA, EREDMÉNYESSÉGE

4.1. Az Önkormányzat gazdálkodási rendszerének átfogó ellenőrzése során tett javaslatok végrehajtására tervezett intézkedések megvalósulása

Az ÁSZ a 2006. évben végezte az Önkormányzat gazdálkodásának átfogó ellenőrzését, az ellenőrzésről szóló jelentés a feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében 29 szabályszerűségi és 13 célszerűségi javaslatot tett. A számvevői jelentést a **Képviselő-testület** megtárgyalta, a feltárt hiányosságok megszüntetésére **intézkedési terveket fogadott el**³⁶. Az Önkormányzat az intézkedési tervben külön határozta meg a polgármester és a jegyző részére tett javaslatok

³⁵ A költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései alapján készített 2007. és 2008. évi összefoglaló jelentést a Képviselő-testületi 96/2008. (IV. 18.) és 128/2009. (IV. 24.) határozataival fogadta el.

³⁶ A Képviselő-testület 222/2006. (IX. 7.) számú határozata.

realizálása érdekében az elvégzendő feladatokat, és az egyes intézkedések határidejének megjelölésével. Az intézkedési terv végrehajtásáról összegző beszámoló elkészítését nem írták elő, a Képviselő-testület a polgármestert és a jegyzőt utasította a feladatok folyamatos megvalósítására. Az intézkedési terv végrehajtásáról beszámoló nem készült. A javaslatok 69%-át hasznosították, 17%-át részben hasznosították, 14%-ának realizálásáról nem intézkedtek. A 29 szabályszerűségi javaslat 80%-át teljes körűen végrehajtották, 10%-át részben hajtották végre, 10%-át nem hajtották végre. A 13 célszerűségi javaslat 46%-a teljes körűen, 31%-a részben megvalósult, 23%-a nem hasznosult.

A következő **szabályszerűségi javaslatok valósultak meg:**

- a **költségvetési koncepció és a költségvetési rendelet** összeállítására, jóváhagyásának rendjére, tartalmára, szerkezetére, mellékleteire, a végrehajtás szabályaira tett javaslatok közül három szabályszerűségi javaslat megvalósult, a polgármester a Képviselő-testület elé az előírt határidőben előterjesztette a 2007. évi költségvetési koncepciót az 1-171/2006. számú előterjesztés alapján (348/2006. (XII. 14.) számú határozat), a 2007. évi költségvetés rendelet tervezetét az 1-4/2007. számú előterjesztés alapján 2007. február 13-án, mely utóbbit a Képviselő-testület kettő fordulóban tárgyalta. A jegyző előterjesztette a 2007. évi költségvetési koncepciót a Pénzügyi Bizottság 2006. december 12-i, a CKÖ Képviselő-testületének a 2007. december 13-i ülésére véleményezésre, mely véleményeket a Képviselő-testületi előterjesztéshez csatoltak, továbbá gondoskodott a Pénzügyi bizottság 2007. február 19-i írásbeli véleményének a 2007. évi költségvetési rendelethez történő csatolásáról;
- a költségvetési **rendelet-módosítás** tartalma, határidejének betartása, az előirányzat-nyilvántartási kötelezettség, illetve a jóváhagyott előirányzatokon belüli gazdálkodás érvényesülése céljából négy szabályszerűségi javaslat megvalósult, a jegyző a 730-26/2006. számú iratban intézkedett, hogy az intézmények a költségvetésüket az éves költségvetési rendeletet módosító rendeletek alapján módosíthatják, kiemelten a pénzmaradvány miatti módosításokat, valamint, hogy a költségvetési szervek a jóváhagyott kiadási, ezen belül kiemelt módosított előirányzataikon belül gazdálkodjanak. A saját hatáskörű előirányzatokat az Önkormányzat 2007. évi költségvetési rendeletében szabályozott módon, az abban előírt határidő betartásával módosították. A jegyző a 2007. évi költségvetési rendelet módosításai kapcsán gondoskodott a likviditási terv évközi aktualizálásáról;
- a gazdálkodás és a pénzügyi-számviteli **feladatellátás szabályozottságának biztosításához** kapcsolódóan tett kettő javaslatok közül egy javaslatban a számviteli politika módosításával, 2007. január 1-i hatállyal meghatározták a Vhr. rendelkezéseivel összhangban a jelentős összegeket a terven felüli értékcsökkenés elszámolásánál, a gazdasági társaságokban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetéseknél és az értékpapíroknál;
- a költségvetési **gazdálkodási és ellenőrzési jogkörök gyakorlásának szabályszerűségéhez** kapcsolódó egy javaslatban a szakmai teljesítés igazolásának és kötelezettségvállalások nyilvántartásának szabályozá-

sára kiadott 2006. január 1-től hatályos szabályzatot kiegészítették a kötelezettségvállalásra, annak teljesítésére és nyilvántartásba vételére vonatkozó folyamat szabályozásának leírásával, meghatározták a bevételek szakmai teljesítés igazolására jogosult személyeket. Az utalványokat kiegészítették a könyvelés keltére és a könyvelő aláírásának rögzítésére vonatkozó rovatokkal;

- a gazdasági eseményeket magukba foglaló bizonylatok alaki és tartalmi követelményeknek való megfelelése, valamint azok adatainak **könyvekben történő rögzítése** érdekében tett javaslatok közül három szabályszerűségi javaslat realizálódott. A jegyző biztosította, hogy a számviteli bizonylatok megfeleljenek a Számv. tv. szerinti alaki és tartalmi követelményeinek, valamint a számlarend 2007. január 1-től hatályos kiegészítésével szabályozta az analitikus nyilvántartás és főkönyvi könyvelés egyeztetésének gyakoriságát, határidejét és felelősét. A dokumentált egyeztetéseket negyedévente, ezen belül a pénztár és bankszámlákat havonta végezték el. A jegyző a számlarendben szabályozta az analitikus nyilvántartások - ideértve az egyéb kiegészítő és részletező számviteli nyilvántartásokat is - formáját, tartalmát, azok vezetésének módját, a kapcsolódó főkönyvi nyilvántartásokkal való egyeztetését és annak dokumentálását. Kiegészítésre került a részeselek és az értékpapírok analitikus nyilvántartása az egyéb információk rovattal, az értékvesztések feltüntetése céljából. A jegyző a számlarendben szabályozottak alapján a munkafolyamatban épített ellenőrzés működtetésével biztosította az analitikus nyilvántartások és főkönyvi könyvelés adatainak egyezőségét, az egyeztetéseket dokumentáltan megtörténtek. Az önkormányzat számlái egyeztetése a bankszámla kivonatokon, vagy a napló (adók esetében) bizonylaton az „Egyeztetve” feltüntetéssel és aláírással megtörtént;
- a **leltározási kötelezettség teljesítése** érdekében tett egy javaslat alapján, a 2006. évi leltározás során – 2006. december 31-i fordulónappal – az ingatlanok, az üzemeltetésre átadott eszközök leltározása mennyiségi felvétellel, a beruházások leltározása egyeztetéssel történt;
- a **céljellel nyújtott támogatások** szabályszerűsége céljából tett egy javaslat alapján az Önkormányzat által támogatott közhasznú szervezetekkel támogatási szerződést kötöttek, melyben rögzítették az elszámolás feltételeit és módját;
- a **zárszámadási rendelet szerkezetére**, tartalmára, a képviselő-testület tájékoztatását szolgáló mellékletekre vonatkozó követelmények érvényesülése érdekében kettő javaslat megvalósult, az Önkormányzat az 2006-2008. évek zárszámadási rendeleteihez csatolta a vagyonkimutatást³⁷. A 2007. évi elemi beszámoló felülvizsgálatáról történő írásbeli értesítést az intézményeknek, a 2008. március 14-i beszámoló felülvizsgálatáról szóló jegyzőkönyvek készítésével megvalósították;

³⁷ Az Áht. előírásai szerint a Képviselő-testület a 12/2007. (IV. 20.) számú rendeletével szabályozta a zárszámadáshoz csatolandó vagyonkimutatások formáját és tartalmát, azonban a szabályozás és a zárszámadási rendeletek kimutatásai – EU-mérleg, közvetett támogatások – között az összhang nem biztosított.

-
- a **kisebbségi önkormányzatokkal kötött megállapodások** felülvizsgálata, illetve a kisebbségi önkormányzat gazdálkodási és ellenőrzési jogköreinek szabályozottsága és végrehajtásának szabályszerűsége három javaslata megvalósult. A jegyző a 2007. március 1-i munkaköri leírás kiegészítésével biztosította a CKÖ költségvetése terhére vállalt kötelezettségekről az analitikus nyilvántartás vezetésének kötelezettségét, melyet a megbízott munkavállaló teljesített. Az Önkormányzat és a CKÖ közötti megállapodást a Képviselő-testület a 2006. decemberi ülésén tárgyalta, a megállapodás tervezetét a 353/2006. (XII. 14.) számú határozatával jóváhagyta. Az Önkormányzat az SzMSz 2007. évi módosításával egyidejűleg döntött, hogy a Kisebbségi Képviselő-testület működésének feltételeit a külön megállapodásban meghatározott módon segíti;
 - a **belső ellenőrzési rendszer** kialakítása, a stratégiai és éves tervek meghatározása, a belső ellenőrzés lefolytatása, az éves ellenőrzésekről a képviselő-testület tájékoztatása érdekében tett három szabályszerűségi javaslat realizálódott. A belső ellenőrzési stratégiát 2006. november 9-én módosították, kiegészítették a belső ellenőrzés hosszú távú célkitűzéseivel, a FEUVE rendszerének értékelésével, a belső ellenőrzés fejlesztési tervével és a belső ellenőrzést végzők számának és képzettségének felmérésével. A 2008. évi belső ellenőrzési tervet a Képviselő-testület határidőben, a 271/2007. (X. 25.) számú határozatával elfogadta. A belső ellenőrzéseket megbízólevél alapján végezték, az ellenőrzések során megállapított hiányosságok felszámolására az ellenőrzöttek intézkedési terveket készítettek, melyek teljesüléséről beszámoltatással meggyőződtek;
 - az **önkormányzati gazdálkodás egyéb területeinek** törvényes, szabályszerű ellátását érintően tett egy javaslat megvalósult. A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 29. § (6) bekezdésében foglalt kötelezettség teljesítése érdekében felmérést készítettek a műszaki feladatokról és azok becsült költségeiről, melyet egységes nyilvántartási formába foglaltak. A megvalósítás érdekében a 2007. évi költségvetési koncepcióban és a 2007. évi költségvetési rendelet tervezetben, és az azt követő 2008-2009. évek költségvetési tervezetekben a szükséges költségigényeket szerepeltették. A 2009. évben a Polgármesteri hivatal akadálymentesítése EU-s támogatással megvalósult, továbbá a 2009. évi városközponti rehabilitációval érintett intézményi épületekben további akadálymentesítéseket terveztek megvalósítani.

A következő **szabályszerűségi javaslatok részben hasznosultak:**

- a költségvetési koncepció és a **költségvetési rendelet** összeállítására, jóváhagyásának rendjére, tartalmára, szerkezetére, **mellékleteire** vonatkozó egy javaslat részben hasznosult, mert Áht. 118. §-ban előírt és az Önkormányzat 12/2007. (IV. 20.) számú rendeletében szabályozottak ellenére a 2006. évi zárszámadási rendeletben és a 2007. évi költségvetési rendeletben a közvetett támogatásokat nem teljes körűen, az európai uniós támogatással megvalósított projekteket nem mérlegszerűen mutatták be. A 2007-2008. évi költségvetési rendeletekhez és a 2007-2008. évi zárszámadási rendeletekhez csatolásra kerültek a kimutatásokhoz a szöveges indoklások is;

-
- az **önkormányzati vagyon-nyilvántartáshoz** kapcsolódó egy szabályszerűségi javaslat részben realizálódott, mert az Önkormányzati ivóvíz és szennyvízvezeték vagyon önkormányzati tulajdonba való visszavételét a 2007. évben kezdeményezték, de a tulajdon átvétele, a társasági vagyon visszarendeződésének számviteli, adójogi konzekvenciái és pénzügyi terhei miatt nem valósult meg;
 - a **közpénzek** felhasználásának, a köztulajdon használatának, **nyilvánosságának** biztosítása érdekében tett egy javaslat részben hasznosult. Az Áht. 15/A. § és a 15/B. § hatálya alá tartozó támogatások, szerződések, vagyonértékesítések folyamatos közzétételét az Önkormányzat honlapján és a Pásztói Hírlapban, mint helyi újságban biztosították, de a közzététel a honlapon nem volt teljes körű.

A következő **szabályszerűségi javaslatok nem teljesültek:**

- a **költségvetési koncepció és a költségvetési rendelet összeállítására**, jóváhagyásának rendjére, tartalmára, szerkezetére, mellékleteire vonatkozó egy szabályszerűségi javaslat nem teljesült, mert nem biztosították az Áht. 8/A. (7) bekezdésében előírt követelmény érvényesítését, mivel a költségvetésben finanszírozási célú pénzügyi műveleteket is figyelembe vettek költségvetési kiadási és a bevételi előirányzatok megállapításánál. A 2009. évi költségvetési rendelet jóváhagyásakor készítettek egy mérleget, melyben a finanszírozási műveletek nélkül bemutatták a kiadási és bevételi előirányzatokat, a költségvetési rendeletben azonban a Képviselő-testület a finanszírozási műveletek figyelembe vételével döntött a költségvetési bevételek és költségvetési kiadások előirányzatiról, állapította meg a költségvetés hiányát;
- a gazdálkodás és a pénzügyi-számviteli **feladatellátás szabályozottságának** biztosítása céljából tett egy szabályszerűségi javaslatra, a jegyző által elkészített Polgármesteri hivatal ügyrendjének kiegészítésére vonatkozó előterjesztést, a polgármester 2007. február 28-ig nem terjesztette jóváhagyás céljából a Képviselő-testület elé. Az előterjesztést a Képviselő-testület a 2007. márciusi ülésén tárgyalta, az SzMSz módosítását a 10/2007. (III. 30.) számú rendeletével fogadta el;
- a **vagyongazdálkodási feladatok** és döntési hatáskörök meghatározása érdekében tett egy javaslat, a vagyongazdálkodási rendelet módosítása 2007. február 28-ig nem valósult meg. A Képviselő-testület a 16/2007. (V. 31.) számú rendeletével fogadta el a versenyeztetés eljárás alól való felmentés lehetőségének hatályon kívül helyezését.

A következő **célszerűségi javaslatok hasznosultak:**

- az **informatikai szabályozottság** biztosítása céljából tett egy célszerűségi javaslat hasznosult, a Polgármesteri hivatal informatikai rendszerének katasztrófa elhárítási tervét az Informatikai szabályzat keretében elkészítették (hatályos 2006. december 1-től), az adatvédelmi tervet aktualizálták;

-
- az **önkormányzati gazdálkodás egyéb területeinek célszerűbb, gazdaságosabb ellátása** céljából tett javaslatok közül öt célszerűségi javaslat hasznosult. A számvevői jelentést a 2006. szeptemberi ülésre a polgármester előterjesztette, a Képviselő-testület a 222/2006. (IX. 7.) számú határozatával intézkedési tervet fogadott el. A 2007. évben a hitelfelvételhez szükséges döntés meghozatalához készített 1-79/2007. számú javaslatban, a felvenni kívánt hitelekhez kapcsolódóan az előterjesztésben bemutatásra kerültek gazdaságossági számítások, a hitel típusokat összehasonlító elemzések. A 2006. november 1-i hatállyal a pénzkezelési szabályzatot kiegészítették az államigazgatási eljárási illetékbeszedési számlával, és minden bankszámla rendeltetésének meghatározásával. Szabályozták az ügyfélterminál használatának rendjét, a pénzkezelési szabályzat hatályát kiterjesztették a CKÖ pénzkezelésére. A CKÖ önálló gazdálkodási szabályzatát fogadott el a 2006. december 13-i hatállyal, melyben a CKÖ pénztárának kezelésére és egyéb gazdálkodási feladataira vonatkozó sajátos rendet meghatározta. A 2007. évi zárszámadás és az elemi beszámolók adatainak egyeztetése dokumentáltan megtörtént, melyről jegyzőkönyvet készítettek. A pályázatokon történő eredményes részvételhez szükséges személyi és tárgyi feltételeket megteremtették, a 2007. évi Hivatali SzMSz módosításával egyidejűleg a pályázatfigyelési, pályázatkészítési és lebonyolítási feladatokat a Polgármesteri hivatal kijelölt köztisztviselőinek munkaköri leírásaiban rögzítették, a tárgyi feltételeket biztosították.

A célszerűségi javaslatok közül részben valósult meg:

- az **informatikai szabályozottság** biztosítása érdekében a jegyző az informatikai infrastruktúra korszerűsítésére tett egy célszerűségi javaslatot részben hasznosította, a gazdálkodási teendőket is támogató integrált informatikai rendszer bevezetése európai uniós forrásokból támogatott projekt keretében a 2009. évben megkezdődött. Az informatikai stratégiában foglaltak megvalósulását a gazdasági program 2007. és 2009. évi felülvizsgálatakor értékelték, de azt 2009. első félévéig nem aktualizálták, az elektronikus ügyintézésnél biztosított szolgáltatások terén a 2007-ben elért 1. és 2. szolgáltatási szintek nem változtak;
- a **céljellelleg nyújtott támogatásokkal kapcsolatban** tett egy célszerűségi javaslat részben valósult meg, mert a 2006. évben nyújtott támogatások 2007. évi elszámolásai során a Polgármesteri hivatal Intézményirányítási és Szociális Osztálya a támogatott szervezetek számadásait a benyújtás után egy hónapon belül felülvizsgálta, az ellenőrzés megtörténtét a beadott bizonylatokon dokumentálta, azonban az ellenőrzésről az érintett szervezeteket nem értesítette;
- az **önkormányzati gazdálkodás egyéb területeinek célszerűbb, gazdaságosabb ellátása** céljából tett javaslatok közül kettő célszerűségi javaslat részben hasznosult. Az Önkormányzat a 10/2007. (III. 30) számú határozatával módosította az SzMSz-t, melyben szabályozták az önként vállalt feladatokat, a finanszírozási szükségletek és az ehhez lekötendő saját források megjelölését. Az Önkormányzat önként vállalt feladatai, a finanszírozási szükséglet és források megjelölésével együtt a 2007. évi koncepcióban nem, de a 2008. évi költségvetés rendelet tervezetben már sze-

repeltek. Külön szabályozták az 50 ezer Ft-ot el nem érő - előzetes írásbeliséget nem igénylő – kötelezettségvállalások rendjét és nyilvántartásával kapcsolatos rendelkezéseket, melynek hatályát kiterjesztették a CKÖ gazdálkodására is. A különböző belső szabályzatok 2007-2009. évi módosításai révén a pénzügyi, gazdasági és munkafolyamatba épített ellenőrzési műveletek szabályozottsága javult, azonban a szabályozások összehangoltsága nem minden esetben valósult meg.

A következő **célszerűségi javaslatok nem teljesültek:**

- a **munkaköri leírások tartalmi** kiegészítése céljából a Városgazdálkodási osztály dolgozóinak 2006. november 30. helyett, a 2007. március 1-én kelt munkaköri leírás kiegészítésekben rögzítették a munkafolyamatokba épített ellenőrzési feladatokat, és egyéb ellenőrzési teendőket;
- az **önkormányzati gazdálkodás egyéb területeinek célszerűbb, gazdaságosabb ellátása** érdekében kettő célszerűségi javaslat nem realizálódott határidőben. A költségvetési gazdálkodást érintő kiadmányozási rendet szabályozó 2004. november 15-i polgármesteri-jegyzői együttes utasítást a 2006. december 14-i módosításakor kiegészítették a kötelezettségvállalásra és utalványozásra adott felhatalmazás részletesebb, helyettesítést is magába foglaló feltételeinek meghatározásával, azonban a módosítás a 2006. november 30-i határidőre nem történt meg. A leltározási szabályzatot nem egészítették ki 2006. november 30-ig. A 2006. december 22-i dátumú módosítást a jegyző a 2007. január 1-i hatállyal léptette életbe, melyben szabályozta az értékelés ellenőrzésének, az üzemeltetésre, kezelésre átadott eszközök leltározásának módját, a követelések évenkénti egyeztetéssel történő leltározását, és a leltározási szabályzat hatályát kiterjesztette a CKÖ-re.

A 2006. évben végzett átfogó **ellenőrzés javaslatai eredményeként javult** a költségvetés készítés rendje, a gazdálkodási és a pénzügyi-számviteli feladatok ellátásának szabályozottsága, a belső kontrollrendszer működése, a feladatellátás színvonala.

4.2. A zárszámadáshoz kapcsolódó (állami hozzájárulások, támogatások igénylésének és felhasználásának ellenőrzése), valamint a további vizsgálatok esetében a megállapítások, javaslatok alapján tett intézkedések

Az ÁSZ az Önkormányzatnál a 2006. évben kettő, a 2007. évben egy témavizsgálatot végzett. A számvevői jelentésekben az ÁSZ **a polgármester és a jegyző részére** összesen **négy szabályszerűségi és kilenc célszerűségi javaslatot tett.**

- Az **út és szennyvízcsatorna beruházásokra** 2002-2005. években igénybe vett közműfejlesztési támogatás igénylésének és felhasználásának 2006. évi ellenőrzése során az ÁSZ nem tett szabályszerűségi és célszerűségi javaslatot.

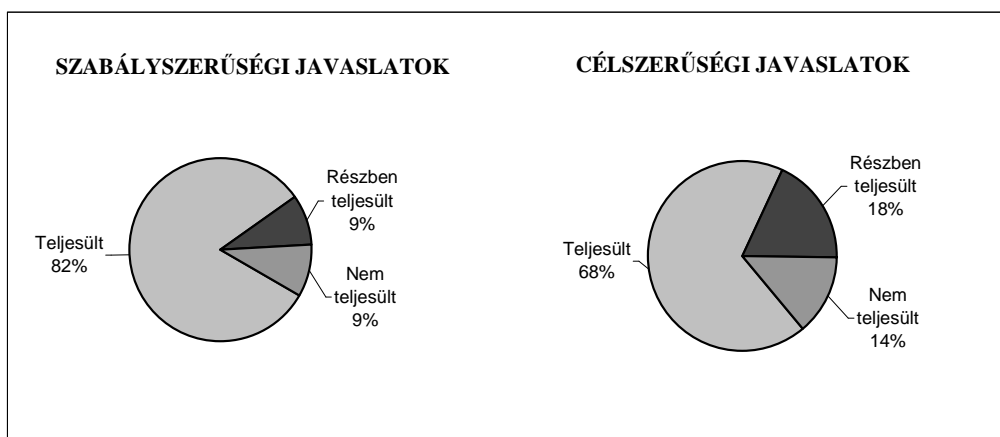
-
- A települési önkormányzatok **vízrendezési és csapadékvíz elvezetési feladatainak ellátása** 2006. évi ellenőrzése során az ÁSZ négy szabályszerűségi és öt célszerűségi javaslatot tett, amelyek végrehajtására a Képviselő-testület a 335/2006. (XI. 28.) számú határozatával intézkedett. A határozat mellékletét képező intézkedési tervben – határidő megjelölésével – a Képviselő-testület **a polgármester részére tett kettő szabályszerűségi javaslatra intézkedett**, mely szerint a vízrendezési és csapadékvíz elvezetési feladatok súlypontozottabban kerüljenek beépítésre a környezetvédelmi programban, valamint a 2005. decemberben elkészített vízkár-elhárítási védekezési tervet a helyi viszonyoknak megfelelően készítse el. A **célszerűségi javaslatokra** egy esetben a számvevői jelentés Képviselő-testület elé terjesztésével, további négy célszerűségi javaslat hasznosítására vonatkozóan intézkedési tervvel jóváhagyásával történt intézkedés. Így intézkedtek arról, hogy a településrendezési terv felülvizsgálatával határozzák meg a megnövekedett beépített terület csapadékvíz elvezetésének módját, a polgármester a Hasznosi víztározó állapotának felülvizsgálatára vonatkozóan kérjen írásos tájékoztatást az ÉRV Zrt³⁸-tól és azt tárgyalja meg a Képviselő-testület, a feladatok és erőforrások összehangolása céljából működjön együtt a ZAVIT³⁹-tal és a VIZIG⁴⁰-gel, pályázatok benyújtásával biztosítson állami, illetve európai uniós támogatásokat a térségi vízrendezési feladatok és fejlesztések megvalósítására. **A jegyző részére tett kettő szabályszerűségi javaslatra** szintén a képviselő-testületi határozatban **intézkedtek**, melyben előírták a köztisztaság fenntartásáról szóló szabályainak állampolgárok általi betartásának dokumentált ellenőrzését, szabálysértések szankcionálását, valamint a vízfolyások, árkok és zárt csapadékcsatorna bruttó értékének egyezőségét a könyvvezetésben és az ingatlanvagyon-kataszterben.
 - A **közmunkaprogramok támogatására** fordított pénzeszközök hasznosulásának 2007. évi ellenőrzése során az ÁSZ **négy célszerűségi** javaslatot tett, szabályszerűségi javaslat nem volt. A számvevői jelentésben foglaltakról a polgármester a 2007. márciusi testületi ülésen tájékoztatta a Képviselő-testületet, és kezdeményezte az intézkedések megtételét. A Képviselő-testület a 77/2007. (III. 29.) számú határozatával a polgármesternek tett további egy és a jegyzőnek tett egy célszerűségi javaslat **megvalósítására intézkedett**. A Képviselő-testület a határozatában intézkedett, hogy a Polgármesteri hivatal és a Városgazdálkodási Kft. közötti megállapodásban részletesen dolgozzák ki a különböző közfoglalkoztatásban betöltött szerepek szerint a munkamegosztás feltételeit, felülvizsgálva a kialakított szervezeti keretek személyi és tárgyi feltételeit. A jegyzőnek tett további egy célszerűségi javaslat hasznosult, mert a közfoglalkoztatás szervezésével foglalkozó dolgozó feladatainak meghatározásáról a jegyző a 2007. május 7-i munkaköri leírás kiegészítésével intézkedett.

³⁸ Észak-magyarországi Regionális Vízművek Zártkörűen Működő Részvénytársaság

³⁹ Zagyvavölgyi Vízgazdálkodási Társulat

⁴⁰ Közép-Duna- Völgyi Vízügyi Igazgatóság

Az Önkormányzatnál a 2006-2008. években végzett ÁSZ ellenőrzések javaslatai összességében 78%-ban hasznosultak, 10%-ban részben, 12%-ban nem teljesültek. Az Önkormányzatnál végzett ÁSZ ellenőrzések javaslatai hasznosulásának megoszlását szemlélteti a következő ábra:

Salgótarján, 2009. november

Lakatos József
számvevő

Szilágyi Nándorné
számvevő

Melléklet: 6 db 11 lap

ZÁRADÉK

A jelentés egy példányát átvettem. Tudomásul veszem, hogy az abban foglalt megállapításokra az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 25. § (1) bekezdése értelmében nyolc munkanapon belül észrevételt tehetek. Észrevételemet az Állami Számvevőszék Önkormányzati és Területi Ellenőrzési Igazgatóság, Csecserits Imréné főcsoportfőnök-helyettes, vizsgálatvezetőnek címezve, (1052 Budapest, Apáczai Csere János u. 10.) a vizsgálatot végző csoportvezető Lakatos József számvevő részére (cím: Állami Számvevőszék Nógrád Megyei Ellenőrzési Iroda 3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.) kell megküldenem.

Pásztó, 2009. november

Sisák Imre János
polgármester